

Berlitz®

Ф И Н С К И Й Я З Ы К *базовый курс*

*Все, что Вам
нужно для
простого
общения на
финском
языке*

Уважаемые читатели!

Добро пожаловать на страницы базового курса финского языка. Вы держите в руках своеобразный «путеводитель» по нашему северному языку. Конечно, путеводитель не может заменить путешествие. Но он может указать верное направление, в котором следует двигаться.

Финляндия расположена на перекрестке западной и восточной культур, и это придает нашей стране удивительный шарм. Она сочетает в себе западную энергичность и рациональность и восточную невозмутимость. На финском языке говорят немногие в мире, финский народ небольшой, но его культура богата, а история насчитывает тысячелетия.

Финский язык относится к угро-финской группе языков, его письменность ведёт свою историю с шестнадцатого века. Тогда же появились образовательные центры, где даже простые финны имели возможность получать образование на родном языке.

Холодная северная страна, Финляндия всегда была вынуждена выживать в трудных условиях, поэтому финны старались сделать жизнь своего народа как можно лучше. Типичный финн – трудолюбивый и честный, и эти черты характера позволили Финляндии стать высокоразвитым западным государством.

Изучение финского языка поможет Вам лучше понять нашу страну и её гостеприимных людей.

В добрый путь!

Илка Линдберг

Директор финской школы
при Посольстве Финляндии
в Москве

СОДЕРЖАНИЕ

Предисловие		V
Kohtaus 1	ONKO TÄMÄ AUTO? <i>Это автомобиль?</i>	1
Kohtaus 2	VIKTOR LASKEE <i>Виктор считает</i>	9
Kohtaus 3	EN OLE JAPANILAINEN <i>Я не японец</i>	15
Kohtaus 4	MIKÄ TEIDÄN NIMENNE ON? <i>Как вас зовут?</i>	23
Kohtaus 5	HYVÄÄ HUOMENTA, SALLI! <i>Доброе утро, Салли!</i>	27
Kohtaus 6	PROFESSORI MÄKINEN PUHUU MONTA KIELTÄ <i>Профессор Мякинен говорит на нескольких языках</i>	33
Kohtaus 7	TUNNETKO MATIN? <i>Ты знаешь Матти?</i>	41
Kohtaus 8	PROFESSORI TULEE TYÖHÖN AUTOLLA <i>Профессор приезжает на работу на машине</i>	47
Kohtaus 9	MISSÄ SINÄ ASUT? <i>Где ты живёшь?</i>	55
Kohtaus 10	KATSELEMME PERHEKUVAA <i>Рассматриваем семейную фотографию</i>	63
Kohtaus 11	MISSÄ ON VIKTOR? <i>Где Виктор?</i>	71
Kohtaus 12	SALLI KIRJOITTA KIRJETTÄ <i>Салли пишет письмо</i>	77

Kohtaus 13	TOIMISTOSSA	85
	<i>В офисе</i>	
Kohtaus 14	"TE" VAI "SINÄ"?	93
	<i>«Вы» или «ты»?</i>	
Kohtaus 15	SIHTEERI SALLI	101
	<i>Салли – секретарь</i>	
Kohtaus 16	HAUSKAA VIikonLOPPUA!	107
	<i>Счастливых выходных!</i>	
Kohtaus 17	HERRA HALONEN RAVINTOLASSA	115
	<i>Господин Халонен в ресторане</i>	
Kohtaus 18	MENNÄÄN ELOKUVIIN!	123
	<i>Пойдём в кино!</i>	
Kohtaus 19	KUKA TÄMÄ ASIAKAS ON?	131
	<i>Кто этот клиент?</i>	
Kohtaus 20	SALLI OSTAA VAATTEITA	139
	<i>Салли покупает одежду</i>	
Kohtaus 21	SALLI MENEЕ POSTIIN	145
	<i>Салли идёт на почту</i>	
Kohtaus 22	ROUVA HALONEN LAITTAА ILLALLISTA	153
	<i>Госпожа Халонен готовит ужин</i>	
Kohtaus 23	HALOSET OTTAVAT VIERAITA VASTAAN	161
	<i>Семья Халонен принимает гостей</i>	
Kohtaus 24	KOLMEN VUODEN PÄÄSTÄ	169
	<i>Три года спустя</i>	
	Ответы к упражнениям	176
	Грамматическое приложение	181
	Словарь	188

ПРЕДИСЛОВИЕ

Финский язык с Berlitz

Цель Berlitz — помочь вам как можно быстрее и легче освоить финский язык.

Любой язык существует, в первую очередь, в виде живой разговорной речи. Вот почему уже более ста двадцати лет мы занимаемся обучением навыкам общения.

Наиболее удобным способом общения является *устная речь*. Если вы хотите говорить по-фински — на каникулах, во время деловых встреч, в компании друзей или в семье — вам нужно овладеть речевыми навыками.

Лучшей учебной программой является та, в результате которой вы сможете легко вступить в разговор, поддержать его, другими словами — общаться.

Методика **Berlitz** основана на постепенном изучении языка с помощью хорошо продуманных «шагов», расположенных по принципу возрастающей сложности. Каждый новый шаг тесно связан с предыдущим. При этом вам предлагается только та сумма знаний, которая может быть воспринята на данном этапе. В результате вы осваиваете новый язык постепенно и систематически.

Базовый курс — для быстрого самостоятельного изучения

Этот курс даст вам возможность изучать финский язык дома — самостоятельно или с друзьями. Вы сможете достичь результатов немедленно, не тратя времени на чтение бесконечного количества правил.

Слова или грамматические конструкции переводятся при их первом появлении в тексте. Пояснения на русском языке занимают небольшой столбец на полях каждой страницы. Основной раздел — только на финском языке. Это сделано для того, чтобы вы по привычке не переводили на родной язык всё, что слышите.

Если у вас появятся затруднения или сомнения, когда вы будете читать текст, — помогут объяснения на полях, но постарайтесь пользоваться ими как можно реже. Во время работы поля можно закрыть полоской бумаги.

В **Базовом курсе** вы не встретите скучных грамматических правил. Мы ограничились краткими и понятными объяснениями из области грамматики.

Содержание Базового курса

- а) книга текстов и упражнений на финском языке с примечаниями на русском;
  - б) трёхчасовой аудиокурс с записями текстов на финском языке.
-

Несколько советов по использованию Базового курса

Эти советы помогут вам извлечь наибольшую пользу из **Базового курса**:

1. Сначала прослушайте урок, не открывая книгу. Старайтесь не заглядывать в неё ни разу.
2. Затем прослушайте снова, сверяясь по книге, пока не услышите звуковой сигнал конца урока.
3. Ещё раз просмотрите урок, обращая внимание на перевод и примечания на полях.
4. Вернитесь на первую страницу урока. Снова прослушайте диалог, повторяя каждое предложение во время паузы. Повторяйте до тех пор, пока не сможете говорить без опоры на текст.
5. Выключите проигрывающее устройство и читайте вслух, пока не почувствуете, что свободно владеете материалом урока.

Как получить максимальный эффект от Базового курса

Несколько рекомендаций, как получить наилучший результат в кратчайшие сроки:

1. Выделите специальное время для занятий финским языком, желательно, три урока в неделю. Помните, что несколько коротких занятий с регулярным интервалом более эффективны, чем одно длинное.
2. Переходите к следующему уроку, только когда будете уверены, что полностью освоили предыдущий. Курс создан по принципу возрастающей сложности, поэтому ваша способность усвоить новый раздел будет зависеть от того, насколько хорошо вы справились с предыдущим. Пройдите каждый урок от начала до конца два или три раза. Языковые навыки формируются только в результате повторения. Недостаточно просто понимать то, что вы слышите, — вы должны уметь отвечать быстро, не чувствуя необходимости сначала перевести иностранную речь на русский язык.

ONKO TÄMÄ AUTO?

Kuuntele

Professori

Mikä tämä on?

Viktor

Tämä on bussi...

Se on **suomalainen** bussi.

Suo-ma-lai-nen.

Tämä on auto. Volga.

Tämä on **venäläinen** auto.

Ve-nä-läi-nen.

KOHTAUS

1

ЭТО АВТОМОБИЛЬ?

Ударение в финском языке всегда падает на первый слог.

kuuntele – послушайте

Mikä tämä on? – Что это?

mikä – что

tämä – этот, эта, это

on – есть (III лицо ед. ч. глагола **olla** – быть)

Звук, обозначаемый на письме буквой **ä**, произносится как нечто среднее между русскими э и я.

Согласные в финском языке произносятся без смягчения.

Tämä on bussi. – Это автобус.

u произносится как русский у, **i** – как русский и

bussi – автобус

suomalainen – финский

Tämä on auto. – Это машина.

venäläinen – русский

ruotsalainen – шведский

Сочетание гласных **u** и **o** является дифтонгом, произносится слитно.

Другие дифтонги: **ai**, **au (auto)**, **oi**, **ui**, **ie**, **yö**, **eu**.

Звук, обозначаемый на письме буквой **a**, произносится как русский **a**, но он более глубокий.

Hyvä! – Хорошо!

y произносится примерно как **ю** в слове «люк».

Onko se ...? – Это ...?

se – это, то

e близок к русскому **э**

tietokone – компьютер

-ko (-kö) – вопросительная частица,

может присоединяться в вопросительном предложении к любому слову. Например,

tietokoneko tämä on? – компьютер ли это?

Kyllä – Да.

Onko se uusi? – Он новый?

On (kyllä). – Да. Можно сказать **kyllä** или **on** или **on kyllä**.

talo – дом

Millainen se on? – Какой он?

suuri – большой

laiva – корабль

Onko se pieni? – Он маленький?

Ei. – Нет.

Se ei ole pieni. – Он не маленький.

kynä – карандаш, ручка

Tämä on Volvo.

Ruotsalainen auto.

Ruo-tsa-lai-nen.

Prof.

Hyvä!

Prof.

Onko se tietokone?

Viktor

Kyllä.

Kyllä, se on tietokone.

Prof.

Onko se uusi?

Viktor

On (kyllä).

Tämä on talo.

Prof.

Millainen se on?

Viktor

Se on **suuri**.

Talo on suuri.

Se on **laiva**.

Prof.

Onko se pieni?

Ei, se ei ole pieni.

Prof.

Mikä tämä on?

Viktor

Se on **kynä**.

Prof.	Millainen se on?	
Viktor	Se on musta .	musta – чёрный
Prof.	Onko tämä hotelli ?	hotelli – гостиница
Viktor	Ei (ole). Se on teatteri .	Ei (ole) . – Нет. teatteri – театр
Prof.	Mikä tuo on?	Mikä tuo on? – Что это?
Viktor	Se on mies.	tuo – тот, та, то mies – мужчина
Prof.	Millainen hän on?	Millainen hän on? – Какой он?
Viktor	Hän on voimakas.	hän – он, она В финском языке отсутствует грамматическая категория рода. Hän on voimakas. – Он сильный.
Prof.	Mikä tuo on?	
Viktor	Se on nainen .	nainen – женщина
Prof.	Millainen hän on?	
Viktor	Hän on nuori.	Hän on nuori. – Она молодая.
Prof.	Mikä tuo on?	
Viktor	Se on tyttö .	tyttö – девочка
Prof.	Millainen hän on?	Звук, обозначаемый буквой ö , произносится примерно как ё в слове «нёбо».

kaunis – красивая

poika – мальчик

rohkea – смелый

katu – улица

pitkä – длинный

Onko tuo meri? – Это (ван то) море?

järvi – озеро

ja – и

syvä – глубокий

Kuka tämä on? – Кто это?

kuka – кто

Kuka tuo on? – Кто там?

Aleksis Kivi – писатель, классик финской литературы

Viktor

Prof.

Viktor

Prof.

Viktor

Prof.

Viktor

Prof.

Viktor

Prof.

Viktor

Prof.

Viktor

Prof.

Viktor

Hän on **kaunis**.

Millainen **poika** on?

Hän on **rohkea**.

Mikä tämä on?

Tämä on **katu**.

Millainen se on?

Se on **pitkä**.

Onko tuo meri?

Ei ole. Se on **järvi**.

Millainen se on?

Se on suuri **ja syvä**.

Kuka tämä on?

Se on Pekka Virtanen.

Se on Anna.

Se on Jean Sibelius.

Kuka tuo on?

Se on **Aleksis Kivi**.

Se on Mannerheim.

Prof.	Onko tämä hyvä televisio ?	hyvä televisio – хороший телевизор
Viktor	Kyllä (on).	
Prof.	Onko tämä hyvä nauhuri ?	nauhuri – магнитофон
Viktor	Ei (ole). Se on huono .	huono – плохой
	Se on kello .	kello – часы
	<i>Toista</i>	toista – повторите
Viktor	Yksi	Числа от 1 до 10: 1 – yksi
	Kaksi	2 – kaksi
	Kolme	3 – kolme
	Neljä	4 – neljä
	Viisi	5 – viisi
	Kuusi	6 – kuusi
	Seitsemän	7 – seitsemän
	Kahdeksan	8 – kahdeksan
	Yhdeksän	9 – yhdeksän
	Kymmenen	10 – kymmenen
	<i>Kuuntele</i>	
Pia	Paljonko kello on?	Paljonko kello on? – Сколько времени?
Risto	Kello on kahdeksan.	Paljon – много, paljonko – много ли?
Viktor	Kello on yhdeksän. Yhdeksänkö? Voi, kello on yhdeksän!	Kello on kahdeksan. – Сейчас восемь часов. Kello on yhdeksän. – Сейчас девять часов. Yhdeksänkö? – Девять? Voi! – Ох! Ой!

Hyvää päivää! – Здравствуй(-те)!
 Добрый день!
päivä – день

Viktor

Hyvää päivää!

Professori

Hyvää päivää, Viktor. Onko kello yhdeksän?

Viktor

Kyllä, professori. Kello on yhdeksän.

Kello ei ole seitsemän. – Сейчас не семь часов.

Risto

Onko kello seitsemän? Ei, ...

Pia

Ei, **kello ei ole seitsemän.**

Risto

Onko kello kuusi?

Pia

Ei.

Anteeksi! – Извини(-те)!

Risto

Anteeksi! Paljonko kello on?

Pia

Kello on viisi.

Kiitos. – Спасибо.

Risto

Kiitos.

Грамматика

•••

1. Гармония гласных

В финском языке действует закон гармонии гласных, который заключается в том, что в простом слове не могут одновременно быть гласные заднего ряда (**a, o, u**) и переднего ряда (**ä, ö, y**). Если в первом слоге стоит гласный переднего ряда, то и в последующих слогах будет стоять гласный переднего ряда, и наоборот:

luonto (природа)	työ (работа)
koulu (школа)	syödä (есть)
ruoka (еда)	kynä (ручка)
rauha (мир)	kylmä (холодный, холодно)
orava (белка)	käydä (ходить)
oksa (ветка)	löytää (находить)
musta (чёрный)	myös (тоже)
kukka (цветок)	pöytä (стол)
nousta (подниматься)	ryhmä (группа)

Гласные **e, i** употребляются как с гласными переднего ряда, так и заднего ряда.

setä (дядя)	kettu (лиса)
sinä (ты)	oppia (выучить)
neljä (четыре)	saari (остров)
mennä (идти)	onni (счастье)
lentaä (летать)	susi (волк)
metsä (лес)	joki (река)
missä (где)	pelata (играть)
pimeä (тёмный)	tilata (заказывать)

2. В финском языке отсутствует категория рода. Местоимение III лица **hän** соответствует местоимениям **он** и **она**. Местоимение **se** используется для обозначения неодушевлённых предметов, животных и явлений.

Упражнения

Учитывая гармонию гласных, добавьте гласные:

-а или -ä

1. а. kare_ (узкий)	и. käyd_ (ходить)	с. ystäv_ (друг)
б. syöd_ (есть)	к. rann_ (положить)	т. tuoll_ (там)
в. illall_ (вечером)	л. huomenn_ (завтра)	у. löytä_ (находить)
г. vastat_ (отвечать)	м. tääll_ (здесь)	ф. kesäll_ (летом)
д. palat_ (возвращаться)	н. pöyt_ (стол)	х. vaike_ (трудный)
е. yöll_ (ночью)	о. halut_ (хотеть)	ц. juod_ (пить)
ж. kysy_ (спрашивать)	п. tässä_ (здесь)	ч. talvell_ (зимой)
з. tietä_ (знать)	р. juost_ (бежать)	ш. katso_ (смотреть)

-о или -ö

2. а. pöll_ (сова)	д. val_ (свет)	и. mait_ (молоко)
б. ty_ (работа)	е. läht_ (отправление)	к. pall_ (мяч)
в. puist_ (парк, сад)	ж. jäätel_ (мороженое)	л. tal_ (дом)
г. pull_ (бутылка)	з. tytt_ (девочка)	м. säänt_ (правило)

-и или -у

3. а. pöi_ (пыль)	д. hyl_ (полка)	и. näyttel_ (выставка)
б. laul_ (песня)	е. polk_ (тропа)	к. rukk_ (костюм)
в. mänt_ (сосна)	ж. ryss_ (ружьё)	л. sänk_ (кровать)
г. task_ (карман)	з. myrsk_ (буря)	м. гар_ (рак)

VIKTOR LASKEE

Kuuntele

Salli	Hyvää päivää! Minä olen Salli.
Viktor	Päivää! Minä olen Viktor.
Salli	Sinä olet ulkomaalainen.
Viktor	Olen.
Salli	Oletko saksalainen?
Viktor	En ole. Minä olen venäläinen. Oletko suomalainen?
Salli	Kyllä olen.

KOHTAUS

2

ВИКТОР СЧИТАЕТ

Minä olen Salli. – Я Салли.
minä – я

olen – I лицо ед. ч. глагола **olla** – быть
Päivää! – Здравствуй(-те)!

Sinä olet ulkomaalainen. –
Ты иностранец.

sinä – ты

olen – II лицо ед. ч. глагола **olla**
Oletko saksalainen? – Ты немец?

En ole. – Нет (я не...) Отрицательная
форма I лица ед. ч. глагола **olla**.

Minä olen venäläinen. – Я русский.

Oletko suomalainen? – Ты финка (финн)?

amerikkalainen – американец,
американка

hän on venäläinen – он русский (она
русская)

ruotsalainen – швед, шведка

Paljonko on kaksi plus kolme? –
Сколько будет два плюс три?

Hyvä on! – Хорошо!

Aivan oikein! – Совершенно верно! Точно!
Kymmenenkö? – Десять?

К слову прибавляется вопросительная
частица **-kö**, так как в первом слоге стоит
гласный переднего ряда **y** (закон
гармонии гласных).

Väärin. – Неправильно.

Risto

Pia

Risto

Pia

Risto

Pia

Risto

Pia

Professori

Viktor

Prof.

Viktor

Prof.

Viktor

Prof.

Viktor

Prof.

Toista

Onko Viktor suomalainen?

Ei ole.

Onko hän saksalainen?

Ei, hän ei ole saksalainen.

Onko hän **amerikkalainen**?

Ei, **hän on venäläinen.**

Onko Salli **ruotsalainen**?

Ei, Salli on suomalainen.

Kuuntele

Viktor, **paljonko on kaksi plus kolme?**

Kaksi plus kolme on viisi.

Hyvä on! Paljonko on kolme plus neljä?

Kolme plus neljä on seitsemän.

Paljonko on kuusi plus kaksi?

Se on kahdeksan.

Aivan oikein!.. Hyvä! Paljonko on viisi plus
neljä?

Viisi plus neljä on ... kymmenen!

Kymmenenkö? Ei, Viktor. **Väärin.**

Viktor	Miksi?	Miksi? – Почему?
Prof.	Viisi plus neljä on yhdeksän.	
Viktor	Tietenkin! Yhdeksän! <i>Toista</i>	Tietenkin! – Конечно!
Risto	Onko tämä kello?	
Pia	Ei, se ei ole kello.	
Risto	Mikä tämä on?	
Pia	Se on puhelin .	puhelin – телефон
Risto	Puhelinko?	Puhelinko? – Телефон?
Pia	Se on professorin puhelin .	professorin puhelin – телефон professorin; n – показатель принадлежности
Risto	Onko tämä kasetti ?	kasetti – кассета
Pia	Kyllä, tämä on kasetti.	
Risto	Entä tuo? Onko tuo kasetti?	entä – а, ну а
Pia	Ei, tuo ei ole kasetti. Se on kello. Sallin kello .	Sallin kello – часы Салли
Risto	Onko tämä vihko ?	
Pia	On kyllä. Se on opiskelijan vihko . <i>Kuuntele</i>	opiskelijan vihko – тетрадь студента opiskelija – студент, учащийся
Viktor	Mikä tuo on?	
Salli	Se on laukku .	laukku – сумка
Viktor	Kenen se on?	Kenen se on? – Чья она?

opettajan laukku – сумка учителя

opettaja – учитель, преподаватель

missä – где

kirja – книга

sininen – синий

Tässä se on. – Вот она.

Se on Sallin takki. – Это пальто Салли.

professorin oppilas – ученик профессора

Oletko sinäkin oppilas? – Ты тоже ученица?

sinä – ты, **-kin** – и, тоже, также (усилительная частица)

Salli

Viktor

Salli

Viktor

Salli

Pia

Risto

Viktor

Salli

Risto

Se on **opettajan laukku.**

Missä on opiskelijan **kirja?**

Millainen se on?

Kirja on **sininen.**

Tässä se on.

Kenen tämä **takki** on?

Se on Sallin takki.

Minä olen Viktor, **professorin oppilas.**

Oletko sinäkin oppilas?

Minä **en ole** oppilas.

Viktor **on** oppilas. Salli **ei ole** oppilas.

Грамматика

•••

1. Утвердительная и отрицательная формы глагола **есть**

Утвердительная форма	Отрицательная форма
minä olen	minä en ole
sinä olet	sinä et ole
hän on	hän ei ole

2. **Генитив** (родит. падеж) выражает принадлежность. В ед. ч. отвечает на вопросы **kenen? minkä?** (чей? кого?) и образуется с помощью окончания **-n**, прибавляемого к гласной основе:

puu/n juuri (корень дерева)	isä/n nauru (смех отца)
koira/n häntä (хвост собаки)	auto/n pyörä (колесо машины)
talo/n hinta (цена дома)	Suome/n luonto (природа Финляндии)

3. Числительные от 1 до 12:

1 – yksi	4 – neljä	7 – seitsemän	10 – kymmenen
2 – kaksi	5 – viisi	8 – kahdeksan	11 – yksitoista
3 – kolme	6 – kuusi	9 – yhdeksän	12 – kaksitoista

4. Как спросить, который час?

Paljonko kello on?	Который час?
Kello on kaksi.	Сейчас два часа.
Kello on siesemän.	Сейчас семь часов.
Kello on yksitoista.	Сейчас одиннадцать часов.

Упражнения

•••

1. Образуйте генитив от следующих слов:

а. puisto (парк)

б. syksy (осень)

в. tuoli (стул)

г. kala (рыба)

д. kesä (лето)

е. ikkuna (окно)

ж. seinä (стена)

з. kirja (книга)

и. kissa (кошка)

к. maa (страна, земля)

л. omena (яблоко)

м. koira (собака)

н. juna (поезд)

о. peili (зеркало)

п. koulu (школа)

2. Сколько будет?

2 + 3 = 5 (kaksi plus kolme on viisi)

9 - 3 = 6 (yhdeksän miinus kolme on kuusi)

а. 5 + 6 =

б. 7 - 1 =

в. 4 + 3 =

г. 9 - 2 =

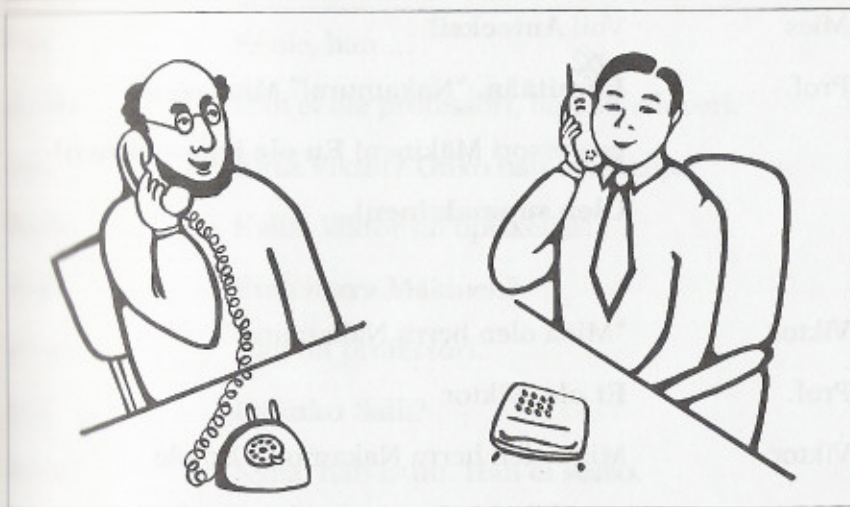
3. Который час?

а. Kello on 2 (kaksi)

б. Kello on 5

в. Kello on 4

г. Kello on 7

KOHTAUS

3

EN OLE JAPANILAINEN

Kuuntele

Professori	Halloo... Puhelimessa.
Mies	Onko se Nakamura-san?
Prof.	Mitä? En ole.
Mies	Oletteko Nakamura-san?
Prof.	En ole! En ole herra Nakamura. Minä olen... professori Mäkinen. En ole Nakamura! Puhun suomea. En puhu japania.

Я НЕ ЯПОНЕЦ

Halloo. – Алло.

Puhelimessa. – У телефона (Слушаю вас).

Onko se ...? – Это ...?

Mitä? – Что?

Oletteko ...? – Вы ...? (вопросительная форма II лица мн. ч. глагола **olla** – быть)

En ole ... – Я не ... (отрицательная форма I лица ед. ч. глагола **olla**)

herra – господин

Puhun suomea. – Я говорю по-фински.

En puhu japania. – Я не говорю по-японски.

Anteeksi! – Извините!

Ei mitään. – Ничего.

Это ответная реплика на извинение.

En ole japanilainen. – Я не японец.

Olen suomalainen. – Я финн.

Личные местоимения I лица (**minä** – я, **me** – мы) и II лица (**sinä** – ты, **te** – вы) могут опустаться.

venäläinen – русский

En puhu venäjää. – Я не говорю по-русски.

venäjä (также **venäjän kieli**) – русский язык

oletko – вопросительная форма II лица ед. ч. глагола **olla**

sinäkin – и ты; **-kin** – усилительная частица, в отрицательной форме

-kaan (-kään) – и, тоже, также

sinäkin – и ты, ты тоже

sinäkään – и ты не, ты тоже не

sihteeri – секретарь

siis – значит

Mies

Voi! **Anteeksi!**

Prof.

Ei mitään. “Nakamura!” Minä olen professori Mäkinen! **En ole japanilainen! Olen suomalainen!..**

Viktor

“Minä olen herra Nakamura!”

Prof.

Et ole, Viktor.

Viktor

Minä olen herra Nakamura! En ole **venäläinen.** Olen japanilainen! Puhun japania. **En puhu venäjää.**

Prof.

Ei, Viktor. Et ole japanilainen. **Sinä olet venäläinen. Puhut** venäjää ja suomea.

Salli

Sinä et ole japanilainen. Et ole professori!

Viktor

En ole professori, olen opiskelija.

Prof.

Hyvä on... Olet opiskelija.

Viktor

Oletko sinäkin opiskelija, Salli?

Salli

Minä en ole opiskelija, olen **sihteeri.**

Viktor

Olet **siis** sihteeri, et ole opiskelija.

Toista

Risto

Onko Salli professori?

Pia	Ei ole, hän ...	
Risto	Hän ei ole professori, hän on sihteeri.	
Pia	Entä Viktor? Onko hän opiskelija?	entä – а, ну а
Risto	Kyllä, Viktor on opiskelija.	
Pia	Entä herra Mäkinen?	
Risto	Hän on professori.	
Pia	Istuuko Salli?	istuuko – сидит ли; вопросительная форма III лица ед. ч. глагола istua
Risto	Kyllä, hän istuu. Hän ei seiso .	ei seiso – не стоит; отрицательная форма III лица ед. ч. глагола seisoo
Pia	Istuuko Viktor?	
Risto	Kyllä, hän istuu. Salli ja Viktor istuvat . He eivät seiso .	istuvat – сидят; III лицо мн. ч. глагола istua eivät seiso – не стоят
Pia	Seisooko professori?	seisooko – стоит ли
Risto	Kyllä, hän seisoo. Hän ei istu .	ei istu – не сидит
Pia	Laulaako Salli?	laulaako – поёт ли; глагол laulaa – петь
Risto	Ei, hän ei laula .	ei laula – не поёт
Pia	Laulaako Viktor?	
Risto	Ei, hän ei laula. He eivät laula .	He eivät laula – Они не поют.
	<i>Kuuntele</i>	
Viktor	Onko professorin vaimo opettaja?	vaimo – жена
Salli	Hän ei ole opettaja. Hän on lääkäri .	lääkäri – врач

me puhumme – мы говорим

mutta – но

puhutko? – ты говоришь?

me emme puhu – мы не говорим

puhutteko? – вы говорите?

puhuuko? – он (она) говорит?

hän ei puhu – она (он) не говорит

eivät puhu – они не говорят

he puhuvat – они говорят

yrittäjä – предприниматель

asutko kaukana? – ты живёшь далеко?

глагол **asua**

asun – я живу

lähellä – близко

Viktor Lääkärikö?

Salli Kyllä.

Viktor Minä olen venäläinen ja sinä olet suomalainen. **Me puhumme** suomea.

Salli Me puhumme suomea, **mutta** en puhu venäjää.

Viktor **Puhutko** japania?

Salli En.

Viktor **Me emme puhu** japania. Professori, **puhutteko** japania?

Salli En puhu.

Toista

Risto **Puhuuko** Salli venäjää?

Pia **Hän ei puhu** venäjää. Salli ja professori **eivät puhu** venäjää. **He puhuvat** suomea.

Risto Onko professorin vaimo **yrittäjä**?

Pia Ei, hän on lääkäri.

Kuuntele

Viktor Salli, **asutko kaukana?**

Salli En, **asun lähellä.**

Viktor	Professori, asutteko kaukana?	asutteko ...? – вы живёте ... ?
Professori	Kyllä, asun aika kaukana . <i>Toista</i>	aika kaukana – довольно далеко
Prof.	Laiva – laivat. Talo...	Для образования мн. ч. основной формы имени (в финском языке этот падеж называется номинативом) нужно к основе слова прибавить окончание -t .
Viktor	Talot.	laiva – корабль, laivat – корабли
Prof.	Hyvä! Puu...	talo – дом
Viktor	Puut.	puu – дерево
Prof.	Ikkuna .	ikkuna – окно
Viktor	Ikkunat.	
Prof.	Yö .	yö – ночь
Viktor	Yöt.	
Prof.	Silmä .	silmä – глаз
Viktor	Silmät.	
Prof.	Nenä .	nenä – нос
Viktor	Nenät.	
Prof.	Pää .	pää – голова
Viktor	Päät.	
Prof.	Yliopisto .	yliopisto – университет
Viktor	Yliopistot.	

hyvä – хороший

Prof.

Hyvä.

Viktor

Hyvät.

huono – плохой

Prof.

Huono.

Viktor

Huonot.

Грамматика

•••

Утвердительная форма глагола:

olla (быть)

(minä) ole/n

(me) ole/mme

(sinä) ole/t

(te) ole/tte

hän on

he ovat

puhua (говорить)

(minä) puhu/n (я говорю)

(me) puhu/mme

(мы говорим)

(sinä) puhu/t (ты говоришь)

(te) puhu/tte

(вы говорите)

hän puhu/u (он говорит)

he puhu/vat

(они говорят)

Отрицательная форма глагола:

(minä) en ole

(me) emme ole

(sinä) et ole

(te) ette ole

hän ei ole

he eivät ole

(minä) en puhu (я не говорю)

(me) emme puhu

(мы не говорим)

(sinä) et puhu (ты не говоришь)

(te) ette puhu

(вы не говорите)

hän ei puhu (он не говорит)

he eivät puhu

(они не говорят)

Вопросительная форма глагола:

Olen/ko ...?

Ole/mme/ko ...?

Olet/ko ...?

Ole/tte/ko ...?

On/ko hän ...?

Ovat/ko he ...?

Puhu/n/ko ...?
 Puhu/t/ko ...?
 Puhu/u/ko hän ...?

Puhu/mme/ko ...?
 Puhu/itte/ko ...?
 Puhu/vat/ko he ...?

В III лице мн. ч. глагол имеет окончание **-vat (-vät)**, в зависимости от гармонии гласных: *osta/vat* (покупают), *löytä/vät* (находят).

Упражнения

•••

1. Поставьте следующие глаголы в утвердительную форму

asu/a (жить), *sano/a* (сказать), *kysy/ä* (спрашивать), *istu/a* (сидеть), *seiso/a* (стоять), *maksa/a* (платить), *laula/a* (петь), *naura/a* (смеяться)

a. minä (asua)	н. me (kysyä)
б. sinä (asua)	о. te (kysyä)
в. hän (asua)	п. he (kysyä)
г. minä (istua)	р. me (seisoo)
д. sinä (istua)	с. te (seisoo)
е. hän (istua)	т. he (seisoo)
ж. minä (sanoa)	у. me (maksaa)
з. sinä (sanoa)	ф. te (maksaa)
и. hän (sanoa)	х. he (maksaa)
к. minä (laulaa)	ц. me (nauraa)
л. sinä (laulaa)	ч. te (nauraa)
м. hän (laulaa)	ш. he (nauraa)

2. Поставьте следующие глаголы в отрицательную форму

Образец:

minä ... (maksaa)	minä en maksa
sinä ... (maksaa)	sinä et maksa
hän ... (maksaa)	hän ei maksa

me ... (maksaa)	me emme maksa
te ... (maksaa)	ette maksa
he ... (maksaa)	he eivät maksa

a. minä ... (seisoo)	k. me ... (sanoa)
b. sinä ... (seisoo)	л. te ... (sanoa)
v. hän ... (seisoo)	м. he ... (sanoa)

г. minä ... (kysyä)	н. me ... (istua)
д. sinä ... (kysyä)	о. te ... (istua)
e. hän ... (kysyä)	п. he ... (istua)

ж. minä ... (laulaa)	р. me ... (asua)
з. sinä ... (laulaa)	с. te ... (asua)
и. hän ... (laulaa)	т. he ... (asua)

3. Поставьте следующие глаголы в вопросительную форму

Образец:

(minä) (maksaa)?	Maksanko ...?
(sinä) (maksaa)?	Maksatko ...?
(hän) (maksaa)?	Maksaako ...?

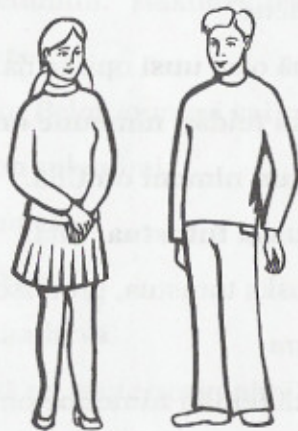
(me) (maksaa)?	Maksammeko ...?
(te) (maksaa)?	Maksatteko ...?
(he) (maksaa)?	Maksavatko ...?

a. (minä) (asua)?	к. (me) (istua)?
б. (sinä) (asua)?	л. (te) (istua)?
в. (hän) (asua)?	м. (he) (istua)?

г. (minä) (kysyä)?	н. (me) (seisoo)?
д. (sinä) (kysyä)?	о. (te) (seisoo)?
e. (hän) (kysyä)?	п. (he) (seisoo)?

ж. (minä) (laulaa)?	р. (me) (sanoa)?
з. (sinä) (laulaa)?	с. (te) (sanoa)?
и. (hän) (laulaa)?	т. (he) (sanoa)?

MIKÄ TEIDÄN NIMENNE ON?

KOHTAUS

4

КАК ВАС ЗОВУТ?

Kuuntele

- Viktor   Onko tämä **sinun** kynäsi?
- Salli   Kyllä, se on **minun** kynäni.
- Viktor   Onko tuo professorin kirja?
- Salli   Kyllä, se on **hänen** kirjansa.
- Tyttö   Hyvää päivää. **Kuka olette?**
- Prof.   **Minäkö?** Minä olen ... professori!
- Tyttö   **Voi**, anteeksi, professori! Oletteko professori Jokinen?

- sinun kynäsi** – твоя ручка
-si – притяжательный суффикс II лица ед. ч.
minun kynäni – моя ручка; **minun** – мой, форма личного местоимения **minä** – я; **-ni** – притяжательный суффикс I лица ед. ч. (мой).
hänen kirjansa – его, её книга; **hänen** – его, её, форма личного местоимения **hän** – он, она
-nsa (-nsä) (в зависимости от гармонии гласных – см. Урок 1) – притяжательный суффикс III лица ед. ч. и мн. ч.
Kuka olette? – Кто вы?
Minäkö? – Я?
-ko (-kö) (в зависимости от гармонии гласных) – вопросительная частица
Voi! – Ой!

uusi – новый

Mikä teidän nimenne on? – Как вас зовут?

Minun nimeni on ... – Меня зовут ...

Hauska tutustua. – Рад(-а) познакомиться.

teidän nimenne – ваше имя; **teidän** – ваше, форма личного местоимения **te** – вы; **-nne** – притяжательный суффикс II лица мн. ч.

Minun sukunimeni on ... –

Моя фамилия ...

sukunimi – фамилия

Sinun nimesi on ... – Тебя зовут ...

Hänen nimensä on ... – Его (её) зовут ...

Mikä sinun puhelinnumerosi on? –

Какой у тебя номер телефона?

puhelinnumero – номер телефона

etunimi – имя

Prof.	En, minä olen professori Mäkinen. Entä kuka te olette?
Tyttö	Minä olen uusi opiskelija.
Prof.	Mikä teidän nimenne on?
Tyttö	Minun nimeni on Ulla.
Prof.	Hauska tutustua, Ulla.
Tyttö	Hauska tutustua, professori. <i>Toista</i>
Risto	Mikä teidän nimenne on? Minun nimeni on... Minun sukunimeni on...
Pia	Minun nimeni on Pia. Minun sukunimeni on Virtanen. Sinun nimesi on Risto. Hänen nimensä on Salli.
Risto	Mikä sinun puhelinnumerosi on?
Opiskelija	Mikä sinun nimesi on?
Risto	Minun nimeni on Risto.
Opiskelija	Hauska tutustua. Entä mikä on hänen nimensä?
Risto	Hänen nimensä on Pia. <i>Kuuntele</i>
Viktor	Minun nimeni on Viktor. Viktor Belov "Viktor" on etunimi , "Belov" on sukunimi.

Salli	Minun nimeni on Salli. Salli Hakinen. "Salli" on etunimi. "Hakinen" on sukunimi. <i>Toista</i>	
Risto	Onko Belov etunimi vai sukunimi?	vai – или (в вопросительных предложениях), в утвердительных – tai .
Pia	Se on sukunimi. <i>Kuuntele</i>	
Opiskelija	Anteeksi.	Anteeksi. – Извините. Можете использовать это слово, чтобы привлечь внимание, а также если хотите попросить собеседника повторить то, что вы не расслышали или не поняли.
Salli	Olkaa hyvä.	Olkaa hyvä. – Пожалуйста.
Opiskelija	Mikä on professorin nimi?	Kenen nimi? – Чьё имя?
Salli	Kenen nimi?	kenen – форма местоимения kuka – кто
Opiskelija	Professorin nimi.	
Salli	Kalle. Hänen nimensä on Kalle Mäkinen.	
Opiskelija	Kiitos.	Kiitos. – Спасибо.
Salli	Ei kestä.	Ei kestä. – Не за что. Реплика речевого этикета; используйте её, если кто-то вас благодарит.
Opiskelija	Hänen nimensä on Kalle Mäkinen.	
Toinen opiskelija	Vai niin!	toinen – другой, второй Vai niin! – Вот как!

Грамматика

•••

Притяжательные суффиксы

Для того чтобы показать принадлежность предмета или лица какому-либо лицу, необходимы:

а) притяжательное местоимение (мой, твой), которое в финском языке выражается личным местоимением в форме генитива (minun – мой, sinun – твой, hänen – его/её, meidän – наш, teidän – ваш, heidän – их),

б) притяжательный суффикс, для каждого лица свой:

minun – ...ni

sinun – ...si

hänen – ...nsa/nsä

meidän – ...mme

teidän – ...nne

heidän – ...nsa/nsä

minun lippuni/isäni

sinun lippusi/isäsi

hänen lippunsa/isänsä

мой билет/отец

твой билет/отец

его (eē) билет/отец

hänen lippunsa/isänsä

teidän lippunne/isänne

heidän lippunsa/isänsä

наш билет/отец

ваш билет/отец

их билет/отец

Minun äitini on kotona.

Hänen ystävänsä on työssä.

Моя мама дома.

Его друг на работе.

Притяжательный суффикс в I, II лице в единственном и множественном числе может опускаться:

Poikasi on pitkä.

Kaupunkimme on kaukana.

Твой сын высокий.

Наш город далеко.

Упражнения

•••

Поставьте нужный притяжательный суффикс. Не забывайте о гармонии гласных.

1. а. minun jalka (моя нога)

б. sinun täti (твоя тётя)

в. hänen lehmä (его корова)

г. minun jääkaappi (мой холодильник)

д. sinun kello (твои часы)

е. hänen työ (его работа)

ж. minun koira (моя собака)

з. sinun elämä (твоя жизнь)

и. hänen takki (его куртка)

2. а. meidän paikka (наше место)

б. teidän polkupyörä (твой велосипед)

в. heidän talo (их дом)

г. meidän lahja (наш подарок)

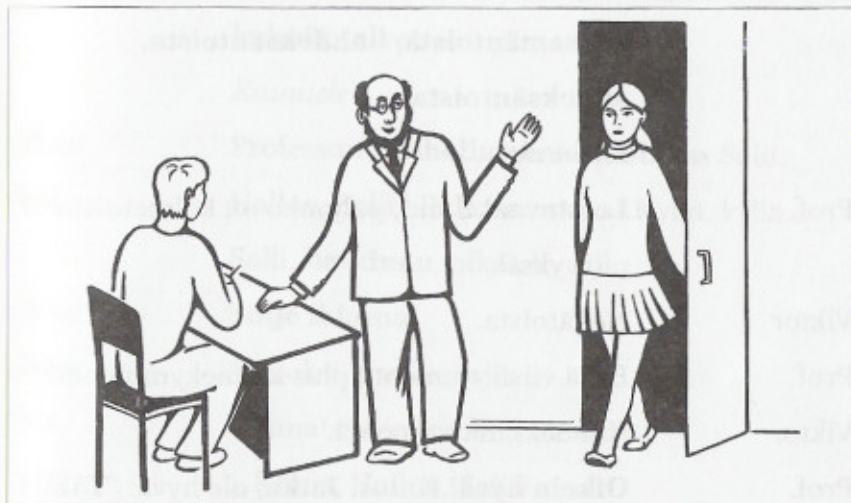
д. teidän taulu (ваша картина)

е. heidän laulu (их песня)

ж. meidän kissa (наша кошка)

з. teidän kirja (ваша книга)

и. heidän kissa (их кошка)

HYVÄÄ HUOMENTA, SALLI!

Prof. Viktor, ole hyvä, istu ja laske.

Toista

Viktor **Kaksikymmentä, kolmekymmentä,
neljäkymmentä, viisikymmentä,
kuusikymmentä, seitsemänkymmentä,
kahdeksankymmentä,
yhdeksänkymmentä. Sata.
Yksitoista, kaksitoista, kolmetoista,**

KOHTAUS

5

ДОБРОЕ УТРО, САЛЛИ!

ole hyvä – пожалуйста, при обращении на «ты»

istu – сядь, форма повелит. наклонения (императива) глагола **istua** – сидеть

laske – считай, форма повелит. наклонения глагола **laskea** – считать

ja – и

Числа (десятки от 20 до 100):

20 – **kaksikymmentä**

30 – **kolmekymmentä**

40 – **neljäkymmentä**

50 – **viisikymmentä**

60 – **kuusikymmentä**

70 – **seitsemänkymmentä**

80 – **kahdeksankymmentä**

90 – **yhdeksänkymmentä**

100 – **sata**

Числа от 11 до 19:

- 11 – yksitoista
- 12 – kaksitoista
- 13 – kolmetoista
- 14 – neljätoista
- 15 – viisitoista
- 16 – kuusitoista
- 17 – seitsemäntoista
- 18 – kahdeksantoista
- 19 – yhdeksäntoista

Loistavaa! – Великолепно!

sano – скажи; форма повелит.

наклонения глагола **sanoa** – сказать

Oikein hyvä! – Очень хорошо!

jatka – продолжи, форма повелит.

наклонения глагола **jatkaa** – продолжать

täällä – здесь

bussi – автобус

bussit – автобусы

siellä – там

kuva – картина

Tässä on iso omena. – Вот большое яблоко.

tässä – здесь, вот

iso (также **suuri**) – большой

Isot omenat ovat tässä. – Вот большие яблоки. Прилагательное в финском языке согласуется с существительным в числе и падеже.

valoisa päivä – светлый день

pimeä yö – тёмная ночь

vanha lääkäri – старый врач

Suomen järvi – озеро в Финляндии;

järvet – озёра

neljätoista, viisitoista, kuusitoista, seitsemäntoista, kahdeksantoista, yhdeksäntoista.

Kuuntele

Loistavaa! Sano, paljonko on kolmetoista plus yksi?

Neljätoista.

Entä viisikymmentä plus kolmekymmentä?

Kahdeksankymmentä.

Oikein hyvä! Kiitos. Jatka, ole hyvä: “**Täällä on bussi. Bussit ovat täällä**”. “**Siellä on kuva**”.

“Kuvat ovat siellä”.

“**Tässä on iso omena**”.

“**Isot omenat ovat tässä**”.

Toista

Valoisa päivä – valoisat päivät pimeä yö – pimeät yöt vanha lääkäri – vanhat lääkärit.

Valoisat päivät, pimeät yöt, vanhat lääkärit.

Suomen järvi – Suomen järvet, kieli – ...

Prof.

Viktor

Prof.

Viktor

Prof.

Viktor

Prof.

Viktor

Prof.

Viktor

Prof.

Viktor	Kieli – kielet, puoli – puolet, kylmä talvi – kylmät talvet. <i>Kuuntele</i>	kieli – язык, kielet – языки puoli – сторона, puolet – стороны kylmä talvi – холодная зима kylmät talvet – холодные зимы
Viktor	Professori! Puhelimeen! Täällä on Salli.	Puhelimeen! – К телефону! Täällä on ... – Это ...
Prof.	Halloo, Salli? Puhelimessa. ...Kyllä, kyllä. Salli, hetkinen , olkaa hyvä!	hetkinen – минутку
Viktor!	Sulje ikkuna!	Sulje ikkuna! – Закрой окно! sulje – форма повелит. наклонения глагола sulkea – закрывать
Viktor	Anteeksi, professori?	
Prof.	Ikkuna! Sulje ikkuna, ole hyvä! ...Kiitos. Halloo, Salli?	
Salli	...	
Prof.	Kyllä, kello yhdeksän.	
Salli	...	
Prof.	Ei? Ei kello yhdeksän? Mihin aikaan sitten? Kello kymmenenkö? ...Kello kymmenen! Kyllä! Kyllä se sopii , kello kymmenen. <i>Toista</i>	Mihin aikaan sitten? – Когда же? mihin aikaan? – когда? в какое время? Kyllä se sopii. – Хорошо (договорились). Букв.: Это подходит. Глагол sopia – подходить.
Pia	Salli tulee kello kymmenen.	tulee – придёт, глагол tulla – приходиться В финском языке отсутствует грамматическая категория будущего времени. Для выражения будущего времени используется глагол настоящего времени.
Risto	Salli ei tule kello yhdeksän. Mihin aikaan Salli tulee? Tuleeko hän kello yksitoista?	ei tule – не придёт

kello on viisitoista yli kymmenen –
пятнадцать минут одиннадцатого;
yli – сверх, больше

Käykää sisään! – Заходите!
käykää – вежливая форма повелит.
наклонения глагола **käydä** – ходить
sisään – внутрь
Hyvää huomenta! (Huomenta!) –
Доброе утро!

Anteeksi. – Извините.

Ei se mitään! – Ничего!
istukaa – садитесь, вежливая форма
повелит. наклонения глагола **istua** –
садиться
Minä opiskelen suomea. – Я учу
финский. Глагол **opiskella**.
Onko suomi sinusta vaikea kieli? –
По-твоему, финский – трудный язык?
sinusta – по-твоему
minusta – по-моему
aika hyvin – довольно хорошо
Mutta en voi vielä puhua sujuvasti. –
Но я ещё не могу говорить бегло.
Глагол **voida** – мочь.
sujuvasti – бегло

- Pia Salli tulee kello kymmenen!
- Risto Aivan oikein!
Kuuntele
- Prof. Paljonko kello on?
- Viktor **Kello on viisitoista yli kymmenen.**
- Prof. Onko se Salli?
- Viktor Kyllä, se on Salli.
- Prof. Salli, **käykää sisään!**
- Salli **Hyvää huomenta, professori! Hyvää huomenta, Viktor!**
- Prof. Huomenta, Salli! Kello on viisitoista yli kymmenen!
- Salli **Anteeksi.**
- Prof. **Ei se mitään! Olkaa hyvä ja istukaa.**
- Viktor **Minä opiskelen suomea.**
- Salli **Onko suomi sinusta vaikea kieli?**
- Viktor **Minusta se on vaikea kieli.**
- Salli Sinä puhut suomea **aika hyvin.**
- Viktor **Kiitos. Mutta en voi vielä puhua sujuvasti.**

Грамматика

•••

1. Императив (повелительное наклонение)

Для образования II лица единственного числа императива нужно отбросить личное окончание II (или I) лица ед. ч. настоящего времени изъявительного наклонения:

puhua (puhu/t)	Puhu!	Говори!
istua (istu/t)	Istu!	Сиди!
mennä (mene/t)	Mene!	Иди!
kirjoittaa (kirjoita/t)	Kirjoita!	Пиши!

Окончание императива во II лице мн. ч. – **-kaa (-kaa)**. Присоединяется оно к основе инфинитива:

sano/a	Sanokaa!	Скажите!
kysy/ä	Kysykää!	Спрашивайте!
luke/a	Lukekaa!	Прочитайте!
teh/dä	Tehkää!	Делайте!
pes/tä	Peskää!	Мойте!

2. Спряжение глаголов типа **mennä, tulla**:

mennä (идти)		tulla (приходить)	
minä mene/n	me mene/mme	minä tule/n	me tule/mme
sinä mene/t	te mene/te	sinä tule/t	te tule/te
hän mene/e	he mene/vät	hän tule/e	he tule/vät

Таким образом спрягаются глаголы, оканчивающиеся на **-na (-nä), -la (-lä), -ra (-rä), -sta (-stä), ol/la (ole/n, но III л. ед. ч. on, мн. ч. ovat)**:

opiskel/a (учиться)	opiskele/n
pan/na (положить)	pane/n
pous/ta (подниматься)	pouse/n
pur/ra (кусать)	pure/n
pes/tä (мыть)	pese/n

3. Спряжение глаголов на **-da/-dä** типа **voida** (мочь), **syödä** (есть), **saada** (получать), **käydä** (ходить), **tuoda** (приносить)

voi/da		käy/dä	
voi/n	voi/mme	käy/n	käy/mme
voi/t	voi/te	käy/t	käy/te
voi	voi/vät	käy	käy/vät

В III лице единственного числа у глаголов на **-da (-dä)** личное окончание отсутствует.

4. В исконно финских двусложных словах, оканчивающихся на **-i**, этот гласный в номинативе мн. ч., в генитиве и некоторых других падежах ед. ч. переходит в **-e**:

	-i- → -e-		
ном. nimi (имя)	ген. nime/n	мн. ч. nimet	
kieli (язык)	kiele/n	kielet	
suuri (большой)	suure/n	suuret	
pieni (маленький)	piene/n	pienet	
Но: bussi (автобус)	bussi/n	bussit	
tuoli (стул)	tuoli/n	tuolit	
(заимствованные слова)			

Упражнения

•••

1. Поставьте глаголы в форму императива ед. и мн. числа.

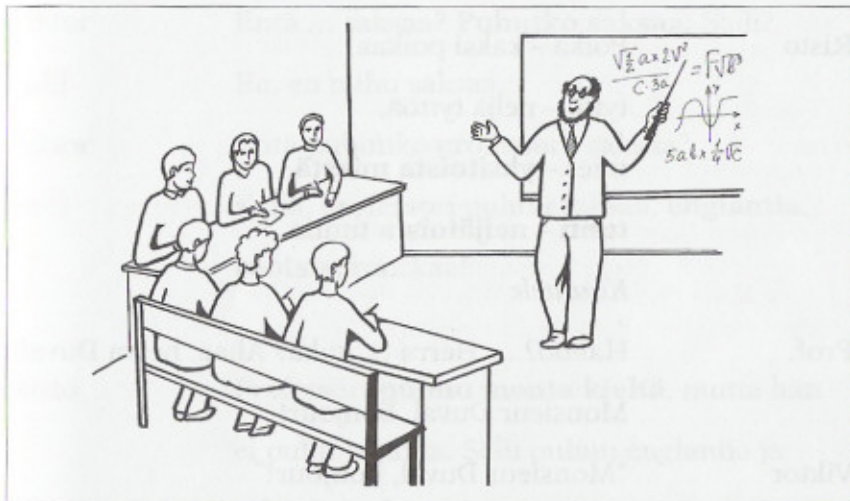
а. katsoa (смотреть)	е. tuoda (приносить)
б. istua (сидеть)	ж. etsiä (искать)
в. syödä (есть)	з. saada (получать)
г. ostaa (покупать)	и. opiskella (учиться)
д. tulla (приходить)	

2. Проспрягайте глаголы **kuulla** (слышать), **katsella** (смотреть, рассматривать).

а. minä (kuulla/katsella)	г. me (kuulla/katsella)
б. sinä ...	д. te ...
в. hän ...	е. he ...

3. Проспрягайте глаголы **tuoda** (приносить), **jäädä** (оставаться).

а. sinä ...	в. te ...
б. hän ...	г. he ...

PROFESSORI MÄKINEN PUHUU MONTA KIELTÄ

Kuuntele

I opiskelija	Professori! Huomio!
Prof.	Hiljaa! Viktor, istu, ole hyvä! Laske, montako opiskelijaa tänään on!
Viktor	Hyvä, professori: yksi, kaksi, kolme opiskelijaa; neljä, viisi, kuusi opiskelijaa... Kuusi opiskelijaa.
Risto	Mitä Viktor tekee?
Pia	Viktor laskee.

КОНТАУС

6

ПРОФЕССОР МЯКИНЕН ГОВОРИТ НА НЕСКОЛЬКИХ ЯЗЫКАХ

Huomio! – Внимание!

Hiljaa! – Тихо!

Montako opiskelijaa tänään on? –

Сколько сегодня учеников?

montako (или **kuinka monta**) – сколько

mitä – что

tekee – III лицо ед. ч. глагола **tehdä** –
делать

Toista

Risto

Poika – kaksi poikaa,
tyttö – neljä tyttöä,
mies – **yksitoista miestä**,

tunti – neljätoista tuntia.

Kuuntele

Prof.

Halloo? ... Herra ... kuka? Ahaa, herra Duval!
Monsieur Duval, bonjour!

Viktor

“Monsieur Duval, bonjour!”

Salli

Viktor! Hiljaa! Professori **puhuu
puhelimessa. Hän puhuu herra Duvalin
kanssa.**

Prof.

Monsieur Duval, comment allez-vous?

Salli

Nyt professori ei puhu suomea. Hän puhuu
ranskaa.

Viktor

Ranskaako? Kyllä: “Monsieur Duval,
comment allez-vous?”

Viktor

Salli, puhutko ranskaa?

Salli

Kyllä ... ja ei!

Viktor

Miten on “kyllä ja ei”?

yksitoista miestä – одиннадцать мужчин

tunti – час

neljätoista – четырнадцать

puhuu puhelimessa – говорит по телефону

Hän puhuu herra Duvalin kanssa. –

Он говорит с господином Дювалем.

В иностранных именах собственных в косвенных падежах перед окончанием ставится -i. Если перед именем собственным стоит титул, то падежное окончание получает только последнее имя собственное:

herran puhe (речь господина)

herra Timo Seppälän puhe (речь

господина Тимо Сеппяля)

ranska – французский язык

Salli	Puhun vain vähän ranskaa. Aivan vähän.	vain – только vähän – мало
Viktor	Entä ... saksaa? Puhutko saksaa, Salli?	aivan vähän – совсем мало Puhutko saksaa? – Ты говоришь по-немецки?
Salli	En, en puhu saksaa.	
Viktor	Entä puhuuko professori saksaa?	
Salli	Kyllä, professori puhuu saksaa, englantia, ruotsia , ranskaa!	englanti – английский язык ruotsi – шведский язык
Risto	Professori puhuu monta kieltä , mutta hän ei puhu japania. Salli puhuu englantia ja vähän ranskaa.	puhuu monta kieltä – говорит на нескольких языках monta – много, несколько kieltä – форма существительного kieli – язык Mitä kieltä Viktor opiskelee? – Какой язык учит Виктор? Глагол opiskella (учить) требует дополнения mitä (форма местоимения mikä)
Pia	Mitä kieltä Viktor opiskelee?	Глагол opiskella спрягается так же, как глагол tulla (см. Ypok 5).
Risto	Hän opiskelee suomen kieltä. Hän ei vielä puhu sitä hyvin.	Hän opiskelee suomen kieltä. – Он учит финский язык. suomen kieli (также suomi) – финский язык vielä – ещё
Viktor	Salli, onko tämä sinun laukkusi?	ei puhu sitä – не говорит на нём; sitä – форма местоимения se при отрицании sinun laukkusi – твоя сумка ehkä – может быть
Salli	Ei ole, se ei ole minun.	se on rouva Rantalan – это госпожи Рантала; окончание -n – показатель принадлежности.
Viktor	Kenen laukku se sitten on?	En muista häntä. – Я не помню её. häntä – форма местоимения hän при отрицании
Salli	Ehkä se on rouva Rantalan.	aika nuori – довольно молодая
Viktor	En muista häntä.	
Salli	Hän on opettaja. Aika nuori.	

Mitä hän opettaa? – Что она преподаёт?

hänen sukunimensä – её фамилия

vanha – старый

nainen – женщина

Ei muista rouva Rantalaa. – Он не помнит госпожу Рантала.

Окончание **-a** присоединяется только к имени собственному.

Katso – смотри; повелительное

наклонение глагола **katsoa** – смотреть

Kolme lasta laulaa. – Трое детей поют.

lasta – форма существительного **lapsi** – ребёнок

laulaa – поёт; глагол **laulaa** – петь

En kuule laulua. – Я не слышу пения.

Глагол **kuulla** (слышать) спрягается так же, как глагол **tulla** (см. Упок 5).

laulua – форма существительного **laulu** – пение

koska lapset seisovat kaukana – потому что дети стоят далеко

Et voi kuulla mitään. – Ты не можешь ничего слышать.

Глагол **voida** – мочь; **mitään** – ничего

valitettavasti – к сожалению

lähellä – близко

nauravat – смеются; глагол **nauraa** – смеяться

naurua – форма существительного

nauru – смех

Katsopa vain heitä! – Посмотри(-ка)

только на них! Частица **-pa** с глаголами в повелит. наклонении привносит эмоциональную окраску.

Viktor

Salli

Risto

Pia

Risto

Pia

Risto

Pia

Salli

Viktor

Salli

Viktor

Salli

Viktor

Mitä hän opettaa?

Hän opettaa englantia.

Toista

Onko se Sallin laukku?

Ei ole. Se on opettajan laukku. **Hänen sukunimensä** on Rantala.

Onko hän **vanha**?

Ei ole, hän on aika nuori **nainen**.

Mitä kieltä hän opettaa?

Hän opettaa englantia. Viktor **ei muista rouva Rantalaa**.

Kuuntele

Katso, kolme lasta laulaa!

Mutta **en kuule laulua**.

Et kuule, **koska lapset seisovat kaukana**.

Et voi kuulla mitään.

Valitettavasti en, he eivät ole **lähellä**. Ja nyt he **nauravat**.

Kuuletko **naurua**?

En. **Katsopa vain heitä** – he nauravat!

Toista

- Risto Mitä lapset **tekevät**? **Juovatko he teetä, kahvia** vai coca-colaa, **syövätkö he leipää**?
- Pia He eivät juo mitään, **eivätkä** syö. He laulavat.
- Risto **Miksi Viktor ei kuule laulua eikä naurua**?
- Pia Hän ei kuule mitään, koska lapset eivät ole lähellä, he seisovat kaukana.

tekevät – делают; глагол **tehdä**
juovatko – пьют ли, глагол **juoda** – пить
teetä – форма существительного **tee** – чай
kahvia – форма существительного **kahvi** – кофе
syövätkö – едят ли; глагол **syödä** – есть
 Здесь выступает вопросительная частица **-kö**, а не **-ko**, т. к. в слове стоят гласные переднего ряда (закон гармонии гласных, см. Урок 1).
leipää – форма существительного **leipä** – хлеб
he eivätkä syö – они и не едят
miksi – почему
Viktor ei kuule laulua eikä naurua – Виктор не слышит ни пения, ни смеха.

Грамматика

•••

1. Утвердительная и отрицательная формы глаголов:

muistaa (помнить)	kuulla (слышать)
minä muistan – я помню	minä kuulen – я слышу
en muista – я не помню	en kuule – я не слышу
sinä muistat – ты помнишь	sinä kuulet – ты слышишь
ei muista – ты не помнишь	ei kuule – ты не слышишь
hän muistaa – он помнит	hän kuulee – он слышит
ei muista – он не помнит	ei kuule – он не слышит

2. Спряжение глаголов:

tehdä (делать)		nähdä (видеть)	
minä tee/n	me tee/mme	minä näe/n	me näe/mme
sinä tee/t	te tee/te	sinä näe/t	te näe/te
hän teke/e	he teke/vät	hän näke/e	he näke/vät

3. Партитив (частичный падеж) отвечает на вопросы **mitä?** (что?) и **ketä?** (кого?). Образуется с помощью окончания:

-a (-ä) – после краткого гласного основы:

kello (часы) – kelloa, tuoli (стул) – tuolia, jäätelö (мороженое) – jäätelöä, kaula (шея) – kaulaa, kouhā (бедный) – kouhāa, taitelija (художник) – taitelijaa,

-ta (-tä)

a) после долгого гласного:

maa (страна, земля) – maata, sää (погода) – säätä, puu (дерево) – puuta,

b) после дифтонга:

työ (работа) – työtä, tie (дорога) – tietä, voi (масло) – voita,

c) после согласного:

mies (мужчина) – miestä, lyhyt (короткий) – lyhyttä, oppilas (ученик) – oppilasta, puhelin (телефон) – puhelinta, tytär (дочь) – tytärtä, sydän (сердце) – sydäntä.

-tta (-ttä) – в словах, оканчивающихся на гласный **-e**:

huone (комната) – huonetta, kirje (письмо) – kirjettä, perhe (семья) – perhettä.

Двусложные слова на **-i**, имеющие в основе **-e**, могут оканчиваться в партитиве:

1) на **-a (-ä)**, – при этом гласный **-i** переходит в **-e**:

suomi – suomaa (Финляндия, финский язык)

järvi (озеро) – järveä

2) на **-ta (-tä)** – после согласного, последний гласный выпадает:

kieli (язык) – kieltä

meri (море) – merta

Личные местоимения в партитиве:

minä – minua

me – meitä

sinä – sinua

te – teitä

hän – häntä

he – heitä

Партитив употребляется:

1) для обозначения части целого или неопределённой части чего-либо:

Jääkaapissa on **olutta**.

В холодильнике пиво.

Juon **kahvia**.

Пью кофе.

(Ср.: Juon **kahvin**)

{Выпью весь кофе.}

Saanko **leipää?**

Дайте, пожалуйста, хлеб.

(Ср.: Saanko **tämän voileivän?**)

{Дайте, пожалуйста, этот бутерброд.}

2) с количественными числительными (кроме числительного **yksi**), со словами, обозначающими объём, вес, со словом **monta** (несколько):

viisi katua	пять улиц
kaksi yötä	две ночи
kilo makkaraa	килограмм колбасы
monta maata	несколько стран

С сочетанием числительное + существительное употребляется сказуемое в ед. ч.:

Kuusi tyttöä keskustelee.	Шесть девочек беседуют.
Kolme koiraa syö lihaa.	Три собаки едят мясо.

3) в качестве прямого дополнения при глаголе, выражает при этом незаконченность действия (т. е. процесс, действие длится):

Hän lukee kirjaa.	Он читает книгу.
(Ср.: Hän lukee kirjan.)	(Он прочитает книгу.)
Taiteilija piirtää puuta.	Художник рисует дом.
(Ср.: Hän piirtää puun.)	(Он рисует дерево.)

4) в качестве дополнения в отрицательном предложении:

En näe häntä.	Я не вижу его.
(Ср.: Näen hänet.)	(Вижу его.)
En osta tätä kuva a.	Я не покупаю эту картину.
(Ср.: Ostan tämän kuva n.)	(Я покупаю эту картину.)

5) в сочетаниях следующего типа:

kuppi teetä	чашка чая
lasi maitoa	стакан молока
paljon työtä	много работы

6) в приветствиях, восклицаниях, пожеланиях:

Huvvää räivä!	Добрый день!
Kivvää!	Здорово!
Huvvää joulua!	С Рождеством!

Внимание! Особую форму паритива имеют слова:

lapsi (ребёнок) – lasta
lumii (снег) – lunta
länsi (запад) – länttä
veitsi (нож) – veistä

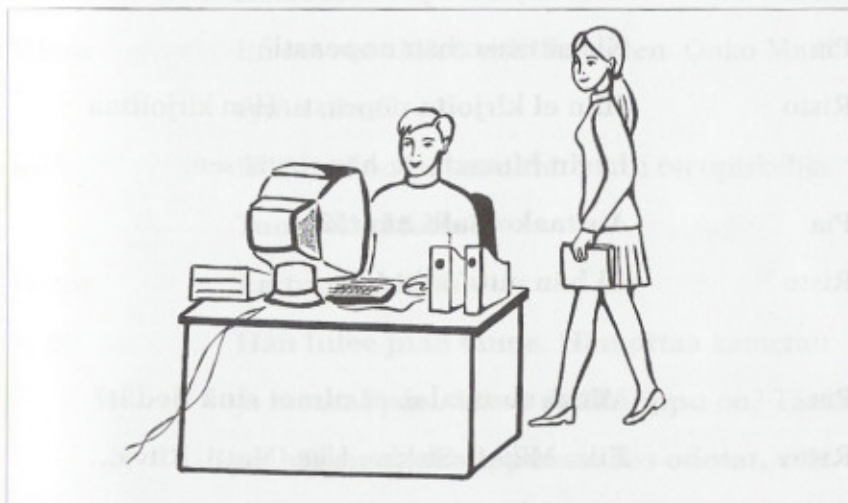
Упражнения

•••

Поставьте слова в скобках в форму партитива. Незнакомые слова смотрите в словаре.

1. a. Juon (tee).
 б. Syön (keitto).
 в. Ostan (suola) ja (sokeri).
2. a. Isäni tuo kaksi (tuoli).
 б. Kymmenen (omenapuu) kasvaa siellä.
 в. Mummo ostaa kilon (makkara).
 г. Seitsemän (lapsi) opiskelee suomea.
3. a. Mummo kertoo (satu).
 б. Sisareni laulaa (hauska laulu).
 в. Hän lukee (sanomalehti).   -i- → -e-
 г. Timo ja Pekka pesevät (auto).
4. a. Hän ei näe (tämä talo).
 б. Mies ei osta (televisio).
 в. En voi sanoa Pekan (puhelinnumero).
 г. Miksi et sulje (ikkuna)?
5. a. Nuori mies ottaa pullon (olut).
 б. Tyttö ottaa lasin (kahvi).

TUNNETKO MATIN?

Kuuntele

- Salli Mitä sinä **teet tietokoneen ääressä**?
- Viktor **Kirjoitan** professorin **nimeä**: "Kal-le".
- Salli Sinä kirjoitat **niin hitaasti**!
- Viktor **Tiedän sen**. Nyt kirjoitan professorin sukunimeä: "Mä-ki-nen".
- Toista*
- Pia Mitä Viktor kirjoittaa?

KOHTAUS

7

ТЫ ЗНАЕШЬ МАТТИ?

teet – делаешь, глагол **tehdä** – делать
tietokoneen ääressä – за компьютером
kirjoitan – я пишу; глагол **kirjoittaa** – писать; при спряжении происходит чередование **tt:t**
nimeä – форма существительного **nimi** указывает на то, что действие не закончено, что оно длится. Ср.: **Kirjoitan nimen**. – Я напишу имя.
niin – так, такой
hitaasti – медленно
tiedän sen – знаю это (**tietää** – знать)
 чередование **t:d**
 В I и II лице слабая ступень (**d**), в III лице – сильная (**t**).

nopeasti – быстро

hän ei kirjoita – он не пишет

hyvin hitaasti – очень медленно

Auttaako Salli häntä? – Салли помогает ему?

Ei hän auta Viktoria. – Она не помогает Виктору.

В иностранных именах собственных в косв. падежах перед окончанием ставится **-i**.

Mitä suomalaiset nimet sinä tiedät? –

Какие финские имена ты знаешь?

В словах на **-nen** в номинативе мн. ч.

основа оканчивается на **-se**.

kamera – фотоаппарат

Paljonko se maksaa? – Сколько он стоит?

minun – мой

Matin kamera – фотоаппарат Матти

En ota sitä. – Я её (его) не беру.

ottaa – брать (чередование tt:t)

sitä – форма местоимения **se** при отрицании

Risto

Hän kirjoittaa professorin nimeä.

Pia

Kirjoittaako hän **nopeasti**?

Risto

Hän ei kirjoita nopeasti. Hän kirjoittaa

hyvin hitaasti. Ja hän tietää sen.

Pia

Auttaako Salli häntä?

Risto

Ei hän auta Viktoria.

Pia

Mitä suomalaiset nimet sinä tiedät?

Risto

Eila, Mikko, Sirkka, Ulla, Matti, Ritva...

Kuuntele

Viktor

Mikä tämä on?

Salli

Se on **kamera**.

Viktor

Se on niin pieni. **Paljonko se maksaa?**

Salli

En tiedä. Se ei ole **minun**. Se on **Matin**

kamera.

Viktor

En ota sitä.

Toista

Risto

Onko se Viktorin kamera?

Pia

Ei ole, se ei ole hänen.

Risto

Ottaako hän sen?

Pia

Ei, hän ei ota sitä.

Kuuntele

Viktor En ota sitä. Minä **vain katselen**. Onko Matti **tytön nimi**?

Salli Ei, Matti on **pojan** nimi. Matti on opiskelija.
Tunnetko Matin?

Viktor **En tunne häntä**.

Salli **Hän tulee pian tänne. Hän ottaa** kameran ja **matkalipun**. Missä **matkalippu** on? Tässä on **hänen matkalippunsa**. **Jos odotat, voit nähdä Matin**.

Viktor En voi **odottaa** häntä. Minä **lähdän** pian.

Toista

Pia Tunteeko Viktor Matin?

Risto Ei, hän ei tunne häntä.

Pia **Ketä** Viktor ei voi odottaa?

Risto Hän ei voi odottaa Mattia. Hän **lähtee** pian.
Viktor katselee **karttaa**.

Kuuntele

Viktor Tässä on Helsinki, **Suomen pääkaupunki**.

Salli Missä on **Venäjän pääkaupunki**?

Viktor Tässä se on. Moskova.

vain katselen – только (просто) смотрю глагол **katsella** – смотреть, спрягается как **tulla, opiskella**

tytön nimi – имя девочки

pojan – форма существительного

poika – мальчик

Tunnetko Matin? – Ты знаешь Матти?

tuntea – знать

При спряжении чередуются **nt:nn**, в I и II лице слабая ступень (**nn**), в III – сильная (**nt**).

En tunne häntä. – Я его не знаю.

Hän tulee pian. – Он скоро придёт.

В финском языке отсутствует категория будущего времени. Время определяется по контексту.

tänne – сюда

Hän ottaa matkalipun. – Он возьмёт проездной билет.

matkalipun – форма существительного

matkalippu – проездной билет

(чередование **pp:p**)

hänen matkalippunsa – его проездной билет. Перед притяжательным суффиксом всегда выступает сильная ступень чередования.

jos – если

odotat – подождёшь, глагол **odottaa** – ждать (чередование **tt:t**)

voit nähdä Matin – можешь увидеть

Матти; глагол **voida** – мочь

lähdän – уйду, глагол **lähteä** – уходить (чередование **t:d**)

ketä – форма местоимения **kuka** – кто

lähtee – он уходит

katselee – он смотрит; глагол **katsella**

karttaa – форма существительного

kartta – карта

Suomen pääkaupunki – столица Финляндии

Venäjän pääkaupunki – столица России

kaupungit – города, **kaupunki** – город
(чередование nk:ng)

Salli

Mitkä Suomen **kaupungit** tiedät?

Viktor

Turku, Tampere, Kuopio, Rovaniemi, Lahti.

Грамматика

•••

1. Чередование ступеней согласных

Для финского языка характерно чередование ступеней согласных.

Это значит, что при изменении слова (при склонении, спряжении), последний слог основы которого начинается с согласных **k, p, t**, происходит чередование сильной и слабой ступени. Сильная ступень выступает в открытом слоге, т. е. в слоге, который оканчивается на гласный (**kirkko** – церковь), а слабая – в закрытом, т. е. в слоге, оканчивающемся на согласный (**kirkot** – церкви).

При изменении сильной ступени на слабую:

а) удвоенные **kk, pp, tt** чередуются с краткими **k, p, t**,

б) краткие **k, p, t** чередуются с другими согласными или выпадают.

Ступени

сильная	слабая	сильная	слабая
kk	k	pankki (банк)	pankit (мн. ч. – банки)
pp	p	kuppi (чашка)	kupit (мн. ч. – чашки)
tt	t	matto (ковёр)	matot (мн. ч.)
p	v	halpa (дешёвый)	halvan (ген. – дешёвого)
t	d	katu (улица)	kadut (мн. ч.)
k	–	jalka (нога)	jalat (мн. ч.)
k	v	puki (костюм)	puvut (ген. – костюма)
nt	nn	hinta (цена)	hinnat (мн. ч.)
nk	ng	Helsinki	Helsingin (ген.)
k	j	polkea (топтать)	poljen (топчу)

(в сочетаниях **hk, lk, rk**)

lt	ll	pelto (поле)	pellot (мн. ч.)
rt	rr	kertoa (рассказывать)	kerron (рассказываю)
mp	mm	rumpu (барабан)	rummut (мн. ч.)

Если в номинативе ед. ч. – сильная ступень, то в генитиве ед. ч. и в номинативе мн. ч., как правило, будет слабая ступень:

номинатив	генитив	мн. ч.
kauppa (магазин)	kaupan	kaupat
kukka (цветок)	kukan	kukat

lippu – билет	lippu – liput	pp:p
kaappi – шкаф	kaappi – kaapit	pp:p
tyttö – девочка	tyttö – tytöt	tt:t
keitto – суп	keitto – keitot	tt:t
paikka – место	paikka – paikat	kk:k
kirkko – церковь	kirkko – kirkot	kk:k
äiti – мать	äiti – äidit	t:d
kipu – боль	kipu – kivut	p:v
kaupunki – город	kaupunki – kaupungit	nk:ng
ranta – берег	ranta – rannat	nt:nn

Чередование ступеней согласных в глаголах

nukkua – спать **kk:k**

minä **nuku/n**

sinä **nuku/t**

hän **nukku/u**

me **nuku/mme**

te **nuku/tte**

he **nukku/vat**

odottaa – ждать **tt:t**

minä **odota/n**

sinä **odota/t**

hän **odotta/a**

me **odota/mme**

te **odota/tte**

he **odotta/vat**

oppia – учиться **pp:p**

sinä **opi/t**

hän **oppi/i**

ymmärtää – понимать **rt:rr**

minä **ymmärrä/n**

hän **ymmärtä/ä**

tuntea – чувствовать, знать **nt:nn**

minä **tunne/n**

hän **tunte/e**

kääntää – переводить

minä **käännä/n**

hän **kääntä/ä**

lukea – читать **k:-**

minä **lue/n**

hän **luke/e**

В I (**minä, me**) и II (**sinä, te**) лице ед. и мн. числа выступает, как правило, слабая ступень, а в III лице (**hän, he**) – сильная.

2. Спряжение глаголов

	tietää (знать)		auttaa (помогать)		ottaa (брать)		tuntea (знать)	
	утв. форма	отриц. форма	утв. форма	отриц. форма	утв. форма	отриц. форма	утв. форма	отриц. форма
ед. ч.	minä tiedän	en tiedä	minä autan	en auta	minä otan	en ota	minä tunnen	en tunne
	sinä tiedät	et tiedä	sinä autat	et auta	sinä otat	et ota	sinä tunnet	et tunne
	hän tietää	ei tiedä	hän auttaa	ei auta	hän ottaa	ei ota	hän tuntee	ei tunne
мн. ч.	me tiedämme	emme tiedä	me autamme	emme auta	me otamme	emme ota	me tunnemme	emme tunne
	te tiedätte	ette tiedä	te autatte	ette auta	te otatte	ette ota	te tunnette	ette tunne
	he tietävät	eivät tiedä	he auttavat	eivät auta	he ottavat	eivät ota	he tuntevat	eivät tunne

Упражнения

•••

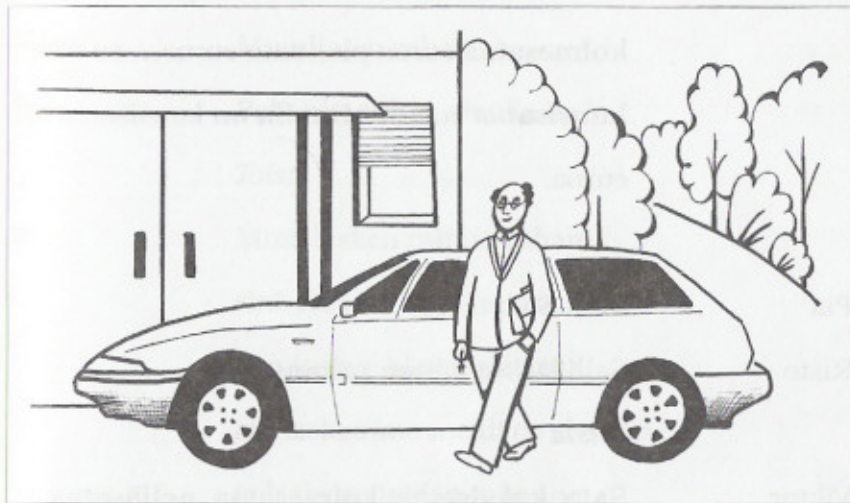
1. Учитывая чередование согласных, поставьте существительные в форму номинатива множественного числа:

а. takki (куртка)	kk:k	з. luku (число)		п. lanka (нитка)	nk:ng
б. tulitikku (спичка)		и. matto (ковёр)	tt:t	р. sänky (кровать)	
в. leipä (хлеб)	p:v	к. kartta (карта)		с. sääntö (правило)	nt:nn
г. tapa (способ, обычай)		л. nahka (кожа)	k:-	т. emäntä (хозяйка)	
д. kauppa (магазин)	pp:p	м. ruoka (еда)		у. ilta (вечер)	lt:ll
е. loppu (конец)		н. sota (война)	t:d	ф. silta (мост)	
ж. suku (род)	k:v	о. paita (рубашка)		х. virta (течение)	rt:rr

2. Учитывая чередование согласных, напишите глаголы в нужной форме спряжения:

а. sinä (leikkiä) (играть)	kk:k	к. te (kertoa)		у. he (löytää)	
б. hän (leikkiä)		л. sinä (kertoa) (рассказывать)	rt:rr	ф. sinä (lähteä) (отправляться)	
в. me (leikkiä)		м. me (yrittää)		х. hän (lähteä)	
г. minä (oppia)	pp:p	н. he (yrittää)		ц. me (lähteä)	
д. hän (oppia)		о. minä (ymmärtää) (понимать)		ч. minä (kääntää) (переводить)	nt:nn
е. te (oppia)		п. hän (ymmärtää)		ш. hän (kääntää)	
ж. he (oppia)		р. me (ymmärtää)		щ. he (kääntää)	
з. minä (yrittää) (пытаться)	tt:t	с. minä (löytää) (находить)	t:d		
и. hän (kertoa)		т. hän (löytää)			

PROFESSORI TULEE TYÖHÖN AUTOLLA

Kuuntele

- Salli **Onko sinulla kynä?**
- Viktor **On.**
- Salli **Missä se on?**
- Viktor **Se on pöydällä. Voin antaa liidun.**
- Salli **Kirjoitan kynällä. En kirjoita liidulla.**
- Otan kynän. Kiitos.**
- Viktor **Mitä sinä teet?**

KOHTAUS

8

ПРОФЕССОР ПРИЕЗЖАЕТ НА РАБОТУ НА МАШИНЕ

Onko sinulla kynä? – У тебя есть ручка?

missä – где

pöydällä – на столе, **pöytä** – стол
(слабая ступень чередования t:d)

Voin antaa liidun. – Могу дать мел.

liidun – форма существительного **liitu** – мел (чередование t:d)

Kirjoitan kynällä. – Пишу карандашом.

liidulla – мелом

Otan kynän. – Я возьму ручку.

Kiitos. – Спасибо.

kaksisataa – восемьсот

kolmesataa – девятьсот

sata – сто

se on kuusisataa euroa – это будет

шестьсот евро

minulla on – у меня (есть, имеется)

Salli

Minä lasken. **Kaksisataa** euroa plus

kolmesataa euroa plus **sata** euroa... **se on**

kuusisataa euroa! **Minulla on** kuusisataa

euroa.

Pia

Mitä Salli tekee?

hänen rahansa – его (её) деньги

raha – деньги

Risto

Salli laskee **hänen rahansa**.

Toista

Числа от 100 до 1000 (сотни):

100 – **sata**

200 – **kaksisataa**

300 – **kolmesataa**

400 – **neljäisataa**

500 – **viisisataa**

600 – **kuusisataa**

700 – **seitsemäsataa**

800 – **kahdeksansataa**

900 – **yhdeksänsataa**

1000 – **tuhat**

minun rahani – мои деньги

rikas – богатый

Paljonko rahaa sinulla on? – Сколько

у тебя денег?

Minulla ei ole niin paljon rahaa, kuin

sinulla. – У меня не так много денег, как

у тебя.

Viktor

Sata, kaksisataa, kolmesataa, neljäisataa,

viisisataa, kuusisataa, seitsemäsataa,

kahdeksansataa, yhdeksänsataa. Tuhat.

Kuuntele

Salli

Se on **minun rahani**.

Viktor

Voi, Salli, sinä olet **rikas!**

Salli

Paljonko rahaa sinulla on, Viktor?

Viktor

Minulla ei ole niin paljon rahaa kuin sinulla.

kenellä – у кого; форма местоимения

kuka – кто

Sallilla – у Салли

Pia

Kenellä on rahaa?

Risto

Sallilla on rahaa.

- Pia Onko sinulla rahaa?
- Risto Minulla on rahaa.
- Pia Paljonko rahaa sinulla on?
Toista
- Risto Minä lasken minun rahani,
sinä lasket sinun rahasi,
hän laskee hänen rahansa,
me laskemme meidän rahamme,
te laskette teidän rahanne,
he laskevat heidän rahansa.
Kuuntele
- Poika Anteeksi, missä on professori Valkoinen?
- Salli **Hän on poissa.**
- Poika **Miksi?**
- Salli **Hän on sairas.**
- Poika **Mikä hänellä on?**
- Salli Hänellä on **bronkiitti.**
- Poika **Miten hän voi?**
- Salli **Nyt hän voi jo paremmin.**

Hän on poissa. – Он отсутствует.

Miksi? – Почему?

Hän on sairas. – Он болен.

sairas – больной

Mikä hänellä on? – Что с ним?

bronkiitti – бронхит

Miten hän voi? – Как он себя чувствует?

nyt – сейчас

jo – уже

paremmin – лучше

Miten voitte? – Как вы себя чувствуете?
Как поживаете?
hyvin – хорошо

professorilla – у профессора

Tuleeko hän työhön autolla? –
Он приезжает на работу на машине?
työ – работа

kadulla – на улице, **katu** – улица
(чередование t:d)

yliopiston edessä – перед университетом

millä – на чём, чем

bussilla – на автобусе

Minulla ei ole autoa. – У меня нет
машины.

Eikö sinulla ole autoa? – У тебя нет
машины?

minäkin – и я, я тоже

pysäkki – остановка

täällä – здесь

vasemmalla – слева

vasen käsi – левая рука

olet väärässä – ты ошибаешься

väärä – неправильный

katso – смотри, форма повелительного
наклонения глагола **katsoa**

tuolla – там

oikealla – справа, **oikea käsi** – правая
рука

Risto

Pia

Viktor

Salli

Viktor

Salli

Viktor

Salli

Viktor

Salli

Viktor

Salli

Viktor

Salli

Viktor

Salli

Toista

Miten voitte?

Kiitos, hyvin.

Kuuntele

Onko **professorilla** auto?

On kyllä.

Tuleeko hän **työhön autolla?**

Tulee kyllä.

Missä se nyt on?

Kadulla tietenkä. Yliopiston edessä.

Millä sinä tulet tänne?

Bussilla.

Miksi et tule autolla?

Minulla ei ole autoa.

Eikö sinulla ole autoa?

Ei ole.

Minäkin tulen bussilla. **Pysäkki** on **täällä vasemmalla.**

Ei, **olet väärässä.** Täällä ei ole pysäkkiä.

Katso, **pysäkki** on **tuolla oikealla.**

Toista

Pia Millä professori tulee työhön?

Risto Autolla.

Pia Missä **hänen autonsa** on?

hänen autonsa – его машина

Risto Se on kadulla, yliopiston edessä.

Pia Tuleeko Salli tänne **jalkaisin**?

jalkaisin – пешком

Risto Ei, **matka on pitkä**. Hän tulee bussilla,
samoin kuin Viktor. **Sallilla** ei ole autoa.

matka on pitkä – путь долгий
samoin kuin – так же как
Sallilla – у Салли

Pia Onko **bussipysäkki** kaukana?

bussipysäkki – автобусная остановка

Risto Ei, se on **aivan lähellä, yliopiston vieressä**.

aivan lähellä – совсем близко
yliopiston vieressä – рядом с университетом

Kuuntele

Viktor Salli, oletko **vapaa illalla**?

vapaa – свободный

Salli En, Viktor, **olen varattu**.

illalla – вечером; **ilta** – вечер

(чередование It:ll)

olen varattu – я занят(-а)

Viktor Mitä teet illalla?

Minä haluan levätä työpäivän

Salli **Minä haluan levätä työpäivän jälkeen**.

jälkeen. – Я хочу отдохнуть после рабочего дня.

syön illallista – ужинаю

Minä syön illallista, katselen televisiota,

katselen televisiota – смотрю телевизор

luen kirjaa. Olen varattu **aamulla, illalla,**

luen kirjaa – читаю книгу

aamulla, päivällä, yöllä – утром, днём, ночью

päivällä, yöllä.

Viktor Yölläkin?

nukun – сплю

Milloin sinulla on loma sitten? – Когда же у тебя отпуск?

kesällä – летом, kesä – лето

tai – или (в вопросительных предложениях vai)

syksyllä – осенью, syksy – осень

matkustan laivalla – плаваю на корабле,

matkustaa – ездить

talvella – зимой

junalla – на поезде

keväällä – весной, kevät – весна

ajan polkupyörällä – еду (катаюсь) на велосипеде

Salli

Viktor

Salli

Pia

Kyllä, Viktor. Minä nukun yöllä.

Milloin sinulla on loma sitten?

Kesällä.

Toista

Kesällä tai syksyllä minä matkustan

laivalla. Talvella me matkustamme junalla.

Keväällä ja kesällä minä ajan

polkupyörällä.

Грамматика

•••

1. Адессив

Адессив (внешне-местный падеж нахождения) образуется с помощью окончания **-lla (-llä)**, которое присоединяется к основе генитива (как правило, это слабая ступень чередования согласных).

Обозначает:

1) место, на поверхности которого что-либо находится. Отвечает на вопросы **missä?** (где?) **millä?** (на чём?):

Istun **tuolilla**.

Сажу на стуле.

Silmälasit ovat **pöydällä**.

Очки на столе.

(**pöytä**, ген. **pöytä/n**)

2) лицо, у которого что-либо имеется. Отвечает на вопрос **kenellä?** (у кого?):

Isoisällä on pitkä parta.

У дедушки длинная борода.

Hänellä on paljon rahaa.

У него много денег.

3) орудие действия, средство. Отвечает на вопрос **millä?** (чем? как?):

Ompelen **neulalla**.

Я шью иглой.

Sotilas ajaa **kuorma-autolla**.

Солдат едет на грузовике.

4) время. Отвечает на вопрос **milloin?** (когда?):

Turistit saaruvat **aamulla**.

Туристы приезжают утром.

Lumi sulaa **keväällä**.

Снег тает весной.

В адессиве, как правило, выступает **слабая** ступень чередования:

pöytä – pöydällä (на столе); **matto – matolla** (на ковре)

2. Спряжение глагола **иметь**

Утв. форма	Отриц. форма	Вопросит. форма
minulla on	minulla ei ole	Onko minulla ...?
sinulla on	sinulla ei ole	Onko sinulla ...?
hänellä on	hänellä ei ole	Onko hänellä ...?
meillä on	meillä ei ole	Onko meillä ...?
teillä on	teillä ei ole	Onko teillä ...?
heillä on	heillä ei ole	Onko heillä ...?

Упражнения

•••

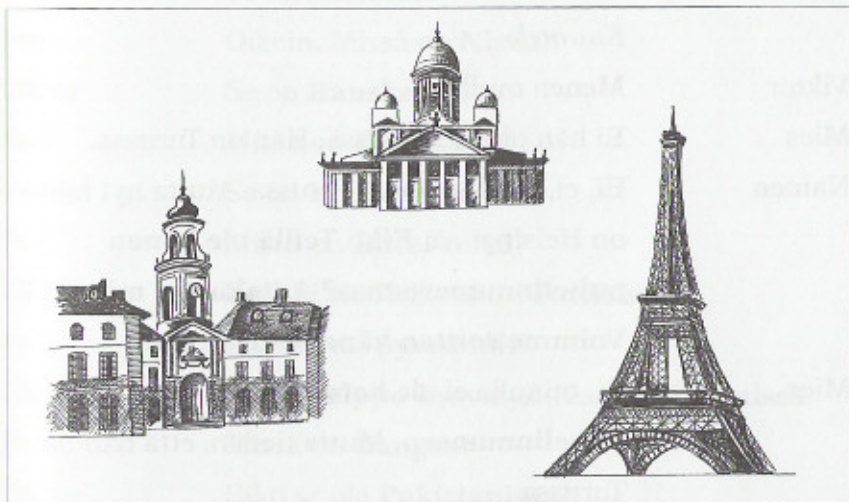
1. Сделайте по образцу:

Minulla on pieni auto.

- а. (Hän) _____ kesämökki.
 б. (Sinä) _____ kaunis hame.
 в. _____ (te) suuri peili?
 г. (He) ei _____ (sauna).
 д. (Me) _____ uusi tietokone.
 е. _____ (hän) kello?
 ж. Paljonko rahaa (te) _____?
 з. (He) _____ Helsingin kartta.

2. Поставьте слова в скобках в форму адессива. Обратите внимание на чередование ступеней согласных. При необходимости используйте словарь.

- а. (Kettu) on punainen turkki. **tt:t**
 б. Pieni koira nukkuu (sohva). **i → e**
 в. (Talvi) lapset hiihtelevät ja luistelevat paljon. **lt:l**
 г. Milloin (te) on juhla? (Me) on juhla (ilta). **kk:k**
 д. Kenellä on punainen kynä? Se on (opettaja). **nt:nn**
 е. Kaikki syövät keittoa (lusikka) ja lihaa (haarukka). **tt:t**
 ж. Vanhemmat sanovat, että Ulla matkustaa (juna).
 з. Kalle kävelee täällä (tie) joka päivä.
 и. Lapset leikkivät (piha) tai joen (ranta).
 к. (Tyttö) on paljon aikaa, koska (hän) on loma.

MISSÄ SINÄ ASUT?

Kuuntele

Mies Herra Aura ei ole **Helsingissä**, hän on **Turussa**.

Nainen Ei, hän on Helsingissä.

Prof. Viktor, **sulje ovi**, ole hyvä.

Pia Viktor **menee ovelle**.

Toista

Risto **Ikkunalleko** Viktor menee?

Pia Ei.

Risto **Minne** Viktor menee, ovelle vai ikkunalle?

KOHTAUS

9

ГДЕ ТЫ ЖИВЕШЬ?

Helsingissä – в Хельсинки
(чередование **nk:ng**)
Turussa – в Турку (**Turku**)

sulje ovi – закрой дверь
sulje – форма глагола **sulkea** –
закрывать
menee – идёт
ovelle – к двери; форма
существительного **ovi**, при склонении
гласный **-i** переходит в **-e** (см. Урок 5)
ikkunalleko – к окну ли

minne (также **mihin**) – куда

asuu – он живёт

Eikö Teillä ole hänen puhelinnumeroansa? – У вас нет его (её) номера телефона?

Antakaa se minulle. – Дайте мне его.
Antakaa – вежливая форма повелит. наклонения глагола **antaa**, окончание **-kaa (-kää)** присоединяется к основе инфинитива (**anta/a**).

voimme soittaa hänelle – можем позвонить ему; глагол **voida** – мочь

aivan heti – прямо сейчас

herra Auran puhelinnumero – телефон господина Аура

Kuppi kahvia professori Mäkiselle. – Чашка кофе для профессора Мякинена (букв.: профессору Мякинену). В словах на **-nen (Mäkinen)** в косв. падежах основа слова оканчивается на **-se** (см. Упок 16).

Pankaa kuppi pöydälle. – Поставьте чашку на стол. **Pankaa** – вежливая форма повелит. наклонения глагола **panna** – положить, поставить.

При глаголе в повелит. наклонении прямое дополнение не имеет окончания.
kenelle – кому; форма местоимения **kuka**
Opiskelijalleko? – Студенту?
professorille – профессору

oppitunti (tunti) – урок

Venetsia – Венеция

Pia Viktor menee ovelle.

Kuuntele

Viktor Menen ovelle.

Mies Ei hän ole Helsingissä. Hän on Turussa.

Nainen Ei, ei, ei! Hän **asuu** Turussa. Mutta nyt hän on Helsingissä. **Eikö Teillä ole hänen puhelinnumeroansa? Antakaa se minulle. Voimme soittaa hänelle aivan heti.**

Mies Ei, minulla ei ole **herra Auran puhelinnumero**. Mutta tiedän, että hän on Turussa.

Viktor “Ei hän ole Turussa!”

Prof. Viktor, sulje ovi!

Salli **Kuppi kahvia professori Mäkiselle.**

Professori Mäkinen! Kahvi Teille!

Prof. Kahviako? Kiitos, Salli! **Pankaa kuppi pöydälle**, olkaa hyvä.

Toista

Risto **Kenelle** tämä kuppi kahvia on?

Opiskelijalleko?

Pia Ei, se on **professorille**.

Kuuntele

Prof. Viktor, meillä on **oppitunti**! Sano minulle, missä on **Venetsia**?

Viktor	Se on Italiassa .	Italiassa – в Италии Italia – Италия Nizza – Ницца
Prof.	Oikein. Missä on Nizza ?	
Viktor	Se on Ranskassa .	Ranskassa – во Франции
Prof.	Missä on Petroskoi ?	Petroskoi – Петрозаводск
Viktor	Se on Karjalassa .	Karjalassa – в Карелии
Prof.	Missä on Eiffel-torni ?	Eiffel-torni – Эйфелева башня
Viktor	Kaikki tietävät : se on Pariisissa .	kaikki tietävät – все знают; глагол tietää Pariisissa – в Париже
Prof.	Missä ovat pyramidit ?	pyramidit – пирамиды
Viktor	Se on helppo kysymys . Ne ovat Egyptissä .	helppo kysymys – лёгкий вопрос ne – они (о животных, вещах и явлениях)
Prof.	Missä on Ganges ?	Egyptissa – в Египте Ganges – Ганг
Viktor	Eikö se ole Pakistanissa ?	Pakistanissa – в Пакистане
Prof.	Väärin! Se on Intiassa .	Väärin! – Неправильно! Intiassa – в Индии
Viktor	Totta kai! Ganges on Intiassa.	Totta kai! – Конечно!
Prof.	Missä on Amazon-joki ?	Amazon-joki – Амазонка
Viktor	En muista. Hetkinen . Onkohan se Brasiliassa ?	Hetkinen . – Одну минуту. onkohan – усилительная частица -han [-hän] – ведь, же Brasiliassa – в Бразилии
Prof.	On tietenkin! Entä missä kengurut elävät ?	tietenkin – конечно kengurut – кенгуру (мн. ч.)
Viktor	Kengurut elävät eläintarhassa .	elävät – живут eläintarha – зоопарк
Prof.	Oikein, mutta missä vielä ne elävät?	
Viktor	Australiassa .	Australiassa – в Австралии
Prof.	Missä on Lappi ?	Lappi – Лапландия
Viktor	Lappiko?	
Prof.	Niin, Lappi. Onko se vaikea kysymys?	vaikea – трудный
Viktor	Ei ole. Lappi on Suomessa .	Suomessa – в Финляндии

vanha – старый
samalla – в то же время
liian – слишком
meluisa – шумный
teidän asuntonne – ваша квартира
aivan keskustassa – в самом центре
keskusta (keskus) – центр
Moskova-joen rantakadulla – на
 набережной Москвы-реки
joen – форма существительного **joki** –
 река
isossa vanhassa talossa – в большом
 старом доме
lähellä Kremlä – около Кремля
huonetta – форма существительного
huone – комната (о склонении слов на -e
 см. Урок 10)
asunnossanne – в вашей квартире
asunnossamme – в нашей квартире
asunto – квартира (чередование **nt:nn**)
talossamme – в нашем доме
myös – тоже, также
teatteri – театр
elokuvateatteri – кинотеатр:
elokuva (кино) + **teatteri** (театр)
pankki – банк
kampaamo – парикмахерская
 (женская); **parturinliike** –
 парикмахерская (мужская)
ruokala – столовая
posti – почта
tavattoman suuri talo – огромный дом
Käytkö usein tässä teatterissa? –
 Ты часто ходишь в этот театр?
Käyn siellä harvoin. – Хожу туда редко.
Venäjällä – в России
maalla – за городом
kaupungissa – в городе
Venäjän pääkaupungissa – в столице
 России; **pääkaupunki** – столица

Salli	Viktor, missä sinä asut?
Viktor	Minä asun Moskovassa.
Salli	Onko Moskova vanha kaupunki?
Viktor	Kyllä, se on vanha ja samalla nuori kaupunki. Mutta se on liian meluisa .
Salli	Missä teidän asuntonne on?
Viktor	Se on aivan keskustassa, Moskova-joen rantakadulla. Isossa vanhassa talossa lähellä Kremlä.
Salli	Montako huonetta asunnossanne on?
Viktor	Asunnossamme on kolme huonetta.
	Talossamme on myös teatteri, elokuvateatteri, kaksi kauppa, pankki, kampaamo, parturinliike, ruokala, posti.
Salli	Voi, se on tavattoman suuri talo. Käytkö usein tässä teatterissa?
Viktor	En. Käyn siellä harvoin.
	<i>Toista</i>
Pia	Asuuko Viktor Suomessa?
Risto	Ei, hän asuu Venäjällä.
Pia	Asuuko hän maalla vai kaupungissa?
Risto	Hän asuu Venäjän pääkaupungissa.
Pia	Asuuko hän vanhassa talossa?

Risto	Kyllä, hän asuu vanhassa talossa, jossa on teatteri, elokuvateatteri, kaksi kauppaa, pankki, kampaamo, parturinliike, ruokala, posti.	jossa – в котором
Pia	Montako kauppaa on siinä ?	siinä – в нём, форма местоимения se
Risto	Kaksi kauppaa.	
Risto	Käykö Viktor teatterissa?	
Pia	Kyllä käy, mutta harvoin.	

Грамматика

1. Инессив

Инессив (внутренне-местный падеж нахождения) образуется с помощью окончания **-ssa (-ssä)**, которое присоединяется к основе генитива (слабая ступень чередования согласных), отвечает на вопрос **missä?** (где? в чём?). Обозначает место, в котором что-либо или кто-либо находится:

Susi on metsässä .	Волк в лесу.
Joulupukki asuu Suomessa .	Дед Мороз живёт в Финляндии.
(Suomi, ген. Suomen)	
Tässä kaupassa on suuri vuoro.	В этом магазине большая очередь.
(kauppa, ген. kaupan)	

2. Аллатив

Аллатив (внешне-местный направительный падеж) образуется с помощью окончания **-lle**, которое присоединяется к основе генитива (слабая ступень чередования согласных), отвечает на вопросы **mille?** (куда? к чему?) и **kenelle?** (кому?). Обозначает:

1) место, на поверхности которого что-либо появляется, ставится, к которому кто-то или что-то направляется:

Lintu istuu katolle .	Птица садится на крышу.
(katto, ген. katon)	
Menemme torille .	Мы идём на площадь.

2) *лицо, которому что-либо даётся:*

Pekka antaa **sisarelle** nuken. Пекка даёт сестре куклу.
(**sisar**, ген. **sisaren**)

Личные местоимения в форме аллатива:

minulle – мне	meille – нам
sinulle – тебе	teille – вам
hänelle – ему, ей	heille – им

Упражнения

•••

1. Поставьте слова в скобках в форму инессива.

a. Missä johtaja (*директор*) on? Hän on (pankki) tai (firma).

kk:k

б. Onko (kuppi) kuuma kahvia?

в. (Talo) on kolme lasta.

г. (Ikkuna) ovat kauniit verhot (*занавески*).

д. Puhelin on (keittiö) (*кухня*).

е. He käyvät (sauna) aika usein.

ж. Ystävät kävelevät usein (metsä).

з. Hänen äitinsä on työssä (kauppa).

pp:p

и. Missä (kaupunki) asutte? Asumme (Moskova).

nk:ng

к. (Tämä järvi) ei ole kalaa (kala – *рыба*).

i → e

2. Поставьте слова в скобках в форму аллатива.

a. Kenelle äiti laulaa? Hän laulaa (lapsi).

i → e

б. Ajaako tämä raitiovaunu (tramvai) (asema) (*вокзал*)?

в. Kenelle oppilas vastaa (*отвечает*)? Hän vastaa (opettaja).

г. Risto antaa kasetin (tyttö).

tt:t

е. Turistit nousevat aikaisin (*рано*) aamulla ja menevät (joki).

i → e, k:-

ж. Matkalaukkuni (*мой чемодан*) on painava (*тяжёлый*). Minä annan sen (kantaaja) (*носильщик*).

з. Hän näyttää (Pekka) patsasta (patsas – *статуя*).

kk:k

и. Voitteko antaa (roika) sakset (*ножницы*)?

k:-

к. Jättäkää (jättää – *оставлять*) (minä) avain (*ключ*).

KATSELEMME PERHEKUVAA

Kuuntele

- Viktor   **Katsele tätä valokuvaa, Salli.**
- Salli   **Kenestä se on?**
- Viktor   **Se on minun perheeni kuva.**
- Salli   **Kerro perheestäsi, Pekka, ole hyvä.**
- Viktor   **Perheessäni on seitsemän henkeä: äiti, isä, sisar, veli, isoäiti, isoisä ja minä.**
- Salli   **Teillä on suuri perhe.**
- Viktor   **Kyllä.**

KOHTAUS

10

РАССМАТРИВАЕМ СЕМЕЙНУЮ ФОТОГРАФИЮ

Katsele tätä valokuvaa. – Посмотри на эту фотографию.

tätä – форма местоимения **tämä** – этот, эта, это; **valokuvaa** – форма существительного **valokuva** – фотография.
Kenestä se on? – Чья она? (букв.: с кого)
minun perheeni kuva – фотография моей семьи

Kerro perheestäsi. – Расскажи о своей семье. **Kerro** – повелит. наклонение глагола **kertoa** – рассказывать.

Perheessäni on seitsemän henkeä. – В моей семье семь человек.
äiti – мать, **isä** – отец, **sisar** – сестра, **veli** – брат, **isoäiti** – бабушка, **isoisä** – дедушка
teillä – у вас

erittäin hyvä – отличный, превосходный

meidän asunnossamme – в нашей квартире

Hän pitää puhetta. – Он произносит речь.
pitkä – длинный

pöydän alla – под столом

nuorin veljeni – мой младший брат

Kuunteleeko hän? – Слушает ли он?

Hän nukkuu. – Он спит.

Kuinka vanha sinun sisaresi on? –

Сколько лет твоей сестре?

Kuinka vanha sinä olet? – Сколько тебе лет?

Kuinka vanha olette? – Сколько вам лет?

Anna on kaksikymmentä vuotta

vanha. – Анне двадцать лет.

Hän opiskelee Moskovan yliopistossa. –

Она учится в Московском университете.

Hänestä tulee kemisti. – Она станет

химиком.

etevä – способный

Moskovasta – из Москвы

viehättävä – привлекательный

Mikä on hänen ammattinsa? – Какая

у неё профессия?

ammatti – профессия

kotirouva – домохозяйка

Isäni on kirjanpitäjä isossa

yhteisyrityksessä. – Мой отец бухгалтер

на крупном совместном предприятии.

Прилагательное **iso** (большой)

согласуется в числе и падеже

с существительным.

yritys – предприятие

Hän työskentelee hyvin paljon. –

Он работает очень много. Глагол

työskennellä.

ja tulee usein työstä myöhään illalla –

и часто приходит с работы поздно

вечером. Глагол **tulla**; **työ** – работа.

Salli

Viktor

Salli

Viktor

Salli

Viktor

Viktor

Salli

Salli

Viktor

Salli

Viktor

Salli

Erittäin hyvä valokuva. Missä tämä on?

Se on **meidän asunnossamme.**

Mitä isäsi tekee? Laulaako hän?

Hän ei laula. **Hän pitää puhetta.** Se on hyvin **pitkä** puhe.

Kuka siellä **pöydän alla** on?

Se on **nuorin veljeni.**

Kuunteleeko hän puhetta?

Hän ei kuuntele puhetta. **Hän nukkuu.**

Kuinka vanha sinun sisaresi on?

Anna on kaksikymmentä vuotta vanha.

Hän opiskelee Moskovan yliopistossa.

Hänestä tulee kemisti. Hän on **etevä**

opiskelija. Hän tulee pian tänne

Moskovasta.

Sinun äitisi on **viehättävä** nainen. **Mikä on hänen ammattinsa?**

Hän on **kotirouva. Isäni on kirjanpitäjä isossa yhteisyrityksessä. Hän työskentelee hyvin paljon ja tulee usein työstä myöhään illalla. Ja nuorin veljeni...**

Kuinka vanha hän on?

Viktor Hän on pieni. Hän on vasta
seitsemänvuotias. Hän käy koulua. Hän on
koululainen.

Salli Mikä tämä on?

Viktor Missä?

Salli Vanhempasi vieressä.

Viktor Tämäkö? Se on kissa. Se on myös
perheelme jäsen.

Toista

Pia Mitä Viktor näyttää Sallille?

Risto Hän näyttää hänen perheensä valokuvaa.

Pia Onko Viktorin perhe pieni?

Risto Ei ole, se on suuri.

Pia Montako henkeä hänen perheessään on?

Risto Seitsemän henkeä.

Pia Montako lasta on perheessä?

Risto Kolme lasta.

Pia Onko Viktorilla sisar vai veli?

Risto On. Hänellä on sisar ja veli. Veli on vielä pieni.

Pia Mikä on Viktorin sisaren nimi?

Risto Hänen sisarensa nimi on Anna.

Pia Onko sinulla veli?

Hän on vasta seitsemänvuotias. –

Ему только семь лет.

Hän käy koulua. – Он ходит в школу.

koululainen – школьник

Vanhempasi vieressä. – Рядом с твоими
родителями. Vanhemmat – родители
(чередование mp:mm).

Tämäkö? – Это?

kissa – кошка

Se on myös perheelme jäsen. –

Она тоже член семьи.

se – он, она (о животных); jäsen – член

näyttää – показывает

Montako henkeä hänen perheessään
on? – Сколько человек в его семье?

montako lasta – сколько детей

lapsi – ребёнок

Viktorilla – у Виктора

Viktorin sisaren nimi – имя сестры Виктора

hänen sisarensa nimi – имя его сестры

sinulla – у тебя

Valitettavasti minulla ei ole veljeä. –

К сожалению, у меня нет брата.

veljeä – форма существительного **veli** при отрицании

Minullakaan ei ole veljeä eikä sisarta. –

И у меня нет ни сестры, ни брата.

Minullakaan – и у меня; **-kaan (-kään)** –

усилительная частица «тоже», «также»

при отрицании (**-kin** в утвердительном

предложении – **minullakin**); **sisarta** –

форма существительного **sisar** – сестра

ainoa lapsi vanhemmillani –

единственный ребёнок у моих родителей

Tuleeko Viktorin sisaresta lääkäri? –

Сестра Виктора станет врачом?

Mikä hänestä tulee? – Кем она станет?

mistä – откуда

kaupasta – из магазина

pankista – из банка; **pankki** – банк

(чередование **kk:k**)

В финском языке самое распространённое

чередование – чередование согласных **k,**

p, t – **kk:k, pp:p, tt:t.**

metsästä – из леса

ravintolasta – из ресторана

teatterista – из театра

muusta kaupungista – из другого

города; **muu** – другой; **kaupunki** – город

(чередование **nk:ng**)

lakimies – юрист

laki (закон) + **mies** (мужчина)

muistan – помню, глагол **muistaa** –

помнить

liikemies – бизнесмен; **liike** (торговля,

коммерция) + **mies** (мужчина)

Missä hän on työssä? – Где он

работает?

Hänellä taitaa olla paljon työtä. –

У него, должно быть, много работы.

valtavan paljon – очень (исключительно)

много; **valtava** – огромный

vanhin veli – старший брат

Risto

Pia

Risto

Pia

Risto

Pia

Risto

Pia

Risto

Pia

Risto

Pia

Risto

Pia

Risto

Pia

Salli

Valitettavasti minulla ei ole veljeä. Entä sinulla?

Minullakaan ei ole veljeä eikä sisarta.

Minä olen **ainoa lapsi vanhemmillani.**

Tuleeko Viktorin sisaresta lääkäri?

Ei.

Mikä hänestä tulee?

Hänestä tulee kemisti.

Mistä Viktorin isä tulee myöhään illalla:

kaupasta, pankista, metsästä, ravintolasta, teatterista, muusta kaupungista?

Hän tulee työstä.

Onko Viktorin isä **lakimies?**

Ei, hän ei ole lakimies.

Muistan, hän on liikemies.

Ei, hän ei ole liikemies. Hän on kirjanpitäjä.

Missä hän on työssä? Pankissako?

Ei. Hän on työssä isossa yhteisyrityksessä.

Hänellä taitaa olla paljon työtä.

Niin on. Hänellä on **valtavan paljon** työtä.

Kuuntele

Minulla on **vanhin veli.**

Viktor	Kuinka vanha hän on?	
Salli	Hän on kaksikymmentäviisi vuotta vanha.	Hän on kaksikymmentäviisi vuotta vanha. – Ему двадцать пять лет.
Viktor	Mikä hänen nimensä on?	
Salli	Hänen nimensä on Paavo. Paavo on insinööri . Hän on Amerikassa nyt, New Yorkissa .	insinööri – инженер Amerikassa – в Америке; Amerikka (чередование kk:k) New Yorkissa – в Нью-Йорке; New York
Viktor	Amerikassako?	
Salli	Hän on työmatkalla siellä. Hän tulee pian Amerikasta .	työmatkalla – в командировке; työmatka – командировка Amerikasta – из Америки
Viktor	Ovatko vanhempasi Suomessa?	
Salli	Kyllä ovat. Isäni on nyt Turussa. Hän tulee sieltä tällä viikolla .	sieltä – оттуда tällä viikolla – на этой неделе; tämä viikko – эта неделя (чередование kk:k) Turusta – из Турции
Viktor	Tuleeko isäsi Turusta junalla?	omalla autolla – на своём автомобиле; oma – свой, собственный
Salli	Hän tulee omalla autolla . Matka ei ole kovin pitkä .	Matka ei ole kovin pitkä . – Путь не очень долгий.
Viktor	Kesällä minä matkustan Helsingistä linja-autolla .	kovin – очень Matkustan Helsingistä . – Я еду из Хельсинки. Глагол matkustaa .
	<i>Toista</i>	Helsinki – Хельсинки (чередование nk:ng) linja-autolla – на автобусе; linja-auto – автобус
Risto	Tuleeko Sallin veli Ranskasta ?	Ranskasta – из Франции
Pia	Ei.	
Risto	Tuleeko hän Ruotsista ?	Ruotsista – из Швеции
Pia	Ei.	

Itävallasta – из Австрии; **Itävalta** – Австрия (чередование **lt:ll**)

Mistä kaupungista? – Из какого города?

Lahdesta tai Lappeenrannasta. – Из Лахти или Лappeенранта (города центральной Финляндии). **Lahti** (чередование **t:d**, конечный **-i** переходит в **-e**)
Lappeenranta (чередование **nt:nn**)

erehdyt – ты ошибаешься

matkahan on niin pitkä – путь ведь такой долгий; **-han (-hän)** – усилительная частица «ведь», «же», «-ка»

Mistä te olette kotoisin? – Откуда вы родом?

Englannista – из Англии; **Englanti** (чередование **nt:nn**)

siis – значит

englantilainen – англичанин, англичанка

Kiinasta – из Китая; **Kiina** – Китай

kiinalainen – китаец, китаянка

Norjasta – из Норвегии

norjalainen – норвежец, норвежка

Risto

Tuleeko hän **Itävallasta**?

Pia

Ei, hän tulee Amerikasta.

Risto

Mistä kaupungista?

Pia

New Yorkista. Entä mistä Sallin isä tulee?

Risto

Lahdesta tai Lappeenrannasta.

Pia

Ei, hän tulee Turusta.

Risto

Turku, tietenkin, hän on Turussa! Ja hän tulee sieltä polkupyörällä.

Pia

Polkupyörälläkö? Ei, sinä **erehdyt**. Hän tulee omalla autolla, **matkahan on niin pitkä.**

Kuuntele

Viktor

Mistä te olette kotoisin?

1 opiskelija

Minä olen **Englannista.**

Viktor

Olette **siis englantilainen.**

1 opiskelija

Olen kyllä.

Viktor

Mistä te olette kotoisin?

2 opiskelija

Minä olen **Kiinasta.**

Viktor

Olette siis **kiinalainen.**

2 opiskelija

Kyllä olen.

Viktor

Mistä te olette kotoisin?

3 opiskelija

Minä olen **Norjasta.**

Viktor

Olette siis **norjalainen.**

3 opiskelija

Olen kyllä.

Viktor	Mistä te olette kotoisin?	
4 opiskelija	Minä olen Unkarista .	Unkarista – из Венгрии
Viktor	Olette siis unkarilainen .	Unkari – Венгрия
4 opiskelija	Kyllä olen.	unkarilainen – венгр, венгерка
Viktor	Mistä te olette kotoisin?	
5 opiskelija	Minä olen Saksasta .	Saksasta – из Германии
Viktor	Olette siis saksalainen.	Saksa – Германия
5 opiskelija	En ole. Minä olen arabialainen . Minä puhun saksaa ja arabiaa .	arabialainen – араб, арабка
		arabia – арабский язык

Грамматика

•••

Склонение слов на -e:

ном.	perhe (семья)	huone (комната)
ген.	perheen	huoneen
парт.	perhetä	huonetta
адес.	perheellä	huoneella
аллат.	perheelle	huoneelle
элат.	perheestä	huoneesta
инес.	perheessä	huoneessa

Элатив

Элатив (исходный падеж) образуется с помощью окончания **-sta (-stä)**, которое присоединяется к основе генитива (слабая степень чередования согласных). Отвечает на вопросы **mistä?** (откуда? из чего? с какого времени?) и **kenestä?** (о ком?).

Обозначает:

a) место, откуда кто-либо или что-либо берётся, либо некто выходит.

Ota paita **kaapista**.   Возьми рубашку из шкафа.

(**kaappi**, ген. **kaapin**)

Sairaanhoitaja tulee **sairaalasta**.   Медсестра идёт из больницы.

б) материал, из которого что-либо изготовлено:

Matkalaukku on **nahasta**. Чემодан из кожи.

в) объект разговора:

Koululainen kertoo **koulusta**. Школьник рассказывает о школе.

г) время, с которого что-либо начинается:

Olen lomalla **maanantaista**. Я в отпуске с понедельника.

д) предмет, услугу, за которую благодарят:

Kiitos **avusta**. Спасибо за помощь.

(apu, ген. avun)

Kiitos **kahvista**. Спасибо за кофе.

Упражнения

•••

Поставьте слова в скобках в форму элатива.

1. a. Isä tulee (Suomi).

i → e

б. Keväällä linnut lentävät (etelä).

в. Mistä naapuri (сосед) tulee? Hän tulee (sauna).

г. Otan rahaa (tasku) (карман).

д. Milloin sinun veljesi tulee (teatteri)?

е. Voitte soittaa (позвонить) (huone).

ж. Mies maksaa laskun (asku – счёт) ja poistuu (выходить) (kahvila).

2. a. Kenestä opettaja kertoo heille? Hän kertoo (kuuluista kirjailija) (известный писатель).

б. Tytöt puhuvat (opettaja).

в. Hänellä on kirja (rohkea lentäjä) (смелый лётчик).

г. En kerro Ristolle tästä (tyttö).

tt: t

д. Kiitos (kirje – письмо).

е. Nämä vanhat talot ovat (puu) ja nuo (te) ovat (tiili) (кирпич).

MISSÄ ON VIKTOR?

- Kuuntele*
- Prof. Missä Viktor on?
- Salli **En tiedä. Ehkä herra Halosen toimistossa?**
- Prof. Ehkä... En tiedä. **Soitan herra Haloselle.**
- Prof. Halloo... Herra Halonen?
- Herra Halonen Kyllä?
- Prof. Missä on Viktor?
- Herra H. Viktoriko?

KOHTAUS

11

ГДЕ ВИКТОР?

En tiedä. – Я не знаю. Глагол **tietää** – знать.

ehkä – возможно, может быть

herra Halosen toimistossa – в офисе господина Халонена; **Halosen** – форма имени собственного **Halonen**

Soitan herra Haloselle. – Позвоню господину Халонену.

глагол **soittaa** (чередование **tt:t**)

	Prof.	Kyllä, Viktor, minun opiskelijani. Ettekö tiedä, missä hän on?
	Herra H.	En tiedä. Hän ei ole toimistossani.
Tässä hän on! – Вот он! Vihdoinkin! – Наконец(-то)!	Salli	Voi! Tässä hän on! Vihdoinkin!
Hyvää huomenta! – Доброе утро!	Viktor	Hyvää huomenta!
	Prof.	Mikä tämä on?
kirje – письмо sisareltani – от моей сестры hänen nimensä on – её (его) зовут	Viktor	Se on kirje . Kirje sisareltani . Hänen nimensä on Anna . Hän tulee pian Moskovasta. <i>Toista</i>
keneltä – от кого	Pia	Keneltä kirje on?
Annalta – от Анны tänään – сегодня syntymäpäivä – день рождения todellakin – действительно	Risto	Se on Viktorin sisarelta. Se on Annalta .
Onnittelten sinua syntymäpäiväsi johdosta! – Поздравляю тебя с днём рождения! Глагол onnitella – поздравлять (чередование tt:t); в отличие от большинства глаголов, здесь в инфинитиве выступает слабая ступень чередования (t), а при спряжении сильная (tt)	Risto	Tänään Sallilla on syntymäpäivä . <i>Kuuntele</i>
sinulle – тебе hajuvettä – форма существительного hajuvesi – духи Kiitos lahjasta. – Спасибо за подарок. Lahja – подарок. Toivotan onnea! – Желаю счастья! Глагол toivoittaa (чередование tt:t). onnea – форма существительного onni , -i переходит в -e.	Viktor	Salli, onko sinulla tänään todellakin syntymäpäivä?
	Salli	On kyllä.
	Viktor	Onnittelten sinua syntymäpäiväsi johdosta! Tämä on sinulle .
	Salli	Mikä tämä on? Voi, hajuvettä! Kiitos lahjasta!
	Prof.	Toivotan onnea, Salli!

Toista

Risto Keneltä tämä lahja on? Onko se
professorilta?

professorilta – от профессора

Pia Se on Viktorilta.

Risto Onko se todellakin **häneltä?**

häneltä – от него

Pia On.

Opiskelija antaa lahjan Sallille.

Salli ottaa opiskelijalta lahjan.

Risto Onnittelen Teitä!

Kuuntele

Viktor Mikä tuo on?

Salli Missä?

Viktor **Tuolla, lattialla.**

Tuolla, lattialla. – Там, на полу.

Salli Lattiallako? Voi! Siellä ovat **silmälasit!**

silmälasit – очки

Professorin silmälasit! **Ole hyvä ja nosta ne
lattialta. Anna ne professorille.**

Ole hyvä ja nosta ne lattialta. –

Подними их, пожалуйста, с пола.

nosta – повелит. наклонение глагола
nostaa; **ne** – они (о животных, вещах,
явлениях)

Anna ne professorille. – Дай их
профессору. Глагол **antaa** (чередование
nt:nn):

minä annan – я даю

hän antaa – он даёт

silmälasinne – ваши очки

Ottakaa ne. – Возьмите их.

Viktor Professori, tässä ovat **silmälasinne. Ottakaa
ne.**

Prof. Kiitos.

nostaa tieltä – поднять с дороги; **tie** – дорога

oppikirja – учебник

no – ну

minun laukussani – в моей сумке;
laukku – сумка (чередование **kk:k**)

ota – возьми

laukusta – из сумки

Ala tehdä harjoitus. – Начинай делать упражнение. **Ala** – повелит. наклонение глагола **alkaa**, согласный **k** выпадает (чередование **k:-**):

minä alan – я начинаю

sinä alat – ты начинаешь

hän alkaa – он начинает

me alamme – мы начинаем

te alatte – вы начинаете

he alkavat – они начинают

Pane – положи, повелит. наклонение глагола **panna**:

minä panen – я кладу, **hän panee** – он

кладёт; изменяется так же, как глагол

mennä – идти (**minä menen** – я иду, **he**

menevät – они идут)

hyllyllä – на полке, **hylly** – полка

sieltä – оттуда

hyllyltä – с полки

	<i>Toista</i>
Risto	Missä silmälasit ovat?
Pia	Ne ovat lattialla.
Risto	Nostaa lattialta.
Pia	Nostaa pöydältä.
Risto	Nostaa tieltä.
	<i>Kuuntele</i>
Prof.	Onko sinulla oppikirja , Viktor?
Viktor	Kyllä, professori, minulla on oppikirja.
Prof.	No missä se on?
Viktor	Se on minun laukussani .
Prof.	Ota oppikirja laukusta. Ala tehdä harjoitus.
Viktor	Kirja on pienellä pöydällä.
Prof.	Ota kirja ...
Viktor	Ota kirja pieneltä pöydältä.
Prof.	Pane kirja ...
Viktor	Pane kirja pienelle pöydälle.
Prof.	Oikein!
Prof.	Onko kirja pöydällä?
Viktor	Ei. Kirja on hyllyllä .
Prof.	Ota se sieltä .
Viktor	Ota se hyllyltä .

	<i>Toista</i>	
Risto	Missä kukkaro on?	kukkaro – кошелёк
Pia	Se on pienessä laukussa.	
Risto	Ota se pienestä laukusta.	
	<i>Kuuntele</i>	
Viktor	Katsokaa , lintu istuu katolla . Ei, linnut istuvat katolla! Yksi, kaksi, kolme. Neljä lintua istuu katolla!	Katsokaa, lintu istuu katolla. – Посмотрите, птица сидит на крыше. Katsokaa – вежливая форма повелит. наклонения глагола katsoa – смотреть; istua – сидеть; katolla – форма существительного katto (чередование tt:t) linnut – птицы (чередование nt:nn – lintu) neljä lintua istuu – четыре птицы сидят Meillä on oppitunti! – У нас урок! jo lentää pois katolta – уже улетает с крыши, lentää – летать lentävät – летят
Prof.	Viktor, meillä on oppitunti!	
Viktor	Kyllä, professori. Lintu jo lentää pois katolta . Linnut lentävät pois katolta.	
Prof.	Hyvä, että ne lentävät pois. Voimme nyt jatkaa!	

Грамматика

•••

Аблатив

Аблатив (внешне-местный отделительный падеж) образуется с помощью окончания **-lta (-ltä)**, которое присоединяется к основе генитива (слабая ступень чередования согласных) и отвечает на вопросы **miltä?** (откуда? от чего? с какого времени?) и **keneltä?** (от/у кого?). Обозначает:

а) место, с поверхности которого что-либо берётся, от которого что-то отделяется:

Nosta kukkaro **lattialta!**

Подними кошелёк с пола!

Raitiovaunu ajaa **asemalta**.

Трамвай едет от вокзала.

б) лицо, у которого что-либо берётся:

Otan reseptin **lääkäritä**.

Беру (возьму) рецепт у врача.

В финском языке в выражении «спрашивать у кого-то» существительное, обозначающее лицо, которому задают вопрос, стоит в аблативе:

Kysy **pojalta**, milloin hänen isänsä tulee.   Спроси у мальчика, когда придёт его папа.
(**poika**, ген. **pojan**)

в) время, с которого что-либо ведёт своё происхождение:

Rakennus on viime **vuosisadalta**.   Здание прошлого века.

г) впечатление, которое что-то или кто-то производит:

Nainen näyttää **nuorelta**.   Женщина молодо выглядит.

Личные местоимения в форме аблатива:

minulta – от меня	meiltä – от нас
sinulta – от тебя	teiltä – от вас
häneltä – от него	heiltä – от них

Упражнения

•••

Поставьте слова в скобках в форму аблатива.

- Ota kukka (ikkuna) ja pane se pöydälle.
  - Ottakaa kirja (hylly)!
  - Tämä katu alkaa (tori) (площадь) ja päättyy (konchaeta) rautatieasemalle (rautatieasema – железнодорожный вокзал, станция).
  - Milloin he saapuvat (приедут) (meri)?
  - Opettaja tulee pian (Venäjä).
  - (Kesämoikki) joelle ei ole pitkä matka.

i → e

kk:k

- Tämä kirje on (ystävä).
  - Poika ei tiedä, mitä ostaa isälle. Hän kysyy (äiti) neuvoa (neuvo – совет).
  - Hän ottaa rahaa (Liisa).
  - Pekka pyytää (Mikko) voileipää.
  - Minä saan pian tämän valokuvan (tuttava) (знакомый).
  - Kissa odottaa (minä) apua, mutta en voi auttaa sitä.

t:d

kk:k

SALLI KIRJOITTA A KIRJETTÄ

Kuuntele

- Salli   **Anteeksi**, professori.
- Prof.   Olkaa hyvä, Salli.
- Salli   **Muistattekko, että teillä on kokous tänään?**
- Prof.   Muistan kyllä. Mutta minulla on oppitunti. **Luultavasti en ehdi alkuun. Mihin aikaan kokous alkaa?**
- Salli   Se alkaa kello neljä.

KOHTAUS

12

SALLI PIŠET PISЬMO

Anteeksi. – Извините.

Muistattekko, että teillä on kokous tänään? – Вы помните, что у вас сегодня собрание?

Luultavasti en ehdi alkuun. – Наверно, я не успею к началу. Глагол **ehdiä** – успевать (чередование t:d)
alkuun – форма существительного **alku** – начало

Mihin aikaan kokous alkaa? – В котором часу начинается собрание?

Minulla on siis riittävästi aikaa. –
Значит, у меня достаточно времени.

Prof.

Kello neljäkö? **Minulla on siis riittävästi aikaa.** Kyllä ehdin alkuun.

Näkemiin. – До свидания.

Salli

Näkemiin.

Prof.

Näkemiin.

Toista

Mistä Salli muistuttaa professorille? –
О чём Салли напоминает профессору?
Глагол **muistuttaa** – напоминать.

Risto

Mistä Salli muistuttaa professorille?

Pia

Hän muistuttaa professorille, että tänään on kokous.

Risto

Alkaako kokous kello seitsemän?

Pia

Ei.

Risto

Alkaako se kello kuusi?

Pia

Ei, se alkaa kello neljä.

Risto

Ehtiikö professori sen alkuun?

varmasti – наверняка

Pia

Hän **varmasti** ehtii.

Salli ajaa toimistoon taksilla. – Салли
едет в офис на такси.
mihin – куда

Risto

Salli ajaa toimistoon taksilla.

Pia

Mihin Salli ajaa?

Risto

Hän ajaa toimistoon.

Kuuntele

Paljonko olen velkaa? – Сколько я вам
должна? Сколько с меня?

Salli

Paljonko olen velkaa?

Taksinkuljettaja Kaksikymmentä euroa.

Salli	Tässä on kaksikymmentä euroa ja tässä on teille.	tässä on teille – это вам (чаевые)
Taksinkuljettaja	Paljon kiitoksia.	Paljon kiitoksia. – Большое спасибо.
	<i>Salli on toimistossa.</i>	
Herra H.	Salli, oletteko varattu?	Oletteko varattu? – Вы заняты?
Salli	Kyllä, herra Halonen, minä kirjoitan kirjettä herra Jakovleville.	Minä kirjoitan kirjettä herra Jakovleville. – Я пишу письмо господину Яковлеву.
Herra H.	Kirjoitatteko kirjettä suomeksi vai englanniksi?	suomeksi – по-фински englanniksi – по-английски
Salli	Suomeksi. Herra Jakovlev puhuu erittäin hyvin suomea.	erittäin hyvin – отлично, превосходно
Herra H.	Milloin herra Jakovlev saapuu Suomeen?	saapuu Suomeen – приедет в Финляндию; глагол saapua – прибывать
Salli	Hän aikoo tulla Helsinkiin kolmen viikon kuluttua.	Hän aikoo tulla Helsinkiin. – Он собирается приехать в Хельсинки. kolmen viikon kuluttua – через три недели
	<i>Toista</i>	
Salli	Tunnin kuluttua, päivän kuluttua, viikon kuluttua.	tunnin kuluttua – через час päivän kuluttua – через день viikon kuluttua – через неделю
Risto	Kuka kirjoittaa kirjettä, professori vai Salli?	

Suomen pääkaupunkiin – в столицу Финляндии

toimistoon – в офис

varmaan – вероятно

tulkaa tänne – подойдите сюда
tulkaa – вежливая форма повелит. наклонения глагола **tulla**

nämä kirjeet – эти письма

Viekkää ne postiin. – Отнесите их на почту. Глагол **viedä**.

Ne täytyy lähettää tänään. – Их нужно отправить сегодня.

Minä olen valmis. – Я готова. **Valmis** – готовый.

aivan heti – прямо сейчас

mikä – какой

mitkä – какие

- Pia Salli kirjoittaa kirjettä.
- Risto Onko herra Jakovlev toimistossa?
- Pia Hän ei ole toimistossa.
- Risto Ovatko herra Halonen ja Salli toimistossa?
- Pia Kyllä, he ovat toimistossa. Herra Jakovlev saapuu **Suomen pääkaupunkiin** kolmen viikon kuluttua.
- Risto Tuleeko hän **toimistoon**?
- Pia Tulee **varmaan**.
- Kuuntele*
- Herra H. Salli, olkaa hyvä ja **tulkaa tänne**.
- Salli Kyllä, herra Halonen.
- Herra H. Ottakaa **nämä kirjeet**. **Viekkää ne postiin**.
Ne täytyy lähettää tänään.
- Salli Hyvä. **Minä olen valmis**. Vien kirjeet postiin **aivan heti**.
- Toista*
- Risto **Mikä** kirje? – **Mitkä** kirjeet?
Tämä kirje – **nämä** kirjeet.

Missä on kirje? – Se on pöydällä.

Missä ovat kirjeet? – Ne ovat pöydällä.

Pia Mitä herra Halonen tekee?

Risto Hän antaa Sallille kirjeet.

Pia **Mihin Salli on menossa? Pankkiinko?
Kauppaanko? Teatteriinko?**

Risto Hän on menossa postiin. **Hänen täytyy**
lähettää kirjeet.

Pia Mennä teatteriin, kauppaan, postiin,
museoon, puistoon, työhön.
Mutta: Käydä teatterissa, kaupassa, postissa,
museossa, puistossa, työssä.
Huomio! Käydä koulua.

Risto **Lähden kylään lauantaina. Täytyy auttaa**
mummoa vähän. Lähdetkö mukaani?

Pia En kiitos.

Risto **Miksi?**

Pia Menen **saunaan. Lähden mukaasi joku**
toinen kerta.

Mihin Salli on menossa? – Куда идёт
Салли?

pankkiin – в банк

kauppaan – в магазин

teatteriin – в театр

hänen täytyy – ему (-ей) нужно

museoon – в музей

puistoon – в парк

työhön – на работу

mutta – но

käydä koulua – ходить в школу

Lähden kylään lauantaina. – Я еду

в деревню в субботу. Глагол **lähteä** –

пойти, отправляться (чередование **t:d**)

kylä – деревня, также **olla kylässä** –

быть в гостях

lauantaina – в субботу, **lauantai** –

суббота

Täytyy auttaa mummoa vähän. –

Нужно немного помочь бабушке.

mummo – бабушка

Lähdetkö mukaani? – Поедешь со мной?

miksi – почему

saunaan – в сауну; **sauna** – сауна

Lähden mukaasi joku toinen kerta. –

Поеду с тобой как-нибудь в другой раз.

kylässäkin – и в деревне

Risto

Mutta **kylässäkin** on sauna.

Sunnuntaina aion mennä konserttiin. –

Pia

Sunnuntaina aion mennä konserttiin.

В воскресенье собираюсь пойти на концерт.

Risto

Mihin?

Sunnuntai – воскресенье

Finlandia-talo – дворец «Финляндия»

Pia

Finlandia-taloon.

(концертный зал)

Грамматика

•••

1. Иллатив

Иллатив (внутренне-местный падеж вхождения) отвечает на вопросы **mihin?** (куда? во что?) и **keneen?** (в кого?).

Имеет следующие типы окончаний:

1) удлинение последнего гласного основы + **n** – если слово оканчивается на краткий гласный:

pöytä	pöytään	в стол
talo	taloon	в дом
järvi	järveen	в озеро (i → e)

2) **-h** + последняя гласная основы + **n** – если односложное слово оканчивается на долгий гласный или если слово с любым количеством слогов оканчивается на дифтонг:

maa	maahan	в землю
pää	päähän	в голову
työ	työhön	в работу

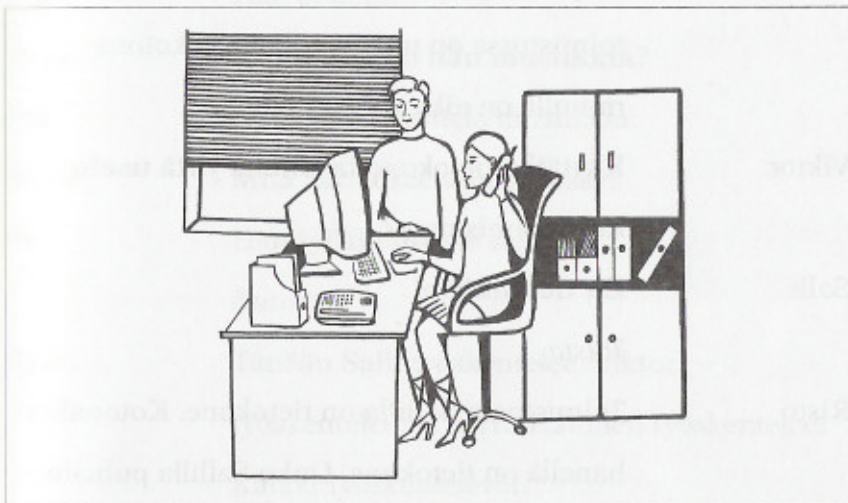
Упражнения

Поставьте слова в скобках в форму иллатива.

1. a. Milloin juna saapuu (kaupunki)?
б. Me lähdemme (Helsinki) illalla.
в. Me nukumme bussissa, koska matka (Pietari) (Петербург) on pitkä.
г. Pekan täytyy mennä (kauppa) ja ostaa vaimolle lahja (лодарок).
д. Isäntä kaataa (наливать) maitoa (lasi) (стакан).
е. Kesällä lehtimies matkustaa (etelä).
ж. Mihin aikaan (когда) tulet (koti)?

2. a. Aamulla mies menee (työ).
б. Ole hyvä ja pane sitruunaa (sitruuna – лимон) (tee).
в. Mihin (maa) sinä menet?
г. Onko teillä kaksi lippua (tämä lentokone) (самолет)?
д. Isä menee (huone), jossa poika itkee (itkeä – плакать).
е. Sunnuntaina me menemme (kallis ravintola).
ж. Työläinen (рабочий) kiirehtii (tehdas).

TOIMISTOSSA

Kuuntele

- Viktor   **Terve, Salli!**
- Salli   **Hei, Viktor! Mitä sinulle kuuluu?**
- Viktor   **Hyvää. Käytätkö tätä tietokonetta?**
- Salli   Tietenkin.
- Viktor   **Miten?**
- Salli   **Niin!**
- Viktor   **Onko sinulla kotona tietokone?**

KOHTAUS

13

В ОФИСЕ

Terve! – Привет!

Hei! – Привет!

Mitä sinulle kuuluu? – Как у тебя дела?

Mitä teille kuuluu? – Как у вас дела?

Hyvää. – Хорошо.

Käytätkö tätä tietokonetta? –

Ты работаешь на этом компьютере?

käyttää – пользоваться (чередование **tt:t**)

tätä tietokonetta – форма

словосочетания **tämä tietokone**

miten – как

niin – так

kotona – дома

kotonakin – и дома

Salli

Minulla on **kotonakin** tietokone. Mutta toimistossa on uusi tietokone ja kotona minulla on aika vanha tietokone.

yhtä usein kuin – так же часто как

Viktor

Käytätkö tietokonetta kotona **yhtä usein kuin** toimistossa?

tietenkään – конечно (в отрицательных предложениях), **tietenkin** – конечно (в утвердительных)

Salli

En tietenkään!

Toista

Risto

Toimistossa Sallilla on tietokone. Kotonakin hänellä on tietokone. Onko Sallilla puhelin kotona?

sekä tietokone että puhelin – и компьютер, и телефон

Pia

On tietenkin. Sallilla on **sekä tietokone että** puhelin kotona.

Risto

Onko hänellä auto?

Pia

Ei.

Risto

Eikö hänellä ole autoa?

Pia

Ei ole.

Risto

Missä Salli on? Onko hän kotona vai toimistossa?

laulaako – поёт ли, вопросительная форма III лица ед. ч. глагола **laulaa** – петь

Pia

Salli on toimistossa.

Risto

Laulaako Salli toimistossa?

Pia	Hän ei laula.	
Risto	Kuunteleeko hän musiikkia?	Kuunteleeko hän musiikkia? – Слушает ли она (он) музыку?
Pia	Ei, hän ei kuuntele musiikkia.	
Risto	Mitä hän tekee toimistossa?	
Pia	Hän työskentelee siellä!	työskentelee – она (он) работает, глагол työskennellä
	<i>Kuuntele</i>	
Risto	Tänään Salli työskentelee, Viktor työskentelee, ja herra Halonen työskentelee! Kaikki työskentelevät.	
Pia	Vanhat ihmiset eivät työskentele.	ihmiset – люди ihminen – человек
Risto	Suomen kielen opiskeleminen on myöskin työtä.	Suomen kielen opiskeleminen on myöskin työtä. – Изучение финского языка это тоже работа. opiskeleminen – изучение, учёба
Viktor	Onpa hyvin paljon työtä! Tänään ei ole sunnuntai. <i>Toista</i>	Onpa hyvin paljon työtä! – Так много работы! -pa – усилительная частица
Risto	Tänään ei ole sunnuntai. Tänään on työpäivä . Maanantai on työpäivä. Tiistai on työpäivä.	työpäivä – рабочий день maanantai – понедельник tiistai – вторник

viikonpäivät – дни недели

keskiviikko – среда

torstai – четверг

perjantai – пятница

lauantai – суббота

sunnuntai – воскресенье

viikko – неделя

viikossa – в неделе (чередование **kk:k**)

alkaa maanantaina – начинается

в понедельник

loppuu sunnuntaina – заканчивается

в воскресенье

joka päivä – каждый день

vapaapäivänä – в выходной;

vapaapäivä – выходной

ettekä (enkä, etkä, eikä, emmekä,

eivätkä) – ни (при повторе отрицания)

Te olette toimistossanne. – Вы в вашем офисе.

Me olemme toimistossamme. –

Мы в нашем офисе.

He ovat toimistossansa. – Они в своём офисе.

Minä olen toimistossani. – Я в своём офисе.

He ajavat minun toimistooni. – Они едут в мой офис.

Sinä lähdet minun toimistostani. –

Ты уходишь из моего офиса.

Sinä olet meidän toimistossamme. –

Ты в нашем офисе.

Mitkä ovat **viikonpäivät**?

Maanantai, tiistai, **keskiviikko**, torstai,

perjantai, lauantai, sunnuntai.

Seitsemän päivää: **viikko**.

Viikossa on seitsemän päivää.

Viikko **alkaa maanantaina** ja **loppuu**

sunnuntaina.

Kuuntele

Mutta ette työskentele **joka päivä**. Ette

työskentele **vapaapäivänä**, ette lauantaina

ettekä sunnuntaina.

En.

Toista

Te olette toimistossanne.

Me olemme toimistossamme.

He ovat toimistossansa.

Minä olen toimistossani.

He ajavat minun toimistooni.

Sinä lähdet minun toimistostani.

Sinä olet meidän toimistossamme.

Viktor

Salli

Salli

Hän on hänen toimistossansa.

Me ajamme heidän toimistoonsa.

Te olette teidän toimistossanne.

Hänen kirjansa on pöydällä. Hänen

kirjansa ovat pöydällä. Minun kukkani on

kädessäni. Minun kukkani ovat kädessäni.

Toista

Risto

Opiskelija **tekee harjoitusta.**

Opiskelija tekee harjoitustansa.

Mutta: **Huomenna opiskelija tekee**

harjoituksen.

Huomenna opiskelija tekee **harjoituksensa.**

Kuuntele

Risto

Ovatko herra Halonen ja Salli **heidän**

toimistossansa?

Pia

Kyllä, he ovat heidän toimistossansa.

Viktor

Salli, **nojatuolisi on hyvin pieni.**

Salli

Kyllä, tiedän sen. Mutta tämä ei ole pieni

minua varten.

Hän on hänen toimistossansa. –

Он в своём офисе.

Me ajamme heidän toimistoonsa. –

Мы едем в их офис.

Te olette teidän toimistossanne. –

Вы в вашем офисе.

Hänen kirjansa on pöydällä. –

Его (её) книга на столе.

Hänen kirjansa ovat pöydällä. –

Его (её) книги на столе.

Глагол помогает определить число существительного с притяжательным суффиксом.

tekee harjoitusta – делает упражнение; глагол **tehdä**; **harjoitus** – упражнение; данная форма существительного указывает на то, что действие не завершено.

Huomenna opiskelija tekee harjoituksen. – Завтра ученик сделает упражнение.

harjoituksensa – его упражнение; форма существительного указывает на завершенность действия.

heidän toimistossansa (также **heidän toimistossaan**) – в их офисе

nojatuolisi on hyvin pieni – твоё кресло очень маленькое

nojatuoli – кресло

minua varten – для меня

minua – форма местоимения **minä**

Грамматика

•••

1. Склонение существительных с притяжательными суффиксами.

Притяжательный суффикс ставится после падежного окончания:

autossani (в моей машине)

autossamme (в нашей машине)

autossasi (в твоей машине)

autossanne (в вашей машине)

hänen autossansa (в его машине)

heidän autossansa (в их машине)

Показатель множественного числа **-t** перед притяжательным суффиксом выпадает:

lapset (дети) – **lapsenne** (ваши дети)

vieraat (гости) – **vieraamme** (наши гости)

В результате по форме существительного с притяжательным суффиксом нельзя понять, о единственном или множественном числе идёт речь. (**Paitani** – и «моя рубашка» и «мои рубашки».) Определить это можно по форме сказуемого:

Paitani **on** kaapissa.

Моя рубашка в шкафу.

Paitani **ovat** kaapissa.

Мои рубашки в шкафу.

Hänen ystävänsä **kiirehtii** kouluun.

Его друг торопится в школу.

Hänen ystävänsä **kiirehtivät** kouluun.

Его друзья торопятся в школу.

В иллативе происходит выпадение последнего согласного **-n**:

Mies palaa **kotiinsa**.

Мужчина возвращается к себе домой.

(**kotiin** + **nsa**)

В III лице помимо суффикса **-nsa (-nsä)** в косвенных падежах (кроме генитива и иллатива) употребляется другой суффикс: **удлинение последнего гласного + n**. Слово должно заканчиваться в этом случае на краткий согласный:

Hän odottaa **asunnossaan**.

Он ждёт в своей квартире.

Jussi kertoo **matkastaan**.

Юсси рассказывает о своём путешествии.

2. Эссив

Эссив (падеж состояния) образуется с помощью окончания **-na (-nä)**, которое присоединяется к сильноступенной гласной основе, отвечает на вопросы **kenenä?** (кем?), **minä?** (чем?), **millaisena?** (каким?).

Обозначает:

а) качество, состояние, в котором находится кто-либо или что-либо:

Äitini työskentelee **opettajana**.

Моя мама работает учителем.

Pidän häntä **hyvänä ystäväinä**.

Я считаю его хорошим другом.

б) время. Отвечает на вопрос **milloin?** (когда?).

Lähden matkalle **sunnuntaina**.

Я отправляюсь в путешествие в воскресенье.

Tänä iltana olen vapaa.

Сегодня вечером я свободен.

3. Спряжение глагола **alkaa** (начинаться)

minä alan

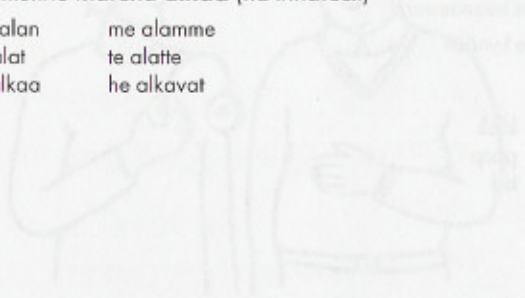
me alamme

sinä alat

te alatte

hän alkaa

he alkavat

Упражнения

•••

Поставьте слово в скобках в нужном падеже и с правильным притяжательным суффиксом.

Образец: Mene pois (выйди) (minun) (huone)! Mene pois huoneestani!

1. a. Miksi kirjoitit minun (kynä-llä)? Anna se minulle. Eikö sinulla ole kynää?

б. Jussi käyttää sinun (tietokone-tta).

в. Hänen (kissa-lla) on vihreät silmät.

г. Ota sinun silmälasisi minun (laukku-sta).

kk:k

д. Sinä juot teetä minun (kuppi-sta).

pp:p

е. Pyydän minun (äiti-ltä) maitoa.

t:d

2. a. Meidän (naapurit) ovat työssä.

б. Heidän (opettaja) tulee pian.

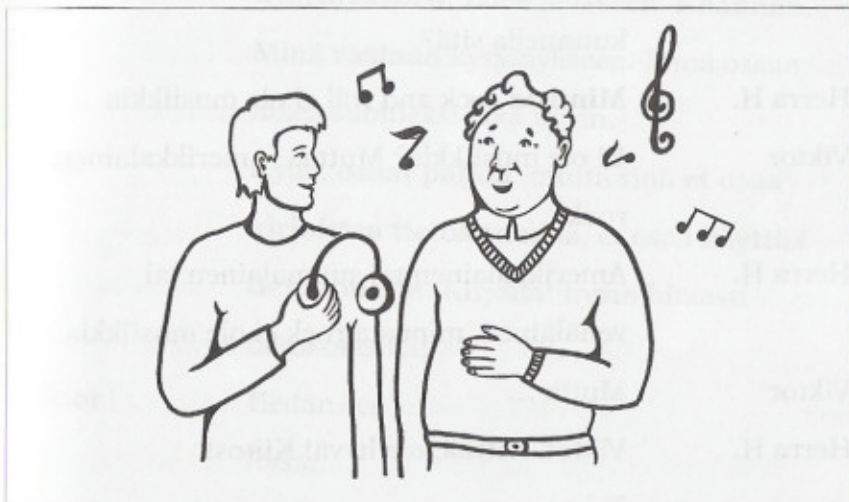
в. Minulla ei ole teidän (puhelinnumero-a).

г. Heidän (talo-ssa) asuu kolme perhettä.

д. Meidän (kylä-ssä) on neljä lehmää (lehmä – корова).

е. Tiedän jo paljon teidän (kaupunki-sta).

nk:ng

“TE” VAI “SINÄ”?

Kuuntele

- Herra Halonen **Mitä tämä on?**
- Viktor Se on **amerikkalaista musiikkia.**
- Herra H. Musiikkiako? Onko tämä musiikkia?
- Viktor Kyllä, se on amerikkalaista musiikkia!
- Herra H. **Kuuluu huonosti.**
- Viktor Amerikkalaista musiikkia!
- Herra H. Ei, Viktor, se ei ole musiikkia! **En halua kuunnella sitä!**

KOHTAUS

14

«Вы» ИЛИ «Ты»?

Mitä tämä on? – Что это?

mitä – форма местоимения **mikä**, указывающая на то, что речь идёт о неисчисляемом предмете (здесь о музыке).

amerikkalaista musiikkia – форма прилагательного **amerikkalainen** и существительного **musiikki**

Kuuluu huonosti. – Плохо слышно. Глагол **kuulua** – слышаться, звучать.

Mitä kuuluu? – Что слышно? Как дела? Наречие **huonosti** образовано от прилагательного **huono** – плохой.

En halua kuunnella sitä! – Не хочу это слушать! Глагол **haluta** – хотеть; **sitä** – форма местоимения **se**.

miksi – почему

minusta – по-моему

riittää – достаточно, хватит

Sibeliuksen sinfonia – симфония
Сибелиуса; **Sibeliuksen** – форма имени
собственного **Sibelius**.

Sibeliuksen musiikki on kaunista. –

Музыка Сибелиуса прекрасна.

En ole sitä mieltä. – Я так не думаю.

“Joutsenlampi” – «Лебединое озеро»

osaan – умею; глагол **osata** – уметь

käntää – переводить

Viktor

Herra H.

Viktor

Herra H.

Viktor

Herra H.

Pia

Risto

Pia

Risto

Risto

Pia

Viktor

Mutta se on rock and rollia! **Miksi** ette halua kuunnella sitä?

Minusta rock and roll ei ole musiikkia.

Ei ole musiikkia? Mutta... amerikkalainen rock...

Amerikkalainen tai suomalainen tai venäläinen, minusta rock ei ole musiikkia.

Mutta ...

Viktor, **riittää**, ole hyvä! Kiitos!

Toista

Voi! Mitä tämä on?

Se on musiikkia. Se on sinfonia. Se on

Sibeliuksen sinfonia.

Sibeliuksen musiikki on kaunista.

En ole sitä mieltä. Mutta tämä sinfonia on kaunis.

Onko “**Joutsenlampi**” ooppera vai baletti?

Se on baletti.

Kuuntele

Minä **osaan** lukea suomeksi, osaan laskea suomeksi, osaan **käntää** ja osaan **vastata**

- kysymykseen!** Luen ja lasken. **Käännän.**
- Minä **vastaan** kysymykseen. Minä osaan lukea suomeksi aika hyvin.
- Salli Kyllä, **osaat paljon**, mutta sinä **et osaa kirjoittaa tietokoneella**; et osaa **käyttää tietokonetta**. Kirjoitat hyvin hitaasti tietokoneella!
- Viktor Tiedän sen.
- Toista*
- Risto Minä osaan, sinä osaat, hän osaa.
- Me osaamme, te osaatte, he osaavat.
- Minä en osaa, sinä et osaa, hän ei osaa.
- Me emme osaa, te ette osaa, he eivät osaa.
- Kuuntele*
- Viktor Sinä tiedät **aakkoset**, minäkin tiedän aakkoset. Siis tiedämme aakkoset.
- Salli A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U
V W X Y Z Ä Ö
- Osaamme laskea.
- Viktor Me laskemme suomeksi. Puhun suomea **aika sujuvasti** ja **ymmärrän melkein kaiken**.

vastata kysymykseen – отвечать на вопрос; **kysymykseen** – форма существительного **kysymys**
käännän – я перевожу
vastaan – я отвечаю

osaat paljon – умеешь много
et osaa – не умеешь
kirjoittaa tietokoneella – печатать на машинке
käyttää tietokonetta – работать на компьютере

aakkoset – алфавит
В финском языке согласные **b, c, f, q, w, x, z** встречаются только в заимствованных словах.

aika sujuvasti – довольно свободно
ymmärrän melkein kaiken – понимаю почти всё; глагол **ymmärtää** (чередование **rt:rr**)
kaiken – форма местоимения **kaikki** – всё (чередование **kk:k**)

Mainiota! – Прекрасно!

aivan kuin – совсем как

mahdollisesti – возможно

joskus – когда-нибудь

sinusta tulee – ты станешь

tulkaa tänne – подойдите сюда; **tulkaa** – вежливая форма повелит. наклонения глагола **tulla**

В Финляндии номер телефона называют перечислением цифр.

hänen osoitteensä – его (её) адрес; **osoite** – адрес (чередование tt:t, перед притяжательным суффиксом выступает сильная ступень)

puhuu puhelimessa – говорит по телефону

Salli

Viktor

Herra H.

Salli

Herra H.

Risto

Pia

Risto

Pia

Herra H.

Salli

Mainiota!

Salli, sinä sanot **aivan kuin** professori!

Mahdollisesti joskus sinusta tulee professori.

Salli, **tulkaa tänne**, olkaa hyvä. Minulla ei ole herra Jakovlevin puhelinnumeroa.

Herra Jakovlevin puhelinnumero on 435 672 (neljä – kolme – viisi – kuusi – seitsemän – kaksi).

Kiitos.
Toista

Onko tämä sinun puhelinnumerosi?

Ei, tämä ei ole minun puhelinnumeroni.

Onko tämä herra Jakovlevin puhelinnumero?

On.

Kuuntele

Mikä **hänen osoitteensa** on?

Herra Jakovlevin osoite on Aurorankatu 8 A.

Nyt kuuntele kuin Salli puhuu puhelimessa

Salli	Halloo?... Voi, sinäkin olet! Hyvää, kiitos. Mitä sinulle kuuluu?	sinäkin olet! – это ты! -kin – усилительная частица.
Pia	Salli puhuu puhelimessa, mutta hän ei puhu professorin kanssa. Hän ei voi sanoa professorille "mitä sinulle kuuluu?"!	professorin kanssa – с профессором; hän ei voi sanoa – он(-а) не может сказать
Risto	Hän ei sano " sinä " professorille.	sinä – ты; местоимение II лица ед. ч. так же, как и в русском языке, используется в неофициальной речи
Pia	Salli puhuu äitinsä kanssa.	äitinsä kanssa – со своей (её) матерью
Risto	En sano äidilleni: " Mitä Teille kuuluu? " Sanon hänelle : "Mitä sinulle kuuluu?" <i>Toista</i>	Mitä Teille kuuluu? – Как у вас дела? При ответе на этот вопрос требуется удвоение -ää в слове hyvää .
Risto	Mitä Teille kuuluu?	
Pia	Kiitos, hyvää.	
Risto	Aika hyvää.	aika hyvää – довольно хорошо
Pia	Huonoa.	huonoa – плохо

Грамматика

•••

1. Склонение существительных на **-us, -ys, -os (-ös)**

а) Основа этих существительных в косвенных падежах в единственном числе (кроме партитива) чаще всего оканчивается на **-kse**:

	vastaus (ответ)	kysymys (вопрос)	teos (произведение)
ген.	vastaukse/n	kysymykse/n	teokse/n
парт.	vastaus/ta	kysymys/tä	teos/ta
инес.	vastaukse/ssa	kysymykse/ssä	teokse/ssa

Sibelius ген. Sibeliuksen

б) Слова с этими суффиксами, а также с удвоенными данными гласными перед **-s** имеют и другую основу единственного числа:

	salaisuus (тайна)	terveys (здоровье)	nopeus (скорость)
ген.	salaisuude/n	terveyde/n	nopeude/n
парт.	salaisuut/ta	terveyt/tä	nopeut/ta
инес.	salaisuude/ssa	terveyde/ssä	nopeude/ssa

2. Склонение существительных на **-in**

	puhelin (телефон)	avain (ключ)
парт.	puhelinta	avainta
ген.	puhelimen	avaimen
инес.	puhelimessa	avaimessa
илл.	puhelimeen	avaimeen
мн. ч.	puhelimet	avaimet

3. Спряжение глаголов с окончанием **-ta/-tä**

а) Если перед окончанием инфинитива **-ta/-tä** стоят гласные **a/ä, u/y, o**, то при спряжении глагола к основе присоединяется **-a/-ä**.

haluta (хотеть)		levätä (отдохнуть)	
minä halua/n	me halua/mme	lepää/n	lepää/mme
sinä halua/t	te halua/te	lepää/t	lepää/te
hän halua/a	he halua/vat	lepää	lepää/vät

tarjota (предлагать) – minä tarjoa/n, hän tarjoa/a
 tilata (заказывать) – minä tilaa/n, hän tilaa
 vastata (отвечать) – minä vastaa/n, hän vastaa
 pelata (играть) – minä pelaa/n, hän pelaa

Kesällä perhe vuokraa kesämökin järven rannalta.

Летом семья снимет коттедж на берегу озера.

Pekka tilaa ravintolasta pöydän kolmelle hengelle.

Пекка заказывает в ресторане столик на трёх человек.

В глаголах данного типа в инфинитиве выступает слабая ступень, а в личных формах – сильная:

tavata (встречать) – minä taraan, hän taraan,
 luvata (обещать) – minä lupaan, hän lupaa,
 hurrätä (лрыгать) – minä hurrään, hän hurrää,
 hakata (рубить) – minä hakkaan, hän hakkaa.

Joku hakkaa puita metsässä.

Кто-то рубит деревья в лесу

Veljeni lupaa ottaa minut mukaansa.

Брат обещает взять меня с собой.

б) Если перед окончанием инфинитива **-ta/-tä** стоит гласный **-i**, то к основе прибавляется **-tse**:

tarvita (нуждаться)

minä tarvitse/n	me tarvitse/mme
sinä tarvitse/t	te tarvitse/tte
hän tarvitse/e	he tarvitse/vat

merkitä – отмечать, означать (minä merkitsen, hän merkitsee)

valita – выбирать (minä valitsen, hän valitsee)

4. С помощью суффикса **-sti** от прилагательных образуются наречия:

kauniisti – красиво (kaunis – красивый),

kalliisti – дорого (kallis – дорогой),

nopeasti – быстро (nopea – быстрый),

hitaasti – медленно (hidas – медленный).

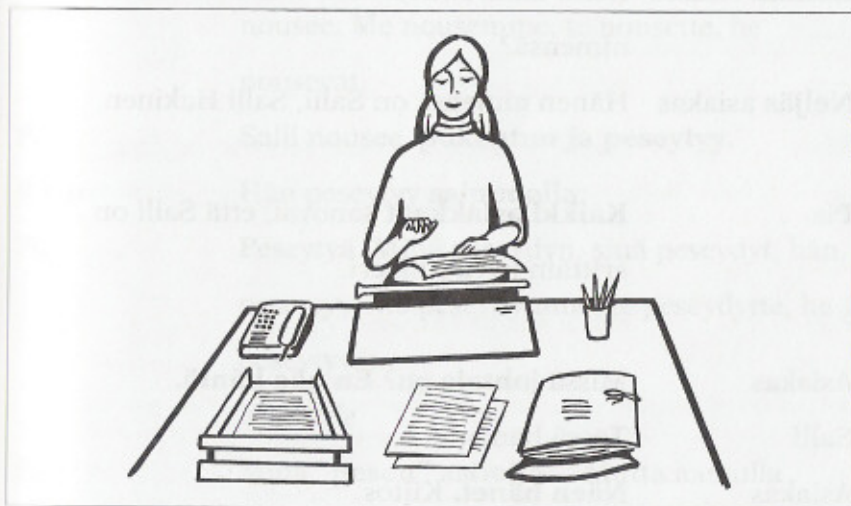

Упражнения

•••

Поставьте глаголы в скобках в нужной форме.

- a. Minä (herätä) aamulla kello seitsemän ja menen kylpyhuoneeseen (kylpyhuone – ванная).
 б. Hän (avata) oven.
 в. Opiskelija (vastata) opettajan kysymykseen.
 г. Ritva (palata) kotiin ensi viikolla.
 д. Äitini (haluta) lähteä Turkuun.
- a. Me (korjata) (чинить) auton ja lähdemme matkalle.
 б. Lääkärit (määrätä) lääkettä (määrätä lääkettä – прописать лекарство).
 в. Aamulla ystävät (pelata) tennistä.
 г. Vanhemmat (tavata) hänet rautatieasemalla.
 д. He eivät ole kotona. He (levätä) saarella (saari – остров).
- a. Minä (tarvita) mustan kynän.
 б. Mitä se sana (merkitä – значит)?
 в. Huomenna me (valita) presidentin.

SIHTEERI SALLI

KOHTAUS

15

САЛЛИ – СЕКРЕТАРЬ

*Kuuntele***Asiakas**

Erittäin hyvä sihteeri! Hän on **kohtelias**,
ahkera, **huomaavainen**. Hän kirjoittaa
tietokoneella nopeasti ja **huolellisesti**.

Risto

Tämä asiakas sanoo, että Salli on erittäin
hyvä sihteeri.

Toinen asiakas

Kyllä, todellakin hyvä, erittäin hyvä! **Siitä**
ei voi olla eri mieltä.

asiakas – клиент**kohtelias** – вежливый**ahkera** – прилежный, старательный**huomaavainen** – внимательный,
предупредительный**huolellisesti** – аккуратно**toinen** – второй**Siitä ei voi olla eri mieltä.** – Тут не может
быть другого мнения.**eri** – другой, разный, отдельный

kolmas – третий

Kolmas asiakas Kuka tämä sihteeri on? Mikä on hänen nimensä?

neljäs – четвертый

Neljäs asiakas Hänen nimensä on Salli, Salli Hakinen.

kaikki asiakkaat – все клиенты

Pia **Kaikki asiakkaat** sanovat, että Salli on erittäin hyvä sihteeri.

johtaja – директор

En näe häntä. – Не вижу его.

häntä – форма местоимения **hän**

в отрицательном предложении

Глагол **nähdä**.

Näen hänet. – Вижу его.

Asiakas Missä **johtaja** on? **En näe häntä.**

Salli Tässä hän on.

Asiakas **Näen hänet.** Kiitos.

Kuuntele

Kello on seitsemän. – Семь часов.

Risto **Kello on seitsemän.** Salli nousee. Hän nousee seitsemältä. Minä nousen kahdeksalta.

nousee seitsemältä – она встаёт в семь

часов; можно также сказать **nousee**

kello seitsemän; глагол **nousta** –

подниматься

kahdeksalta (или **kello kahdeksan**) –

в восемь часов

puoli yhdeksältä (или **kello puoli**

yhdeksän) – в половине девятого

Pia Entä minä nousen **puoli yhdeksältä.**

Risto Mihin aikaan Salli nousee: seitsemältä, kahdeksalta vai puoli yhdeksältä?

Pia Salli nousee seitsemältä.

Risto Nouseeko Salli **aikaisin**?

Pia Kyllä, hän nousee aika aikaisin. Salli **ei koskaan myöhästy työstä. Hän ehtii aina ajoissa.**

aikaisin – рано

Hän ei koskaan myöhästy työstä. –

Она никогда не опаздывает на работу.

Глагол **myöhästyä** – опаздывать – требует

дополнения с окончанием **-sta (-stä)**.

Hän ehtii aina ajoissa. – Она всегда

успевает вовремя.

Risto	Nousta. Minä nousen, sinä nouset, hän nousee. Me nousemme, te nousette, he nousevat.	nousta – подниматься
Pia	Salli nousee, pukeutuu ja peseytyy .	pukeutuu ja peseytyy – одевается и умывается; III лицо ед. ч. глаголов
Risto	Hän peseytyy saippualla .	pukeutua – одеваться, peseytyä – умываться
Pia	Peseytyä. Minä peseydyn, sinä peseydyt, hän peseytyy. Me peseydymme, te peseydytte, he peseytyvät.	saippualla – мылом, saippua – мыло
	<i>Kuuntele</i>	
Pia	Minä “pesen” astioita ... Mutta aamulla minä nousen ja sitten “peseydyn” .	pesen astioita – мою посуду; глагол
Risto	“Nostaa” ja “nousta” .	pestä – мыть
Pia	Minä “nousen” aamulla aikaisin... Mutta minä “nostan” kynä lattialta.	astioita – форма существительного astiat – посуда
		nostan – поднимаю, I лицо ед. ч. глагола nostaa
Risto	Oikein hyvä! Milloin nousette aamulla? Minä nousen kello... Nousetteko vaivatta ? Minä nousen suurella vaivalla .	vaivatta – без труда suurella vaivalla – с большим трудом
Pia	Sinä nouset, pukeudut, peseydyt, syöt aamiaista ja...	Глагол juosta (бежать) спрягается по-особому: minä juoksen – я бегу me juoksemme – мы бежим sinä juokset – ты бежишь te juoksette – вы бежите hän juoksee – он бежит he juoksevat – они бегут
Risto	Ja juoksen työhön.	
Risto	Hyvää huomenta, mitä kuuluu?	

Ei oikein hyvää. – Не очень хорошо.

Päätäni särkee (или **pää on kipeä**). –

У меня болит голова.

Mikä vahinko! – Как жаль!

Annan sinulle tabletin. – Дам тебе

таблетку. Глагол **antaa**.

Entä miten sinä itse voit? – А как ты сам себя чувствуешь?

Itse – сам, сама, само.

Miten voitte? – Как вы себя чувствуете? Как поживаете?

Voin huonosti. – Чувствую себя плохо.

Mikä sinua vaivaa? – Что тебя беспокоит? Глагол **vaivata**.

Minulla on kurkku kipeä. – У меня болит горло.

kuumetta – форма существительного

kuume – температура, жар

Pia

Risto

Pia

Risto

Pia

Risto

Pia

Risto

Pia

Risto

Ei oikein hyvää.

Miksi?

Päätäni särkee.

Mikä vahinko! Annan sinulle tabletin.

Kiitos. Entä miten sinä itse voit?

Voin huonosti.

Mikä sinua vaivaa?

Minulla on kurkku kipeä.

Onko sinulla kuumetta?

En tiedä.

Грамматика

•••

1. Аккузатив

Аккузатив – падеж прямого дополнения, совпадающий по форме либо с номинативом, либо с генитивом. Свою форму (окончание **-t**) имеет только аккузатив личных местоимений:

Näen	minut	meidät
	sinut	teidät
	hänet	heidät

2. Склонение слов на **-as, -is**

У склоняемых слов, оканчивающихся на **-as**, при склонении в единственном числе (кроме партитива) в основе происходит удвоение гласного **-a**.

ном.	vieras (роць)	hammas (зуб)
ген.	vieraa/n	hampaa/n
парт.	vieras/ta	hammas/ta
адес.	vieraa/lla	hampaa/lla
иллат.	vieraa/seen	hampaa/seen

мн.ч.	vieraa/t	hampaa/t
-------	----------	----------

Обратите внимание на то, что в словах на **-as**, в отличие от большинства склоняемых слов в финском языке, во всех косвенных падежах единственного числа, кроме партитива, сильноступенная основа:

	puhdas (чистый)	liukas (скользкий)	älykäs (умный)
адес.	puhtaa/lla	liukkaa/lla	älykkää/llä

Основа партитива совпадает с номинативом: puhdas/ta, rikas/ta (богатого), viisas/ta (умного).

В словах на **-is** также происходит удвоение гласного **-i**:

ном.	kallis (дорогой)	kaunis (красивый)
ген.	kallii/n	kaunii/n
парт.	kallis/ta	kaunis/ta
инес.	kallii/ssa	kaunii/ssa
иллат.	kallii/seen	kaunii/seen

3. Антонимы

hyvä (хороший)	huono (плохой)
suuri (большой)	pieni (маленький)
nuori (молодой)	vanha (старый)
korkea (высокий)	matala (низкий)
pitkä (длинный)	lyhyt (короткий)
kylmä (холодный)	lämmin (теплый)
kallis (дорогой)	halpa (дешёвый)
kaunis (красивый)	ruma (некрасивый)
leveä (широкий)	kapea (узкий)
raskas/rainava (тяжёлый)	kevyt (лёгкий)
vaikea (трудный)	helppo (лёгкий)
mielenkiintoinen (интересный)	ikävä (скучный)
voimakas (сильный)	heikko (слабый)
nopea (быстрый)	hidas (медленный)
terve (здоровый)	sairas (больной)

Упражнения

•••

Поставьте слова в скобках в нужном падеже.

- Tunnen tämän (oppilas).
  - Nuorella (vieras) on siniset silmät.
  - Mies ostaa vaimolleen (kallis) kellon.
  - Risto tanssii (kaunis) naisen kanssa.
  - (Sairas) (ssa) on korkea kuume.
- Ritva kaatuu (pääsee), koska hän kävelee (liukas) tiellä.
  - Tällä (asiakas) on mielenkiintoinen (ehdotus) ehdotus (предложение).
  - Ullan isä on työssä (tehdas).
  - Vieraat menevät (kaunis, puhdas) huoneeseen.
  - Hammasta särkee. Voitteko hoitaa (hammmas)?

kk:k

kk:k

t:d

t:d

mp:mm

HAUSKAA VIIKONLOPPUA!

Kuuntele

Herra Halonen Kello on kuusi. Näkemiin, Salli. **Hyvää yötä.**

Salli Hyvää yötä, herra Halonen.

Herra H. Hauskaa viikonloppua!

Salli **Kiitos samoin**, herra Halonen!

Toista

Pia **Hyvää huomenta! Hyvää päivää! Hyvää iltaa! Hyvää yötä!**

KOHTAUS

16

СЧАСТЛИВЫХ ВЫХОДНЫХ!

Hyvää yötä. – Спокойной ночи.

Kiitos samoin. – Спасибо, вам также.

Hyvää huomenta! – Доброе утро!
Hyvää päivää! – Здравствуйте!
Hyvää iltaa! – Добрый вечер!

viikonloppu – конец недели, уик-энд

lauantaisin – по субботам

sunnuntaisin – по воскресеньям

ei mene – не идёт; глагол **mennä**:

minä menen – я иду

olla työssä – работать

hän ei ole työssä – она (он) не работает

Minä pidän sunnuntaista! – Я люблю воскресенье! Глагол **pitää** – нравиться, любить (чередование **td**).

viikonloppuna – в выходные

en vastaa puhelimeen – не отвечаю по телефону; глагол **vastata**

Pidätkö saunasta? – Ты любишь сауну?

siitä – форма местоимения **se**

liian kuuma – слишком жарко

Menen katsomaan jalkapallo-ottelua

ensi sunnuntaina. – Пойду на футбольный матч в следующее воскресенье. Глагол

katsoa – смотреть.

jalkapallo – футбол

ottelu – матч

ensi – следующий, будущий

mistä – форма местоимения **mikä** – что

urheilusta – форма существительного

urheilu – спорт

musiikista – форма **musiikki**

(чередование **kk:k**)

Risto

Pia

Salli

Viktor

Salli

Viktor

Salli

Viktor

Pia

Risto

Viikonloppu on lauantaina ja sunnuntaina.

Meneekö Salli toimistoon **lauantaisin**?

Työskenteleekö Salli **sunnuntaisin**?

Ei, Salli **ei mene** toimistoon lauantaisin.

Hän ei ole työssä lauantaina eikä sunnuntaina. Hän ei työskentele sunnuntaisin.

Kuuntele

Minä pidän sunnuntaista!

Mitä teet **viikonloppuna**?

En mene toimistoon, en työskentele tietokoneella, **en vastaa puhelimeen...**

Pidätkö saunasta?

Kyllä pidän. Pidän saunasta. Meillä on oma sauna maalla. Entä sinä?

Minä en pidä **siitä**. Saunassa on **liian kuuma**. **Menen katsomaan jalkapallo-ottelua** **ensi sunnuntaina**.

Toista

Mistä sinä pidät?

Minä pidän **urheilusta, musiikista, teatterista**.

- Pia **Minäkin** pidän musiikista. **Millaisesta** musiikista pidät?
- Risto Pidän **klassillisesta** musiikista. Entä sinä?
- Pia Pidän **enemmän** nykymusiikista.
Kuuntele
- Viktor **Harrastatko urheilua?**
- Salli En voi sanoa niin.
- Viktor **Pelaatko tennistä, koripalloa?**
- Salli **En lainkaan. Pelaan vain joskus šakkia isäni kanssa.** Mutta isäni **aina voittaa. Minä en voita milloinkaan. Minä** hiihdän ja luistelen mielelläni. **Osaatko luistella?**
- Viktor Osaan kyllä, mutta **en luistele. Minulla ei ole aikaa siihen.**
- Salli Entä mitä sinä harrastat?
- Viktor **Harrastan uintia.**
- Salli **Uinti on hyvin terveellistä.**
- Salli Minä **lepään** sunnuntaina.
- Viktor Voimme mennä nyt **tanssimaan.** Haluan **kutsua sinua baariin.** Menemme lepäämään vähän. Kuuntelemme hyvää musiikkia.
- minäkin** – и я
millaisesta – форма местоимения
millainen – какой
klassillisesta – форма прилагательного
klassillinen – классический
enemmän – больше
nykymusiikista – современную музыку
Harrastatko urheilua? – Ты занимаешься спортом? Глагол **harrastaa** – заниматься, увлекаться
Pelaatko tennistä, koripalloa? – Ты играешь в теннис, в баскетбол?
tennis – теннис
koripallo – баскетбол
En lainkaan. – Совсем нет.
Pelaan vain joskus šakkia isäni kanssa. – Только иногда играю в шахматы с отцом.
aina voittaa – он всегда побеждает; глагол **voittaa** (чередование tt:t)
Minä en voita milloinkaan. – Я никогда не побеждаю.
Minä hiihdän ja luistelen mielelläni. – Я с удовольствием хожу на лыжах и катаюсь на коньках. Глаголы **hiihtää** – ходить на лыжах, **luistella** – кататься на коньках.
Osaatko luistella? – Ты умеешь кататься на коньках? Глагол **osata**.
en luistele – я не катаюсь на коньках
Minulla ei ole aikaa siihen. – У меня нет на это времени.
Harrastan uintia. – Я увлекаюсь плаванием.
Uinti on hyvin terveellistä. – Плавание очень полезно для здоровья.
terveellinen – полезный, здоровый
lepään – я отдыхаю; глагол **levätä** (чередование p:v)
tanssimaan – форма глагола **tanssia** – танцевать
kutsua sinua baariin – пригласить тебя в бар; **baari** – бар

nukkumaan – форма глагола **nukkua** – спать

saattaa sinut – проводить

Minulla on kiire. – Я спешу.

sinun sateenvarjosi – твой зонт

sateenvarjo – зонт(-ик); **-si** – притяжательный суффикс II лица ед. ч.

Ulkona sataa. – На улице дождь.

jokainen tarvitsee – каждому нужен,

jokainen – каждый; глагол **tarvita** – нуждаться

En pelkää sadetta. – Я не боюсь дождя.

Глагол **pelätä**.

sairastua – заболеть

osta itsellesi – купи себе; **itse** – сам

sadetakki – плащ

No hei sitten! – Ну пока!

ikävä kyllä, että – жаль, что

joudun viettämään iltaa – мне придётся провести вечер; глагол **joutua** – приходиться (чередование **t:d**)

viettämään – форма глагола **viettää** – проводить;

ilman sinua – без тебя

Salli

Ei, kiitos. Menen kotiin **nukkumaan**. No näkemiin, Pekka.

Toista

Viktor

Haluan **saattaa sinut**.

Salli

Ei. Minulla ei ole aikaa. **Minulla on kiire.**

Missä on **sinun sateenvarjosi**? **Ulkona sataa.**

Viktor

Minulla ei ole sateenvarjoa.

Salli

Eikö sinulla ole sateenvarjoa? **Jokainen tarvitsee** sateenvarjon.

Viktor

En pelkää sadetta.

Salli

Mutta sinä voit **sairastua**. **Osta itsellesi** sateenvarjo.

Viktor

En osta sitä. En pidä sateenvarjosta. En tarvitse sitä. Minulla on **sadetakki**.

Salli

No hei sitten!

Viktor

Näkemiin, Salli. **Ikävä kyllä, että joudun viettämään iltaa ilman sinua.**

Kuuntele

Viktor

Minäkin pidän sunnuntaista! En käy koulua, en kirjoita, en laske. Professori ei kysy minulta

	mitään. Hän ei myöskään työskentele sunnuntaina! Sunnuntaina katselen televisiota, kuuntelen musiikkia ja lepään.	myöskään – тоже (в отрицательных предложениях; в утвердительных – myöskin)
Risto	Viktor ja hänen professorinsa eivät työskentele sunnuntaina.	en tee työtä – не работаю (букв.: не делаю работу); глагол tehdä lukee sanomalehteä – читает газету; форма существительного sanomalehti указывает на незаконченность действия, ср.: lukee sanomalehden – прочитает газету (чередование t:d)
Salli	Sunnuntaina en mene toimistoon, en tee työtä ; minä lepään.	Helsingin sanomat – название центральной финской газеты lehti (sanomalehti) – газета mielenkiintoista – форма прилагательного mielenkiintoinen – интересный
Risto	Professori lukee sanomalehteä :	artikkeliä – форма существительного artikkeli – статья
Prof.	Helsingin sanomat on minun lehteni . Nyt minä luen mielenkiintoista artikkeliä suomalaisesta teollisuudesta .	suomalaisesta teollisuudesta – о финской промышленности; suomalainen – финский; teollisuus – промышленность (слова на -uus см. Урок 14)
Risto	Haloset harrastavat urheilua. Sunnuntaina he käyvät pelaamassa tennistä.	Haloset – Халонены (Halonen), семья Халонен syöttö – подача
Herra H.	Ja nyt syöttö! ..	rakkaani – моя дорогая, любимая (мой дорогой, любимый); rakas – любимый; чередование kk:k (слова на -as см. Урок 15)
Rouva	Kiitos, rakkaani!	Pidän tästä naisesta. – Мне нравится эта женщина.
Herra H.	Pelaat oikein hyvin. Pidän tästä naisesta!	kenestä – о ком, форма местоимения kuka – кто
Rouva	Kenestä sinä puhut?	sinusta – о тебе; kultaseni – моя милая (kultanen – милый)
Herra H.	Sinusta, kultaseni!	В глаголах данного типа в инфинитиве

выступает слабая ступень, а при
спряжении – сильная.

Risto Haloset ovat pelaamassa tennistä.

Pia Professori on lukemassa.

Грамматика

•••

1. Склонение слов на **-nen**

Слова, в номинативе единственного числа оканчивающиеся на **-nen**, в косвенных падежах единственного числа (кроме партитива) и в номинативе множественного числа имеют основу на **-se**:

hevonen (лошадь)	ген. hevose/n , мн. ч. hevose/t
suomalainen (финский, финн)	ген. suomalaise/n , мн. ч. suomalaise/t
venäläinen (русский)	ген. venäläise/n , мн. ч. venäläise/t

Партитив единственного числа слов на **-nen** имеет согласную основу на **-s-**.

	nainen (женщина)		
ген.	naise/n	аллат.	naise/lle
парт.	nais/ta	инес.	naise/ssa
адес.	naise/lla	элат.	naise/sta
абл.	naise/lta	иллат.	nai/seen

En tunne tätä ihmistä.

Я не знаю этого человека.

Haluan tutustua tähän naiseen.

Я хочу познакомиться с этой женщиной.

Soutelevatko he punaisessa vai valkoisessa veneessä?

Они катаются на красной или белой лодке?

2. Глагол **pitää** в значении «нравиться»

Глагол **pitää** с существительным в форме элатива (окончание **-sta/-stä**) означает «нравиться»:

Pidän tästä elokuvasta.	Мне нравится этот фильм.
Pojat pitävät opettajasta.	Мальчикам нравится учитель.
Pidätkö työstänne?	Вам нравится ваша работа?
Ср.: Hän pitää kiveä kädessään.	Он держит камень в руке.

3. Инфинитив

a) Форма инфинитива типа **syömään, pelaamaan**.

Употребляется чаще всего с глаголами движения (**mennä, tulla, lähteä**) и обозначает действие, которое намереваются выполнить. Образуется путем прибавления **-maan (-mään)** к основе глагола III лица единственного числа:

hän kysy/y (он спрашивает)	kysy/mään
hän ajattele/e (он думает)	ajattele/maan
hän lepää (он отдыхает)	lepää/mään

Vanhempani menevät konserttiin kuuntelemaan hyvää musiikkia.
Мои родители идут на концерт послушать хорошую музыку.

Kalle tulee asemalle ottamaan minut vastaan.
Калле придет на вокзал встретить меня.

Sinä opit puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan suomea.
Ты учишься говорить, читать и писать по-фински.

b) Форма инфинитива типа **syömässä, pelaamassa**.

Обозначает, что действие совершается в момент речи, употребляется с глаголами **olla** (быть), **istua** (сидеть), **seisoa** (стоять), **käydä** (ходить) и др.

Poika on uimassa.	Мальчик плавает.
Mummo istuu kirjoittamassa kirjettä.	Бабушка сидит и пишет письмо.
He ovat katselemassa taulua.	Они рассматривают картину.

v) Форма инфинитива типа **syömästä, pelaamasta**.

Употребляется с глаголами **kieltää** (запрещать), **kieltäytyä** (отказываться), **lakata** (прекращать), **varoa** (остерегаться) и др., а также с глаголами движения, которые обозначают возвращение после завершения какого-либо действия.

Me tulemme kotiin pelaamasta jalkapalloa.
Поиграв в футбол, мы приходим домой.

Hän palaa uimasta.
Искупавшись, он возвращается.

Pekka lakkaa polttamasta.
Пекка бросает курить.

Isä kieltää poikaa ostamasta purukumia.
Отец запрещает сыну покупать жевательную резинку.

Упражнения

•••

Поставьте глаголы в скобках в нужную форму инфинитива.

1. а. Me lähdemme merelle (uida) (плавать).
б. Menen museoon (tutustua) näyttelyyn (näyttely – выставка).
в. Milloin menet postiin (lähettää) kirjeet?
г. Tyttö oppii (soittaa) pianoa (играть на пианино).
д. Liisa tulee perjantaina kirjastoon (lukea).

2. а. Matti on (syödä) ravintolassa.
б. Risto on (ostaa) leipää.
в. Istun (lukea) kirjaa.
г. Ystävät ovat (katsoa) venäläistä filmiä.

3. а. Opettaja kieltää opiskelijaa (huutaa).
б. Liisa kieltäytyy (soittaa) pianoa.
в. Minä tulen (ostaa) ruokaa.
г. Nainen palaa (hiihtää) (ходить на лыжах) metsästä.

HERRA HALONEN RAVINTOLASSA

Kuuntele

Herra Halonen Hyvää päivää. Onko tämä pöytä
vapaa?

Tarjoilija On.

Herra H. **Saanko ruokalistan?**

Tarjoilija **Olkaa hyvä.**

Herra H. Kiitos.

Tarjoilija Mitä haluatte **tilata?**

КОГТАУС

17

ГОСПОДИН ХАЛОНЕН В РЕСТОРАНЕ

vapaa – свободный

tarjoilija – официант

Saanko ruokalistan? – Дайте,
пожалуйста, меню.

ruokalista – меню

Olkaa hyvä. – Пожалуйста (когда
что-то подают, предлагают).

tilata – заказывать

lihalientä – мясной бульон

sienikeitto – грибной суп

sitten – потом

liharuoka – мясное блюдо

voisitte – вы могли бы, форма условного

наклонения II лица мн. ч. глагола **voida**

suositella – рекомендовать

paisti – жаркое

pihvi – бифштекс

odottakaahan – подождите(-ка),

вежливая форма повелит. наклонения

глагола **odottaa** – ждать, **-han (-hän)** –

усилительная частица

kana – курица

sorsa – утка

kaikkea – форма местоимения **kaikki** –

всё

haluaisin – я бы хотел, форма условного

наклонения I лица ед. ч. глагола **haluta**

kaksi nakkia – две сосиски

Minkä kera? – С чем?

perunan kera – с картошкой; **peruna** –

картошка

maito – молоко

sokeri – сахар

Herra H.

Tarjoilija

Herra H.

Tarjoilija

Herra H.

Tarjoilija

Herra H.

Tarjoilija

Herra H.

Tarjoilija

Herra H.

Herra H.

Lihaliientä, olkaa hyvä. Ei, ei, anteeksi,

sienikeittoa. Sitten... Mitä **liharuokaa**

voisitte suositella?

Meillä on hyvää **paistia**.

En halua paistia tänään. Onko teillä

pihviä?

Tietenkin meillä on pihviä.

Odottakaahan, en halua pihviä. Onko teillä

kanaa?

On tietenkin.

Entä **sorsaa?**

Meillä on sekä kanaa että sorsaa. Meillä on

kaikkea!

Hyvä on. **Haluaisin kaksi nakkia.**

Minkä kera?

Perunan kera.

Toista

Minkä kera?

Maidon kera,

sokerin kera,

	leivän kera,	leipä – хлеб
	salaatin kera.	salaatti – салат
Risto	Mitä professori tilaa?	
Pia	Hän tilaa sienikeittoa.	
Risto	Mitä liharuokaa tarjoilija suosittelee hänelle?	suosittelee hänelle – рекомендует ему; глагол suositella : minä suosittelen – я рекомендую hän suosittelee – он рекомендует me suosittelemme – мы рекомендуем he suosittelevat – они рекомендуют sitä – форма местоимения se
Pia	Tarjoilija suosittelee hänelle paistia.	
Risto	Ottaako herra Halonen sitä?	
Pia	Ei, hän ei ota sitä.	
Risto	Mitä hän ottaa?	
Pia	Hän ottaa kaksi nakkia.	
Risto	Entä mitä sinä haluat?	
Pia	En halua mitään . Minun ei ole nälkä.	mitään – ничего Minun ei ole nälkä. – Я не голоден. Minun on nälkä. – Я голоден.
Risto	Minun on nälkä. Söisin paistia ja joisin mehua.	Söisin – я съел бы joisin – я выпил бы
	<i>Kuuntele</i>	
Tarjoilija	Haluatteko jotakin salaattia?	jotakin salaattia – какой-нибудь салат
Herra H.	Kurkkusalaattia.	kurkkusalaatti – салат из огурцов
Tarjoilija	Mitä haluatte juoda?	

Saisinko lasin mehua. – Принесите, пожалуйста, стакан сока (букв.: можно ли мне стакан сока). **Saisinko** – вопросительная форма условного наклонения I лица ед. ч. глагола **saada** (в значении «разрешено что-то сделать»), **kirsikkamehu** – вишнёвый сок **tomaattimehu** – томатный сок **appelsiinimehu** – апельсиновый сок **valitettavasti** – к сожалению **Se on ikävää.** – Очень жаль. **toivon** – я надеюсь; глагол **toivoa** **vaikkapa** – хотя бы; **-pa** – усилительная частица **teetä** – форма существительного **tee** – чай **ilman sokeria** – без сахара **sitruunan kanssa** – с лимоном

kuuma – горячий

kylmä – холодный
vaan – а, но (при отрицании)

vaikea – трудный

olisi – было бы
lähtisin – я ушёл бы
menisin – я пошёл бы

Herra H.

Tarjoilija

Herra H.

Tarjoilija

Herra H.

Tarjoilija

Herra H.

Tarjoilija

Herra H.

Tarjoilija

Herra H.

Tarjoilija

Tarjoilija

Herra H.

Saisinko lasin mehua. Mitä mehua teillä on?

Meillä on **kirsikkamehua**, **tomaattimehua**, **appelsiinimehua**.

Ei, hetkinen. Haluaisin lasin maitoa.

Valitettavasti meillä ei ole maitoa nyt.

Se on ikävää. Toivon että teillä on **vaikkapa teetä**.

On kyllä. Teetä ja kahvia.

Kuppi teetä **ilman sokeria sitruunan kanssa** sitten.

Hyvä.

Kuumaa teetä.

Niin.

Ei **kylmää vaan** kuumaa.

Kuumaa tietenkin.

Vaikea asiakas.

Jos minulla **olisi** aikaa, **lähtisin** toiseen ravintolaan. Ei, **menisin** kotiin ja söisin kotona vaimoni kanssa.

Toista

Pia Mitä herra Halonen **tekisi**, jos hänellä olisi aikaa? **tekisi** – он сделал бы

Risto Hän lähtisi toiseen ravintolaan tai menisi kotiin ja söisi kotona vaimonsa kanssa.

Kuuntele

Herra H. Tarjoilija! **Tuokaa** leipää ja **voita**!

Tarjoilija **Tuon heti.**

Herra H. Tarjoilija, **vielä pullo kivennäisvettä!**

Tarjoilija Hetkinen.

Tarjoilija **Mahdoton** asiakas!

Herra H. **Saisinko** laskun.

Tarjoilija Olkaa hyvä.

Herra H. **Keitto on erittäin maukasta. Tulen** tänne maanantaina **maistamaan kalaa.**

Tarjoilija **Tervetuloa!**

Herra H. Mutta teidän teenne on kuitenkin kylmää!

Näkemiin.

Tarjoilija Näkemiin.

tuokaa – принесите; вежливая форма повелит. наклонения глагола **tuoda**
voitai – форма существительного **voi** – масло

Tuon heti. – Сейчас принесу.

heti – сейчас, немедленно

vielä – ещё

pullo kivennäisvettä – бутылка минеральной воды

kivennäisvesi – минеральная вода

mahdoton – невозможный

Saisinko laskun. – Дайте, пожалуйста, счёт.

Keitto on erittäin maukasta. – Суп очень вкусный.

tulen maistamaan – приду попробовать; глагол **maistaa** – пробовать

kala – рыба

Tervetuloa! – Добро пожаловать!

todellakin – действительно

Hän ei ole milloinkaan tyytyväinen ruokaan eikä palveluun. – Он всегда (букв.: никогда) недоволен и едой, и обслуживанием.

tyytyväinen matkaan – доволен путешествием

matka tyytyväinen illalliseen – доволен ужином

illallinen – ужин

Oletko tyytyväinen työhösi? –

Ты доволен своей работой?

-si – притяжательный суффикс II лица ед. ч. (твой)

minuun – форма местоимения **minä** – я

ei ole tyytyväinen siihen – этим недоволен

Pia

Toista

Herra Halonen on **todellakin** vaikea asiakas.

Hän ei ole milloinkaan tyytyväinen ruokaan eikä palveluun.

Risto

Minä olen **tyytyväinen matkaan. Oletko tyytyväinen työhösi?** Äiti on **tyytyväinen minuun. Opettaja ei ole tyytyväinen siihen.**

Грамматика

•••

Условное наклонение

Условное наклонение образуется с помощью суффикса **-isi-**, который ставится после основы глагола III лица единственного числа, перед личным окончанием:

hän **maksa/a** (он платит)

minä **maksa/isi/n** (я заплатил бы)

sinä **maksa/isi/t** (ты заплатил бы)

hän **maksa/isi** (он заплатил бы)

maksa/isi/-

me **maksa/isi/mme** (мы заплатили бы)

te **maksa/isi/tte** (вы заплатили бы)

he **maksa/isi/vat** (они заплатили бы)

В III лице единственного числа личное окончание отсутствует.

Отрицательная форма:

en maksaisi (я не заплатил бы)	emme maksaisi (мы не заплатили бы)
et maksaisi (ты не заплатил бы)	ette maksaisi (вы не заплатили бы)
ei maksaisi (он не заплатил бы)	eivät maksaisi (они не заплатили бы)

Вопросительная форма:

Maksaisit/ko?	Заплатил бы ты?
Maksaisivat/ko he?	Заплатили бы они?

Условное наклонение глагола **olla**:

minä olisi/n	me olisi/mme
sinä olisi/t	te olisi/te
hän olisi	he olisi/vat

Долгий гласный на конце глагола перед **-isi-** укорачивается:

hän jää	jä/isi/n	я оставался бы
hän saa	sa/isi/n	я получал бы

Дифтонги **-ie**, **-uo**, **-yö** переходят в **-ei**, **-oi**, **-öi**:

hän vie	ve/isi/n	я уносил бы
hän juo	jo/isi/n	я пил бы
hän syö	sö/isi/n	я ел бы

Гласный **-e-** на конце основы выпадает:

hän pese/e	pes/isi/n	я мыл бы
hän luke/e	luk/isi/n	я читал бы
hän teke/e	tek/isi/n	я делал бы

Условное наклонение используется также для выражения вежливой просьбы:

Voisitko antaa minulle tämän kirjan?
Не могли бы вы дать мне эту книгу?

Avaisitko oven?
Открой, пожалуйста, дверь.

Упражнения

•••

Поставьте глаголы в скобках в форму условного наклонения.

1. а. (Minä) (maksaa) illallisesta, jos minulla olisi rahaa.
б. Pekka (soittaa) sinulle huomenna.
в. Hän (on) tyytyväinen, jos te (näyttää) hänelle muistomerkkiä (памятники).
г. Minä (mennä) mielelläni teatteriin, jos sinä (ostaa) liput.
д. Opiskelija (lukea) tämän kirjan, jos hänellä (on) aikaa.
2. а. (Näyttää-kö) (sinä) minulle tätä takkia?
б. (Auttaa-ko) (te) minua nostamaan tämän nojatuolin?
в. (Soittaa-ko) (sinä) lääkärille tänään?
г. Sataa. (Antaa-ko) (te) minulle sateenvarjon?
д. (Tuoda-ko) (te) matkalaukun huoneeseeni?
3. а. En (juoda) kylmää maitoa.
б. Te ette (lähteä) Helsinkiin junalla.
в. Hän ei (ottaa) sinun kelloasi.
г. Pojat eivät (syödä) tätä kalaa.
д. Emme (myöhästyä) junasta, jos emme (odottaa) sinua niin kauan.

MENNÄÄN ELOKUVIINI!

Kuuntele

- Salli Pekka!
- Pekka Hyvää iltaa, Salli. Olet **ajoissa**!
- Salli Olen **aina** ajoissa! **Iltaa**, Pekka!
- Pekka Mitä kuuluu?
- Salli Hyvää, kiitos. Entä sinulle?
- Pekka Aika hyvää, mutta minulla on **liian** paljon työtä. Kaupassa on **hyvin paljon** ihmisiä.

KOHTAUS

18

ПОЙДЁМ В КИНО!

ajoissa – вовремя

aina – всегда

Iltaa! – Добрый вечер!

liian – слишком

hyvin paljon ihmisiä – очень много людей

У.ЕНÄ ТТÄВÄ – ОЧАРОВА ТЕМКАЯ
aivan kuin – совсем как

pusero – блузка

kiva – отличный

Se sopii sinulle erittäin hyvin. –

Она тебе очень идёт. Глагол **sopia** – подходить.

Mennään elokuvaan! – Пойдём в кино!

tänä iltana – сегодня вечером

Mannerheimintie – главная улица

Хельсинки

kahviloissa – в кафе (мн. ч. **kahvila**)

baareissa – в барах (мн. ч. **baari**)

ravintoloissa – в ресторанах (мн. ч. **ravintola**)

hotellin edessä – перед гостиницей

kaupoissa – в магазинах

autoja – машины (мн. ч. **auto**)

suomalaiset – финны; **suomalainen** – финн

ulkomaalaiset – иностранцы;

ulkomaalainen – иностранец

kävelevät – гуляют; глагол **kävellä**

näyteikkunoita – форма мн. ч. существительного

näyteikkuna – витрина

jotain – форма местоимения **jokin** – что-то, кто-то

turisteja – форма мн. ч. **turisti** – турист

He käyvät museoissa, teattereissa,

konserteissa. – Они ходят в музеи, театры, на концерты.

museo – музей

konsertti – концерт (чередование **tt:t**)

jotkut – мн. ч. местоимения **joku** – кто-то, какой-то

autoilla – на машинах

junilla – на поездах

laivoilla – на кораблях

Kaksikymmentä tai kolmekymmentä

henkeä.

Sinä olet **aivan kuin** Viktor. Hänkin sanoo, että hänellä on hyvin paljon työtä.

Salli

Pekka

Sinä olet niin kaunis tänään. Tuo **pusero** on **kiva**. **Se sopii sinulle erittäin hyvin.**

Salli

Niinkö?

Pekka

Totta kai! Sinä olet viehättävä! **Mennään elokuvaan!**

Pekka

Tänä iltana on paljon ihmisiä.

Salli

Mannerheimintiellä on myös paljon

ihmisiä, hyvin paljon ihmisiä: **kahviloissa, baareissa, ravintoloissa, hotellin edessä, kaupoissa!** Siellä on aika paljon **autoja**.

Nuoret ja vanhat **suomalaiset,**

ulkomaalaiset kävelevät, nauravat,

katselevat **näyteikkunoita,** ostavat **jotain,**

juovat kahvia. Kaupungissa on paljon

turisteja. He käyvät museoissa,

teattereissa, konserteissa. Jotkut tulevat

tänne **autoilla, jotkut junilla, laivoilla** ja

**busseilla. He tutustuvat Suomen
pääkaupunkiin ja sen nähtävyyksiin.**

**Oppaat kertovat heille kansan elämästä,
tavoista.**

Toista

Pekka   Monta autoa – paljon autoja,
monta puuta – paljon puita,
monta kauppa – paljon naisia,
monta miestä – vähän miehiä,
monta naista – vähän kauppoja.

Risto   Onko siellä paljon ihmisiä vai vähän
ihmisiä?

Pia   Siellä on paljon ihmisiä.

Risto   Tässä kaupassa on hyvin paljon ihmisiä.

Kuuntele

Pekka   Tuletko toimistosta, Salli?

Salli   En, Pekka: tulen **kotoa! Tiedäthän, etten
työskentele** lauantaina.

Pekka   **Joo!** Ja nyt **on aika sulkea** kauppa. **Kiinni.**
Vihdoinkin! Nyt **kauppa on kiinni.**

busseilla – на автобусах
**He tutustuvat Suomen pääkaupunkiin ja
sen nähtävyyksiin.** – Они знакомятся со
столицей Финляндии и её
достопримечательностями.

**Oppaat kertovat heille kansan
elämästä, tavoista.** – Гиды рассказывают
им о жизни, обычаях народа.

opas – гид (чередование pp:p)

kansa – народ

elämä – жизнь

tapa – обычай (чередование p:v)

kotoa – из дома

tiedäthän – ты же знаешь

etten työskentele – что я не работаю;

ettet – что ты не ...

ettei – что он (она) не ...

etemme – что мы не ...

ettette – что вы не ...

etteivät – что они не ...

joo – да (в разговорной речи)

on aika – пора

sulkea – закрывать

kiinni – закрыто

kauppa on kiinni – магазин закрыт

vihdoinkin – в конце концов

auki – открыто, открыт(-а)

on myöhä – поздно

yhdessä – вместе

Käytkö usein elokuvissa? – Ты часто ходишь в кино?

harvoin – редко

noin – примерно

kaksi kertaa viikossa – два раза в неделю

pysähtyvät näyteikkunan eteen – останавливаются перед витриной; глагол
pysähtyä – останавливаться

Minä pidän näistä kupeista, lautasista ja noista hopealusikoista. – Мне нравятся эти чашки, тарелки и те серебряные ложки.

kelloista – часы

nauhureista – магнитофон

puhelimista – телефон

kitaroista – гитара

Mies

Pekka

Nainen

Pekka

Risto

Pia

Risto

Pia

Salli

Pekka

Haluaisin ostaa kasetin. Onko kauppa **auki**?

Ei, kauppa on kiinni.

Kiinnikö?

Kyllä. **On myöhä**, kauppa on kiinni. Tulkaa maanantaina, olkaa hyvä.

Toista

Nyt Salli menee elokuvaan Pekan kanssa.

Pekka ja Salli menevät elokuvaan. He menevät **yhdessä**.

Käytkö usein elokuvissa?

Käyn kyllä, mutta **harvoin**. Entä sinä?

Minä käyn usein elokuvissa, **noin kaksi kertaa viikossa**.

Pekka ja Salli pysähtyvät näyteikkunan eteen.

Kuuntele

Minä pidän näistä kupeista, lautasista ja noista hopealusikoista.

Minä pidän näistä **kelloista, nauhureista, puhelimista ja kitaroista**.

Turisti	Anteeksi! Saanko kysyä? Missä on lähin apteekki?	lähin apteekki – ближайшая аптека
Pekka	Kääntykää ensin vasemmalle ja sitten suoraan eteenpäin.	Kääntykää ensin vasemmalle ja sitten suoraan eteenpäin. – Поверните сначала налево и потом прямо вперед.
Turisti	Paljon kiitoksia.	Paljon kiitoksia. – Большое спасибо.
Salli	Hyvä. Mennään elokuvaan! Mitä siellä menee?	Mitä siellä menee? – Что там идёт?
Pekka	Italialainen komedia.	
Salli	Kivaa! Pidän kovin italialaisista komedioista!	Kivaa! – Здорово! Pidän kovin italialaisista komedioista! – Я очень люблю итальянские комедии!
Risto	Salli ja Pekka menevät elokuvaan katsomaan italialaista komediaa.	katsomaan – форма инфинитива глагола katsoa – смотреть
Pia	Pitäkää hauskaa, Pekka ja Salli!	Pitäkää hauskaa! – Веселитесь! pitäkää – вежливая форма повелит. наклонения глагола pitää ; pitää hauskaa – веселиться

Грамматика

•••

1. Множественное число имён в косвенных падежах

Показателем множественного числа в косвенных падежах является **-i-**:

autoilla (на машинах), taskuista (из карманов), perheissä (в семьях).

При склонении часто происходит изменение основы слова:

– гласный **-ä** выпадает: räivät – räivissä (в днях);

– гласный **-a** в двусложных словах:

а) выпадает:

osa – osissa (в частях), juna – juniin (в поездах), koira – koirilla (у собак) – если в первом слове слова есть гласный **-o** или **-u**;

б) переходит в дифтонг **-oi-**:

lahja – lahjoissa (в подарках), kaupat – kaupoissa (в магазинах), laivat – laivoilla (на кораблях);

– долгий гласный усекается:

puu – puissa (в деревьях), maa – maissa (в странах);

– в дифтонгах **-ie**, **-uo**, **-yö** выпадает первый гласный:

tie – teillä, suo – soissa, työ – töissä;

-i может переходить в **-e** (если основа оканчивается тоже на **-i**):

baari – baareissa (в барах), bussit – busseissa (в автобусах), tuolit – tuoleilla (на стульях)

Но: järvissä, joissa, kielissä (основа оканчивается на **-e**):

-nen	-os, -us, -ys	-e
nainen – naisilla	vastaus – vastauksista	huone – huoneissa
-as	-si	
hammas – hampailla	vuosi – vuosissa	

2. Партитив множественного числа употребляется:

а) для обозначения неопределённого количества, множества чего-либо:

Lapset poimivat marjoja.

Дети собирают ягоды (т. е. какое-то множество ягод).

Ср.: Panemme nämä marjat koriin.

Положим эти ягоды в корзину (т. е. вполне определённые ягоды).

Ostan postimerkkejä. Куплю марки (т. е. какие-то неопределённые марки).
 Ср.: Ostan postimerkit (т. е. куплю какие-то определённые марки).

б) для обозначения наличия чего-либо, с глаголом **olla**:

Kadulla on **autoja**. На улице машины.
 Onko sinulla laseja? У тебя есть стаканы?
 Oppikirjassa on harjoituksia. В учебнике упражнения.

В предложении с подлежащим в форме партитива множественного числа **сказуемое** употребляется только в **единственном числе**.

Tässä metsässä **kasvaa** kuusia. В этом лесу растут ели.
 Kauppaan **tulee** ostajia. В магазин приходят покупатели.

в) как и партитив единственного числа, в отрицательных предложениях:

En ota kirjoita. Я не возьму писем.
 Seinällä ei ole tauluja. На стене нет картин.

г) вместе с глаголом **olla** при подлежащем во множественном числе:

He ovat työläisiä. Они рабочие.
 Me olemme venäläisiä, te olette suomalaisia. Мы русские, вы финны.
 Leningit ovat kauniita. Платья красивые.
 Naapurimme ovat nuoria. Наши соседи молодые.

д) для обозначения незаконченности действия, процесса:

Hän lukee läksyjä. Он учит уроки.
 Ср.: Hän lukee läksyt ja menee kävelylle. Он выучит уроки и пойдёт гулять.

е) с глаголами, которые требуют при себе дополнения в форме партитива (см. Урок 19):

Antti rakastaa lapsia. Антти любит детей.
 Kaikki odottavat lahjoja. Все ждут подарков.

ж) при словах **paljon** (много), **vähän** (мало), с исчисляемыми предметами и лицами:

paljon ihmisiä (много людей), vähän tuoleja (мало стульев).
 Но: paljon maitoa, vähän teetä [партитив единственного числа, так как обозначает «вещество»].

Образование партитива множественного числа см. в Уроке 22.

Упражнения

•••

Поставьте слова в скобках в форму множественного числа.

- a. Matkalaukut ovat (autossa).
б. (Hyllyllä) on paljon kirjoja.
в. Lapset ovat (koulussa).
г. Tyttö kertoo Jussin (kirjeestä).
д. He saarpuvat kaupunkiin (veneellä).
- a. Me kirjoitamme koulussa (kynällä).
б. Matin täytyy lähettää kirjeet (ystävälle).
в. Vanha mies kertoo lapsille (laivasta).
г. Lapset pitävät (lahjasta).
д. (Kuvassa) on isä, äiti ja minä.
е. Tiedän paljon (koirasta).
- a. Suomen (järvässä) on paljon kaloja.
б. Joulupukki (Дед Мороз) antaa (lapselle) lahjoja.
в. Onko (pankissa) väliaika (перерыв)?
г. Juomme teetä (kupista).
д. Pojat keskustelevat (naisesta).
е. Tytöt tanssivat (punaisessa hameessa) ja (valkoisessa puserossa).

KUKA TÄMÄ ASIAKAS ON?

Kuuntele

- Risto   Tänään on maanantai ja me olemme toimistossa.
- Viktor   Terve, Salli!
- Salli   Hei, Viktor! Mitä sinulle kuuluu?
- Viktor   Hyvää. **Paljonko kello on?** Minulla ei ole kelloa, **kelloni on rikki.**

KOHTAUS

19

КТО ЭТОТ КЛИЕНТ?

Paljonko kello on? – Сколько времени?

Kelloni on rikki. – Мои часы не ходят (сломаны).

viittätoista vaille kaksitoista – без пятнадцати двенадцать (ср.: **viisitoista yli kaksitoista** – пятнадцать минут первого)

pianhan – скоро же, **-han (-hän)** – усилительная частица
keskipäivä – полдень

väliaika – перерыв
viidentoista minuutin kuluttua – через пятнадцать минут; **minuutti** – минута (чередование **tt:t**)
täytyy – нужно

tasan kuusi – ровно шесть

puoli neljä – половина четвертого

viisitoista yli kahdeksan – пятнадцать минут девятого
kymmentä vaille yksitoista – без десяти одиннадцать

tapaaminen – встреча, свидание

Salli

Hetkinen. Kello on **viittätoista vaille kaksitoista**.

Viktor

Viittätoista vaille kaksitoista! Mutta **pianhan** on **keskipäivä**! Keskipäivällä on **väliaika**.

Salli

Väliaika on **viidentoista minuutin kuluttua**, mutta vielä **täytyy** paljon tehdä. Tänään on paljon työtä.

Viktor

Kyllä, tiedän sen: tänään ei ole sunnuntai! Tänään kaikki työskentelevät.

Toista

Risto

Paljonko kello on?

Pia

Kello on viisi.

Kello on **tasan kuusi**.

Kello on **puoli neljä**.

Kello on **viisitoista yli kahdeksan**.

Kello on **kymmentä vaille yksitoista**.

Kuuntele

Viktor

Salli, onko teillä **tapaaminen** Pekan kanssa tänä iltana?

Salli

Ei, Viktor.

Viktor Miksi? Eikö Pekka ole Helsingissä?

Salli Voi, Viktor, **olet liian utelias! Älä kysy minulta enää mitään!** En halua **vastata sinun kysymyksiisi!**

Viktor **Pyydän anteeksi.**

Risto Viktor on liian utelias. **Tekeekö Viktor liian paljon kysymyksiä?**

Pia Kyllä, hän tekee liian paljon kysymyksiä.

Viktor Haluan **vain** kysyä: **minne** menet illalla?

Salli Olet liian utelias! En mene elokuviin enkä ravintolaan, enkä oopperaan. **Minä jään kotiin.**

Viktor Jäätkö kotiin Pekan kanssa?

Salli Viktor! **Se on mahdotonta!**

Viktor Onko Pekka **poikaystäväsi? Rakastaako hän sinua?**

Salli Viktor, olet todellakin **kauhea ihminen!**

Toista

Risto Meneekö Salli elokuviin Pekan kanssa tänä iltana?

olet liian utelias – ты слишком любопытный

Älä kysy minulta enää mitään! –

Не спрашивай у меня больше ничего!

vastata sinun kysymyksiisi – отвечать на твои вопросы

Pyydän anteeksi. – Прошу прощения.

Глагол **pyytää** (чередование t:d).

Tekeekö Viktor liian paljon

kysymyksiä? – Задаёт ли Виктор

слишком много вопросов?

tehdä kysymys – задавать вопрос

vain – только

minne (также **mihin**) – куда

Minä jään kotiin. – Я останусь дома.

Глагол **jäädä** – оставаться.

Se on mahdotonta! – Это невозможно!

Se on hauskaa! – Это весело! (**hauska** – весёлый)

poikaystäväsi – твой кавалер

Rakastaako hän sinua? – Он тебя любит?

kauhea ihminen – ужасный человек

ketä – форма местоимения **kuka** – кто

Olen samaa mieltä. – Я того же мнения.

herra Halosen asiakkaan nimi – имя клиента господина Халонена

Ketä sinä tarkoitat? – Кого ты имеешь в виду?

ylihuomenna – послезавтра

Mitä kansallisuutta hän on? – Кто он по национальности?

kansallisuus – национальность

Sinä kyselet liikaa. – Ты спрашиваешь слишком много.

Älä katso minua niin. – Не смотри на меня так.

saanko vain ...? – могу я только ...?

Pia Ei, Salli ei mene elokuviin Pekan kanssa tänä iltana. Hän jää kotiin.

Minä jään, sinä jätät, hän jää, me jäämme, te jäätte, he jäävät.

Jään kaupunkiin, junaan, kirkkoon. Jään asemalle, merelle.

Kuuntele

Risto **Ketä** Salli rakastaa? Rakastaako hän Viktoria?

Pia Ei, hän ei rakasta Viktoria. Minusta hän rakastaa Pekkaa.

Risto **Olen samaa mieltä.**

Viktor Salli, sano minulle, mikä on **herra Halosen asiakkaan nimi?**

Salli **Ketä sinä tarkoitat?**

Viktor Hän saapuu Helsinkiin **ylihuomenna.**

Salli Hänen nimensä on Anders.

Viktor **Mitä kansallisuutta hän on?**

Salli **Sinä kyselet liikaa.**

Viktor **Älä katso minua niin. Saanko vain** kysyä: onko hän ruotsalainen?

Salli	Kyllä. Hän tulee Tukholmasta.	
Viktor	Salli, älä ole vihainen minulle.	älä ole vihainen minulle – не сердись на меня; vihainen – сердитый
	<i>Toista</i>	ruotsalainen – швед, шведка
Risto	Mitä kansallisuutta olette? Minä olen venäläinen. Minä olen ukrainalainen. Minä olen valkovenäläinen. Minä olen suomalainen. Hän on saksalainen. Hän on englantilainen. Te olette amerikkalainen.	Tukholmasta – из Стокгольма; Tukholma – Стокгольм
	Te olette amerikkalaisia. He ovat ranskalaisia. Me olemme venäläisiä. Te olette suomalaisia.	Mitä kansallisuutta olette? – Кто вы по национальности?
	<i>Kuuntele</i>	ukrainalainen – украинец (украинка)
Viktor	Oletko Tampereelta, Salli?	valkovenäläinen – белорус (белоруска)
Salli	Olen kyllä.	saksalainen – немец (немка)
Viktor	Tampere on kaunis kaupunki. Onko ystäväsi Pekkakin Tampereelta?	englantilainen – англичанин (англичанка)
Salli	Ei, hän on täältä, Helsingistä.	Te olette amerikkalainen. – Вы американец (американка).
Viktor	Entä mistä herra Halonen on kotoisin?	amerikkalaisia – американцы
Salli	Herra Halonen on kotoisin Kuopiosta.	He ovat ranskalaisia. – Они французы.
		Me olemme venäläisiä. – Мы русские.
		Te olette suomalaisia. – Вы финны.
		Oletko Tampereelta? – Ты из Тампере?
		täältä, Helsingistä – отсюда, из Хельсинки
		Mistä ... on kotoisin? – Откуда родом ... ?
		Kuopiosta – из Куопио

Грамматика

•••

1. Отрицательная форма императива (повелительного наклонения)

Для образования отрицательной формы II лица единственного числа императива нужно перед утвердительной формой II лица единственного числа поставить отрицание **älä**.

kysyä (kysy/n)	Kysy!	Älä kysy!	Не спрашивай!
ostaa (osta/n)	Osta!	Älä osta!	Не покупай!
tulla (tule/n)	Tule!	Älä tule!	Не иди!
antaa (anna/n)	Anna!	Älä anna!	Не давай!
häiritä (häiritse/n)	Häiritse!	Älä häiritse!	Не мешай!
juosta (juokse/n)	Juokse!	Älä juokse!	Не беги!
vastata (vastaa/n)	Vastaa!	Älä vastaa!	Не отвечай!

Показателем отрицательной формы II лица множественного числа императива являются глагольное окончание **-ko (-kö)**, которое присоединяется к основе инфинитива, и отрицание **älkää**.

katso/a	Älkää katso/kol	Не смотрите!
syö/dä	Älkää syö/köl	Не ешьте!
teh/dä	Älkää teh/köl	Не делайте!
pes/tä	Älkää pes/köl	Не мойте!

У глаголов на **-ta (-tä)** в императиве множественного числа, а также в отрицательной форме императива перед окончанием выступает **-t**:

Vastatkaa!	Отвечайте!	Älkää vastatko!	Не отвечайте!
Palatkaa!	Возвращайтесь!	Älkää palatko!	Не возвращайтесь!
Hypätkää!	Прыгайте!	Älkää hypätkö!	Не прыгайте!
Valitkaa!	Выбирайте!	Älkää valitko!	Не выбирайте!

2. Некоторые глаголы в финском языке требуют партитивного дополнения:

rakastaa	любить	pyytää	просить
ajatella	думать	pelätä	бояться
opiskella	учиться	kiittää	благодарить
etsiä	искать	odottaa	ждать
auittaa	помогать	pelata	играть

Minä rakastan sinua.

Lapset pelkäävät ukonilmaa.

Koululaiset pelaavat jalkapalloa pihalla.

Olkaa hyvä ja auttakaa minua vähän.

Sotilas etsii kirkkoa.

Poika kiittää äitiä illallisesta.

Mikko ajattelee tyttöä koko päivän.

Я тебя люблю.

Дети боятся грозы.

Школьники играют во дворе в футбол.

Помогите мне, пожалуйста.

Солдат ищет церковь.

Сын благодарит мать за ужин.

Микко думает о девушке весь день.

Упражнения

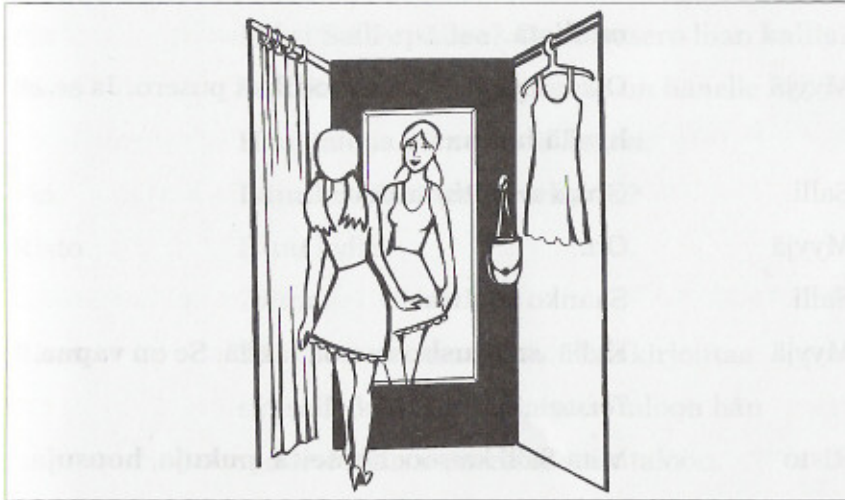
•••

1. Поставьте слова в скобках в правильную форму (ед. ч.):

- Älä (syödä) (jäätelö) (мороженое) talvella!
- Älä (palata) kotiin näin myöhään!
- Älä (huutaa) (кричать) niin kovaa (громко), lapset nukkuvat!
- Älä (pyytää) minulta (tämä kirja)! En voi antaa sitä.
- Älä (ostaa) (tämä puku)! Se on liian kallis.
- Älä (puhua) niin hiljaa. En kuule sinua.

2. Поставьте глаголы в правильную форму (мн. ч.):

- Älkää (näyttää) hänelle (punainen vene)!
- Älkää (juosta) liukkaalla tiellä!
- Älkää (häiritä) minua!
- Älkää (kirjoittaa) minun vihkooni!
- Älkää (uskoa) häntä!
- Älkää (levätä) kauan, meillä ei ole aikaa!

SALLI OSTAA VAATTEITA

Kuuntele

- Myyjä** Voinko auttaa Teitä?
- Salli** Minä haluaisin ostaa puseron. Onko teillä minun kokoani puseroita?
- Myyjä** Minkä värinen?
- Salli** Ehkä vihreä tai keltainen.
- Myyjä** Katsokaa tätä.
- Salli** Ei, en pidä tästä. Se on liian **kirkas**.
Saanko katsoa tuota puseroa? Se on

KOHTAUS

20

САЛЛИ ПОКУПАЕТ ОДЕЖДУ

- vaatteita** – форма существительного одежда – **vaatteet**
- myyjä** – продавец
- Voinko auttaa teitä?** – Могу я вам помочь?
- haluaisin** – я хотел(-а) бы
- pusero** – блузка
- minun kokoani puseroita** – блузки моего размера; **koko** – размер
- Minkä värinen?** – Какого цвета?
- väri** – цвет
- ehkä** – может быть
- vihreä** – зелёный
- keltainen** – жёлтый
- kirkas** – яркий

vaaleampi – светлее; **vaalea** – светлый
kauniimpi – красивее; **kaunis** – красивый
Minä pidän tästä mallista. – Мне

нравится эта модель.

malli – модель

muodikas – модный

hyvää laatua – хорошего качества;

laatu – качество

kotimainen – отечественный

sovittaa – примерять

sovitushuone – примерочная

vapaa – свободный

hameita, pukuja, housuja, takkeja, sadetakkeja, käsineitä vai kenkiä –

формы мн. ч. существительных:

hame – юбка

puku – костюм

housuja – брюки

takki – пальто

sadetakki – плащ

käsine – перчатка

kenkiä – обувь

Minä pidän enemmän sinisestä väristä. –

Мне больше нравится синий цвет.

sininen – синий

Niin minäkin. – И мне (и я).

Sopiiko tämä minulle? – Она (это) мне подходит?

isompi – больше

kuin tarvitsen – чем мне нужно; глагол

tarvita – нуждаться

Juuri teidän kokonne. – Как раз ваш размер (-**nne** – притяжательный суффикс II лица мн. ч.)

pienempää – форма сравнительной степени прилагательного **pieni**
 маленький (**pienempi**)

Myyjä

Salli

Myyjä

Salli

Myyjä

Risto

Pia

Risto

Pia

Risto

Pia

Salli

Myyjä

Salli

Myyjä

Salli

vaaleampi ja kauniimpi. Minä pidän tästä mallista.

Olkaa hyvä. Se on **muodikas** pusero. Ja se on **hyvää laatua.**

Onko se **kotimainen?**

On.

Saanko **sovittaa?**

Kyllä, **sovitushuone** on täällä. Se on **vapaa.**
Toista

Mitä Salli katsoo: **hameita, pukuja, housuja, takkeja, sadetakkeja, käsineitä vai kenkiä?**

Hän katsoo puseroita.

Pitääkö hän keltaisesta puserosta?

Pitää kyllä.

Minä pidän enemmän sinisestä väristä.

Niin minäkin.

Kuuntele

Sopiiko tämä minulle?

Se sopii teille erittäin hyvin.

Eikö se ole **isompi kuin tarvitsen?**

Ei. **Juuri teidän kokonne.** Ette tarvitse **pienempää** kokoa.

Minä otan sen.

Myyjä	Maksakaa kassaan.	Maksakaa kassaan. – Оплатите через кассу.
Pia	Miksi Salli epäilee ? Onko pusero liian kallis ?	epäilee – он(-а) сомневается; глагол epäillä
Risto	Ei, hän pelkää , että pusero on hänelle iso. Hän haluaa pienempää kokoa.	kallis – дорогой hän pelkää – он(-а) боится; глагол pelätä
Pia	Istuuko tämä pusero hyvin?	Istuuko tämä pusero hyvin? – Хорошо ли сидит эта блузка?
Risto	Istuu kyllä. <i>Toista</i>	
Risto	Tämä on sininen paita . Hän kirjoittaa sinisellä kynällä. Millaiseen taloon hän menee? Hän menee siniseen taloon.	paita – рубашка
Pia	Naiset istuvat salissa .	salissa – в зале; sali – зал
Risto	En tunne tuota naista.	En tunne tuota naista. – Я не знаю этой женщины. Глагол tuntea – знать.
Pia	Minä kerron sinulle tuosta naisesta. <i>Kuuntele</i>	minä kerron – я расскажу; глагол kertoa (чередование rt:rr)
Salli	Haluaisin sovittaa tuota punaista hametta . Tämä hame on kiva. Paljonko se maksaa?	punaista – форма прилагательного красный – punainen hametta – форма существительного юбка – hame
Myyjä	... euroa.	
Salli	Onko se niin kallis? Onko tämä hame halvempi ?	halvempi – дешевле halpa – дешёвый
Myyjä	Ei ole. Meillä on halvempia hameita. Esimerkiksi tämä vaaleansininen . Mutta se on muuta mallia.	esimerkiksi – например esimerkki – пример vaaleansininen – светло-синий, голубой Mutta se on muuta mallia. – Но он(-а) другой модели.
Salli	En pidä tästä. Tuo hame on parempi .	parempi – лучше

kalliimpi – дороже
kallis – дорогой
valitkaa – выбирайте; глагол **valita** – выбирать
Taidan ostaa sen. – Пожалуй, я куплю её.

uudenaikaisempaa – форма сравнительной степени прилагательного
uudenaikainen – модный
(uudenaikaisempi – более модный)
toisella kertaa – в другой раз

valitsee – он выбирает; глагол **valita**
villapaita – шерстяной свитер

tällä kertaa – в этот раз

Saako olla muuta? – Хотите что-нибудь ещё?

- Myyjä On. Mutta se on **kalliimpi. Valitkaa.**
 Katsokaa tätä. Se ei ole liian kallis.
- Salli **Taidan ostaa sen.** Tai ... ei. Haluaisin jotakin **uudenaikaisempaa.** En voi valita mitään. Ostan hameen **toisella kertaa.**
Toista
- Pia Mitä Salli **valitsee: villapaitaa** vai hametta?
- Risto Hän valitsee hametta.
- Pia Onko hame halpa?
- Risto Ei, se on kallis.
- Pia Minkä väristä hametta myyjä näyttää hänelle?
- Risto Vaaleansinistä.
- Pia Onko se uudenaikainen?
- Risto Ei ole.
- Pia Ostaako Salli hameen?
- Risto Ei, hän ei osta **tällä kertaa** mitään. Hyvät hameet ovat kalliita.
- Risto Valita: minä valitsen, sinä valitset, hän valitsee, me valitsemme, te valitsette, he valitsevat.
Kuuntele
- Myyjä **Saako olla muuta?**
- Salli Haluaisin katsoa kenkiä. Missä ne ovat?

Myyjä	Kengät ovat toisessa kerroksessa .	toisessa kerroksessa – на втором этаже
Salli	Kiitos. Näkemiin.	toinen – второй kerros – этаж
Risto	Ovatko kengät ensimmäisessä kerroksessa?	ensimmäisessä kerroksessa – на первом этаже
Pia	Eivät ole. Ne ovat toisessa kerroksessa. <i>Toista</i>	ensimmäinen – первый
Risto	Kallis – kalliit, kaunis – kauniit, voimakas – voimakkaat, älykäs – älykkäät.	

Грамматика

•••

Сравнительная степень прилагательного

Сравнительная степень прилагательного образуется с помощью показателя **-mpi**, который присоединяется к основе генитива:

iso (ген. iso/n)	iso/mpi (больше)
hullu (ген. hullu/n)	hullumpi (глупее)
pieni (ген. piene/n)	piene/mpi (меньше)
onnellinen (ген. onnellise/n)	onnellisempi (счастливее)
iloinen (ген. iloise/n)	iloisempi (более радостный)
kallis (ген. kallii/n)	kallii/mpi (дороже)
puhtas (ген. puhtaa/n)	puhtaa/mpi (чище)
rikas (ген. rikkaa/n)	rikkaampi (более богатый)
uusi (ген. uude/n)	uude/mpi (более новое)

Если двусложное прилагательное кончается на **-a (-ä)**, эта гласная переходит в **-e**:

halpa (ген. halva/n)	halve/mpi (дешевле)
kylmä (ген. kylmä/n)	kylme/mpi (холоднее)
hauska (ген. hauska/n)	hauske/mpi (веселей)

Ср. с многосложным словом: matala **matalampi** (более низкий)

Прилагательные **hyvä** и **pitkä** имеют свои степени сравнения:

hyvä (хороший)

parempi (лучше)

pitkä (длинный)

pitempi (длиннее)

В косвенных падежах показатель сравнительной степени **-mpä-/ -mpä-**, либо **-mma-/ -mmä-**:

Antaisitteko minulle **kylmempää** olutta.

Дайте, пожалуйста, пиво похолоднее.

Mikko osti **kauniimman** solmion.

Микко купил более красивый галстук.

Вместо союза **kuin** может быть использовано имя в партитиве:

Minun veljeni on **Pekkaa voimakkaampi**.

Мой брат сильнее Пекки.

(Ср.: Minun veljeni on voimakkampi kuin Pekka.)

Мой брат сильнее, чем Пекка.)

Упражнения

•••

Поставьте прилагательные в скобках в форму сравнительной степени.

- a. Hotelli on kauppa (korkea).

б. Tämä huone on (pimeä) kuin tuo.

в. Hänen täytyy suorittaa (vaikea) tehtävä (tehtävä).

г. Liisan talo on (iso) kuin Riston.

д. Auto on (nopea) kuin bussi.
- a. Veli on (vanha) kuin sisko (sестра).

б. Mikon syntymäpäivillä oli (hauska) kuin sinulla.

в. Jussin hatu on (halpa) kuin Mikon.

г. Pirko on (laiska) kuin Marja.

д. Tyttö on tavallisesti (ahkera) kuin poika.
- a. Vaimo on miehensä (nuori).

б. Helsinki on (suuri) kuin Tampere.

в. Maalla elämä on (rauhallinen) (спокойный) kuin kaupungissa.

г. Tämä laukku on (punainen) kuin tuo.

д. Takki on (kallis) kuin pusero.

SALLI MENEЕ POSTIIN

Kuuntele

Herra Halonen Salli, onko kirjoituspöydällä kalenteri?

Salli On, herra Halonen.

Herra H. Olkaa hyvä ja sanokaa, **monesko päivä tänään on?**

Salli Tänään on 31
(kolmaskymmenesensimmäinen) päivä,
herra Halonen; **keskiviikko 31**
(kolmaskymmenesensimmäinen).

KOHTAUS

21

САЛЛИ ИДЁТ НА ПОЧТУ

kirjoituspöydällä – на письменном столе
kalenteri – календарь

Monesko päivä tänään on? – Какое сегодня число?

keskiviikko – среда

	Herra H.	Onko jo kolmaskymmenesensimmäinen päivä?
kuukauden loppu – конец месяца; kuukausi – месяц	Salli	Niin, herra Halonen! On jo kuukauden loppu .
alku – начало	Risto	Kuukauden loppu. Kuukauden alku . <i>Toista</i>
Vuodessa on kaksitoista kuukautta. – В году двенадцать месяцев. vuosi – год tammikuu – январь helmikuu – февраль maaliskuu – март huhtikuu – апрель toukokuu – май kesäkuu – июнь heinäkuu – июль elokuu – август syyskuu – сентябрь lokakuu – октябрь marraskuu – ноябрь joulukuu – декабрь Montako kuukautta on vuodessa? – Сколько месяцев в году? Порядковые числительные от 1 до 10: ensimmäinen – первый	Viktor	Vuodessa on kaksitoista kuukautta. Tammikuu, helmikuu, maaliskuu, huhtikuu, toukokuu, kesäkuu, heinäkuu, elokuu, syyskuu, lokakuu, marraskuu, joulukuu. <i>Kuuntele</i>
toinen – второй	Risto	Montako kuukautta on vuodessa?
kolmas – третий	Pia	Vuodessa on kaksitoista kuukautta. Tammikuu on vuoden ensimmäinen kuukausi.
	Risto	Helmikuu on vuoden toinen kuukausi. Mikä on vuoden kolmas kuukausi?
	Pia	Maaliskuu on vuoden kolmas kuukausi. Joulukuu on vuoden kuukausi.

Risto Ensimmäinen, toinen, kolmas, **neljäs, viides, kuudes, seitsemäs, kahdeksas, yhdeksäs, kymmenes.**

neljäs – четвёртый
viides – пятый
kuudes – шестой
seitsemäs – седьмой
kahdeksas – восьмой
yhdeksäs – девятый
kymmenes – десятый

Salli Halloo... Puhelimessa. Terve, Ulla.

Ulla Missä sinä **olit eilen?** **Soitin** sinulle illalla.

olit – ты был(-а)
eilen – вчера
soitin – я звонил(-а)

Salli Minä **menin ostoksille.**

menin ostoksille – я ходила за покупками

Ulla Mitä sinä **ostit?**

ostit – ты купил(-а)

Salli **Ostin uuden puseron ja kengät.**

Ostin uuden puseron ja kengät. –

Ulla **Paljonko pusero maksaa?**

Я купила новую блузу и обувь.

Paljonko maksaa? – Сколько стоит?

Salli Se oli kallis. Mutta **otin sen kuitenkin. Tulin kotiin aika myöhään. Katselin** vähän televisiota, **söin** illallista ja sitten **kirjoitin** kirjeitä **ystävilleni.**

otin sen – я взяла её
kuitenkin – всё-таки

Tulin kotiin aika myöhään. –

Я пришла домой довольно поздно.

katselin – смотрел(-а); глагол **katsella**

söin – я съел(-а); глагол **syödä**

kirjoitin – я написал(-а)

ystävilleni – моим друзьям

Ulla **Tapasin** kadulla Pekan. **Hän näytti niin onnelliselta!** Hän **puhui** sinusta ja minä **ymmärsin** kaikki. Oletko sinäkin onnellinen?

tapasin – я встретил(-а); глагол **tavata**

Hän näytti niin onnelliselta! –

Он выглядел таким счастливым!

puhui – он(-а) говорил(-а)

ymmärsin – я понял(-а)

Salli En voi sanoa vielä. **Minä pidän hänestä.**

Minä pidän hänestä. – Он мне нравится.

Salli Entä mitä sinä **teit eilen?** **Olitko** kotona **koko illan?**

teit – ты делал(-а); глагол **tehdä**

olitko – был(-а) ли ты

koko illan – весь вечер

menin – я ходил(-а); глагол **mennä**
ystävieni kanssa – с моими друзьями
Halusin kutsua sinut mukaamme. –
 Я хотела пригласить тебя (пойти) с нами.
Onpa ikävää! – Как жаль!

oli hauskaa – было весело
orkesteri soitti – оркестр играл; глагол
soittaa
me keskustelimme – мы разговаривали;
 глагол **keskustella** – разговаривать,
 беседовать
tanssimme – мы танцевали
jopa – даже
lauloimme – мы пели
enää – больше
Kuulemiin. – До свидания (по телефону).

kirjoititteko kutsut kokoukseen? –
 вы написали приглашения на собрание?
kutsu – приглашение
kokous – собрание
lähetin – я отправил(-а)
jo – уже
saatte – можете; глагол **saada**
Saanko? – Можно (я могу)?

Ei sillä väliä. – Это неважно.
lähteä – уходить

sanoi – он(-а) сказал(-а)

Ulla En. **Menin** ravintolaan ystäväieni kanssa.

Salli **Halusin** kutsua sinut mukaamme.

Salli **Onpa** ikävää!

Ulla Siellä oli hauskaa. Orkesteri soitti. Me
 keskustelimme, tanssimme, jopa
 lauloimme.

Herra H. Salli!

Salli Ulla, anteeksi, en voi enää puhua.

Ulla **Kuulemiin.**

Ulla Kuulemiin.

Herra H. Salli, kirjoititteko kutsut kokoukseen?

Salli Kirjoitin kyllä. Ja lähetin ne jo.

Herra H. Saatte mennä kotiin.

Salli Saanko mennä kotiin? Mutta kello ei ole
 vielä kuusi.

Herra H. Ei sillä väliä. Saatte lähteä.

Salli Kiitos, herra Halonen.

Pia Toista

Pia Mitä herra Halonen sanoi Sallille?

Risto Hän sanoi, että Salli saa mennä kotiin.

Pia	Mitä Salli vastasi hänelle?	vastasi – он(-а) ответил(-а)
Risto	“Kiitos”. Ja sitten hän lähti . <i>Kuuntele</i>	hän lähti – она ушла
Salli	Menen tavarataloon. Näin siellä eilen kauniin hopeasormuksen. Ostan sen lahjaksi Ullalle. Hänellä on syntymäpäivä ylihuomenna. Hän tulee iloiseksi lahjasta. Hän pitää hopeasta. Kyllä hän pitää kullastakin. Mutta kulta on liian kallista. <i>Toista</i>	Näin siellä eilen kauniin hopeasormuksen. – Вчера я видела там красивое серебряное кольцо. hopeasormus – серебряное кольцо; hopea – серебряный; sormus – кольцо Ostan sen lahjaksi Ullalle. – Куплю его в подарок Улле. lahja – подарок ylihuomenna – послезавтра Hän tulee iloiseksi lahjasta. – Она обрадуется подарку iloinen – радостный, tulla iloiseksi – обрадоваться Hän pitää hopeasta. – Она любит серебро. Kyllä hän pitää kullastakin. – Она и золото любит. kulta – золото (чередование lt:ll) aikoo – намеревается; глагол aikoa – намереваться ystävättärelleen – своей подруге ystävätär – подруга
Risto	Minne Salli aikoo mennä?	
Pia	Hän aikoo mennä tavarataloon. Hän haluaa ostaa sormuksen ystävättärelleen lahjaksi.	

Грамматика

•••

1. Имперфект (простое прошедшее время)

Форма имперфекта образуется с помощью показателя **-i-**, который присоединяется к основе настоящего времени:

sano/n	sano/i/n	я сказал
istu/n	istu/i/n	я сидел
väsy/n	väsy/i/n	я устал

В форме III лица единственного числа личное окончание отсутствует (hän **sanoi, istui**).

В форме I, II лица единственного и множественного числа в основе выступает слабая ступень согласного, а в III лице – сильная:

minä kerroin	я рассказал	me kerroimme	мы рассказали
hän kertoi	он рассказал	he kertoivat	они рассказали

Последняя гласная основы настоящего времени перед показателем имперфекта **-i-** может выпадать:

elä/n	elin	я жил	ä → i	(ä выпадает всегда)
lue/n	luin	я читал	e → i	(e выпадает всегда)
näe/n	näin	я делал		
nouse/n	nousin	я встал		
osta/n	ostin	я купил	a → i	(a выпадает, если в первом слове o или u)
muuta/n	muutin	я менял		
kirjoita/n	kirjoitin	я писал	a → i	(a выпадает всегда, если в слове больше двух слогов)
tarkasta/n	tarkastin	я проверял		

Если в первом слове двусложного слова есть гласная **-a-**, то последняя **-a-** перед показателем имперфекта **-i-** переходит в **-o-**:

maksa/n	maksoin	я платил
anna/n	annoin	я давал

Конечный долгий гласный основы перед показателем имперфекта **-i-** становится коротким:

jää/n	jäin	я оставался
saa/n	sain	я получал

Дифтонги **-ie, -uo, -yö** на конце основы в имперфекте переходят в **-ei, -oi, -öi**:

vie/n	vein	я уносил
juo/n	join	я пил
syö/n	söin	я ел

Если основа оканчивается на краткий **-i-** или на дифтонг с **-i-** на конце, то основы настоящего времени и имперфекта совпадают:

voi/n	voin	я мог
opi/n	opin	я выучил

У глаголов, оканчивающихся в инфинитиве на **-ta**, **-tä**, в имперфекте перед **-i-**, как правило, выступает **-s**:

vasta/ta	vasta/si/n	я отвечал
halu/ta	halu/si/n	я хотел
pelä/tä (pelkää/n)	pelkä/si/n	я боялся (в имперфекте сильная основа)
tava/ta (tapaa/n)	tapa/si/n	я встречал

У глаголов, оканчивающихся в инфинитиве на **-rtaa (-rtää)**, **-ntaa (-ntää)**, **-ltaa (-ltää)** в имперфекте также выступает **-si**:

ymmärtää (понимать)	ymmär/si/n
rakentaa (строить)	raken/si/n
viheltää (свистеть)	vihel/si/n

Но если перед **-ta (-tä)** стоит **-i-**, окончание следующее:

valita (valitse/n)	valitsin	я выбирал
tarvita (tarvitse/n)	tarvitsin	я нуждался

Также **-si** в имперфекте имеют и другие глаголы:

löytää – löysi/n (я нашёл)	tuntea – tunsin/n (я знал)
pyytää – hän pyysi (он просил)	huutaa – huusi/n (я кричал)
tietää – tiesi/t (ты знал)	lentää – lensi/mme (мы летели)

Внимание! Глагол **käydä** в прошедшем времени спрягается по-особому:

minä kävin	me kävimme
sinä kävit	te kävitte
hän kävi	he kävivät

2. Глагол **saada** в личной форме в сочетании с инфинитивом обозначает, что нечто позволено, разрешено сделать:

(личная форма **saada** + инфинитив)

Saat mennä kotiin.	Можешь идти домой.
Saanko kysyä?	Можно спросить?
He saavat uida illalla.	Они могут плавать вечером.
Täällä ei saa polttaa.	Здесь нельзя курить
Sinä et saa kävellä yksin.	Тебе нельзя гулять одному.

3. Склонение слов на -si

	vesi (вода)	käsi (рука)	uusi (новый)
ген.	vede/n	käde/n	uude/n
парт.	vet/tä	kät/tä	uut/ta
адес.	vede/llä	käde/llä	uude/lla
инес.	vede/ssä	käde/ssä	uude/ssa
эссив.	vete/nä	käte/nä	uute/na
иллат.	veteen	käteen	uuteen
мн. ч.	vede/t	käde/t	uude/t

Упражнения

•••

1. Поставьте глаголы в скобках в форму имперфекта (ед. ч.):

- Hän (valita) itselleen kauniin sinisen puvun.
- Insinööri (sanoa) työläisille, mitä täytyy tehdä.
- Kuljettaja (alkaa) polttaa (курить) ja minä (avata) ikkunan.
- Nainen (myydä) kaikki perunat ja (lähteä) kotiin.
- Lapsi (tuoda) kotiin pienen mustan koiran.

2. Поставьте глаголы в скобках в форму имперфекта (мн. ч.):

- Mistä te (puhua) koko illan?
- Turistit (nukkua) mukavassa hotellissa.
- Me (kysyä), missä on Ulla.
- Me (antaa) vieraille lusikat.
- Lapset (haluta) katsella televisiosta uutta filmiä.
- He (päästä) (добраться) saarelle veneellä.

ROUVA HALONEN LAITTAÄ ILLALLISTA

Kuuntele

Risto Tänään on **perjantai**. Kello on **kuusi illalla**. Toimistossa kaikki **lopettavat työt kello kuusi**.

Herra Halonen Haluan **kutsua teitä vieraaksi**.
Tuletteko tänään illalliselle luokseni?
 Minä ja minun **vaimoni** kutsumme teitä.

KOHTAUS

22

ГОСПОЖА ХАЛОНЕН ГОТОВИТ УЖИН

perjantai – пятница
Kello on kuusi illalla. – Шесть часов
 вечера.

lopettavat työt kello kuusi –
 заканчивают работу (букв.: работы)
 в шесть часов; глагол **lopettaa**

kutsua teitä vieraaksi – пригласить вас
 в гости; **vieras** – гость
Tuletteko tänään illalliselle luokseni? –
 Вы придёте сегодня ко мне на ужин?
vaimoni – моя жена

Tulen mielelläni. – С удовольствием
приду.

Salli

Tulen mielelläni.

Herra H.

Hyvä on. Odotan teitä.

Salli

Saanko tulla ystäväni Pekan kanssa?

Tunnetteko Pekan?

Herra H.

Kyllä, tunnen hänet. Hän tulee toimistoon

silloin tällöin – иногда, время от времени

silloin tällöin. Onko teillä minun osoitteeni?

ikävä kyllä, että – жаль, что

Salli

Kyllä, Herra Halonen. **Ikävä kyllä, että**professori **tuli sairaaksi.**

tuli sairaaksi – он заболел; **tulla**

sairaaksi – заболеть, **sairas** – больной

onneksi – к счастью

hän ei ole enää sairaana – он больше

не болен

vaimonsa kanssa – со своей (его) женой

Herra H.

Onneksi hän ei ole enää sairaana. Professori tulee **vaimonsa kanssa.**

Salli

Entä Viktor? Tuleeko hänkin?

Herra H.

Kyllä, hän tulee sisarensa kanssa.

tänä iltana – сегодня вечером

rouva – госпожа

herra Halosen luo – к господину

Халонену

he menevät kylään – они идут в гости

oli ulkona – он гулял

koiran kanssa – с собакой

Sen jälkeen hän lähti kauppatorille. –

После этого он пошёл на рынок.

kauppatori – рынок

Risto

Tänä iltana professori ja **rouva** Mäkinen,

Salli ja Pekka, Viktor sisarensa kanssa

menevät illalliselle **herra Halosen luo. He****menevät kylään** herra Halosen luo. Aamullaherra Halonen **oli ulkona koiran kanssa.****Sen jälkeen hän lähti kauppatorille. Hän**

osti kauppatorilta hedelmiä, vihanneksia ja kukkia rouva Haloselle. Kukat, hedelmät ja vihannekset eivät ole siellä kalliita, ne ovat aika halpoja. Hän osti viisi valkoliljaa, hänen vaimonsa pitää liljoista. Sitten hän meni kauppaan. Hän osti kaupasta lihaa, voita ja leipää. Kun hän tuli kotiin, rouva Halonen kiitti miestään kukista ja pani ne maljakkoon. Kukat olivat hyvin kauniita.

Nyt herra Halonen ja hänen vaimonsa ovat kotona.

He ovat keittiössä.

Pia Mitä he tekevät?

Risto Rouva Halonen laittaa ruokaa ja hänen miehensä auttaa häntä. Herra Halonen auttaa rouva Halosta. Rouva Halonen laittaa illallista.

hän osti kauppatorilta – он купил на рынке
ostaa kaupasta – купить в магазине
hedelmiä – форма мн. ч. **hedelmä** – фрукты
vihanneksia – овощи
kukkia – форма мн. ч. **kukka** – цветок
Kukat, hedelmät ja vihannekset eivät ole siellä kalliita, ne ovat aika halpoja. – Цветы, фрукты и овощи там недорогие, они довольно дешёвые.
kallis – дорогой; **halpa** – дешёвый
valkolilja – белая лилия
pitää liljoista – (она) любит лилии
osti kaupasta lihaa, voita ja leipää – он купил в магазине мясо (**liha**), масло (**voi**) и хлеб (**leipä**)
kun hän tuli kotiin – когда он пришёл домой
kun – когда
kiitti miestään kukista – она поблагодарила мужа за цветы
pani ne maljakkoon – она поставила их в вазу
keittiössä – на кухне; **keittiö** – кухня
laittaa ruokaa – готовить еду; глагол **laittaa**
hänen miehensä auttaa häntä – её муж помогает ей
mies – муж

päivällinen (также **lounas**) – обед
tavallisesti – обычно
aamiainen – завтрак

Minä syön aamiaista. – Я завтракаю.
Hän syö päivällistä. – Он обедает.
Te syötte illallista. – Вы ужинаете.

työtoverini kanssa – с моим коллегой;
työtoveri – коллега
ruokalassa – в столовой

ketä varten? – для кого?

vieraita varten – для гостей

meille tulee vieraita – к нам придут гости

miehenne – ваш(его) муж(-а)

he ovat ystäviä ja työtovereita – они
 друзья и коллеги

Toista

Risto **Päivällinen on tavallisesti** keskipäivällä.
 Aamulla on **aamiainen**. Illalla on illallinen.
 Aamiainen. Päivällinen. Illallinen. **Minä syön**
aamiaista. Hän syö päivällistä. Te syötte
illallista. Syön aamiaista kotona. Syön
 päivällistä **työtoverini kanssa ruokalassa.**
 Syön illallista ravintolassa.

Kuuntele

Risto Laittaako herra Halonen päivällistä vai
 illallista?

Pia Herra Halonen laittaa illallista.

Risto **Ketä varten** hän laittaa illallista?

Pia Hän laittaa illallista **vieraita varten.**

Risto Kuuntele nyt rouva Halosta.

Rouva H. **Meille tulee vieraita** illalliselle.

Toinen nainen Ovatko he **miehenne** ystäviä?

Rouva H. Kyllä, **he ovat ystäviä ja työtovereita.**
 Kahdeksan henkeä. Neljä miestä: mieheni,

professori, Pekka ja Viktor. Ja neljä naista:
rouva Mäkinen, Salli, Viktorin sisar ja minä.

Toinen nainen Milloin he tulevat?

Rouva H. He tulevat **kello kuudeksi**.

kello kuudeksi – к шести часам

Toinen nainen **Minä autan teitä**. Mitä **pitää** tehdä?

Minä autan teitä. – Я помогу вам.

pitää – нужно

Rouva H. Paljon kiitoksia. Olkaa hyvä ja **leikatkaa**
kurkkuja, tomaatteja ja makkaraa. Sitten

leikatkaa kurkkuja, tomaatteja ja makkaraa – порежьте огурцы, помидоры и колбасу

peskää hedelmiä: omenia, päärynöitä,

peskää hedelmiä – помойте фрукты;

глагол **pestä**

omenia (или **omenoita**) – форма мн. ч.

omena – яблоко

päärynöitä – форма мн. ч. **pääryna** –

груша

luumuja, appelsiineja, viinirypäleitä.

luumuja – форма мн. ч. **luumu** – слива

appelsiineja – форма мн. ч. **appelsiini** –

апельсин

viinirypäleitä – форма мн. ч.

viinirypäleet – виноград

Tulee kahdeksan henkeä. – Придѣт

восемь человек.

heille – к ним

Toista

Risto Neljä miestä ja neljä naista. **Tulee**

kahdeksan henkeä.

Pia **Heille** tulee vieraita.

Risto Vieraita on paljon.

Pia Kyllä, heitä on kahdeksan.

Kuuntele

Herra H. Viktor ja Pekka ovat nuoria miehiä ja Salli on

nuori nainen, hän on tyttö, erittäin kaunis

tyttö!

Грамматика

1. Партитив множественного числа

Во множественном числе партитив, как и в единственном, имеет окончание **-a (-ä)** или **-ta (-tä)**. Окончание **-a (-ä)** выступает в словах с конечным кратким гласным основы, а окончание **-ta (-tä)** в словах с дифтонгом или долгим гласным на конце основы:

rää (голова) – räitä, suu (рот) – suita, maa (страна) – maita, puu (дерево) – puuta
suo – soita, työ – töitä, yö – öitä.

Показатель множественного числа **-i-** между гласными в двусложных словах, оканчивающихся на краткие гласные **-o, -ö, -u, -y**, переходит в **-j-**:

ryssä (ружьё) – ryssäjä, lento (полёт) – lentoja, kurkku (орудец) – kurkkuja, pöllö (сова) – pöllöjä.

Двусложные слова с конечным **-a** имеют следующие окончания:

1. loma (отпуск) – lomia, sota (война) – sotia, kuva (картина) – kuvia, kukka (цветок) – kukkia (если в первом слоге стоят гласные **-o-** или **-u-**).

2. kirja (книга) – kirjoja, sika (свинья) – sikoja, matka (поездка) – matkoja.
raikka – raikkoja, ilta (вечер) – iltoja (если в первом слоге нет **-o-**, **-u-**).

Двусложные слова с конечным **-ä**:

kynä (карандаш) – kyniä, kylä (деревня) – kyliä, pöytä (стол) – pöytiä, ruhä (святой) – ruhiä.

У двусложных слов с конечным **-i** два типа окончаний:

1. nimi (имя) – nimiä, joki (река) – jokia, hetki (мгновение) – hetkiä, meri (море) – meriä, järvi (озеро) – järviä (в словах с конечным **-e** в основе генитива единственного числа: ген. nimen, joen, hetken, meren, järven).

Слова на **-si** имеют аналогичное окончание:

vuosi (год) – vuosia, uusi (новый) – uusia, vesi (вода) – vesiä, käsi (рука) – käsiä (ген. vuoden, uuden, veden, käden).

2. tunti – tunteja, tuoli – tuoleja, sali – saleja (с конечным гласным основы **-i**, т. е. в заимствованных словах: ген. tunnin, tuolin, salin).

В словах с конечной гласной, где более двух слогов, может быть разный тип окончаний: tekijä (автор) – tekijöitä, opiskelija (учащийся) – opiskelijoita (если в слове в единственном числе перед **-ja (-jä)** стоит **-i**), opettaja (учитель) – opettajia, lentäjä (лётчик) – lentäjiä, muuji – muujiä (если в слове в единственном числе перед **-ja (-jä)** стоит не гласный **-i**, а другой), ohjelma (программа) – ohjelmia, näyttely (выставка) – näyttelyjä, peruna (картошка) – perunoita.

Для слова omena допустимы две формы партитива мн. ч.: omenia, omenoita.

Другие типы основ:

-nen

ihminen – ihmisiä

-us, -ys, -os

kysymys – kysymyksiä

-e

perhe – perheitä

-as

saapas – saappaita

2. Транслатив

Транслатив (превратительный падеж) образуется с помощью окончания **-ksi** (перед притяжательным суффиксом **-kse-**), которое присоединяется к гласной основе. Отвечает на вопросы **keneksi?** (кем?), **miksi?** (чем?), **millaiseksi?** (каким?). Обозначает:

1) переход предмета или лица в какое-то состояние, положение:

Hänen tyttärensä tuli sairaaksi.

Его дочь заболела.

Kansa valitsi hänet presidentiksi.

Народ избрал его в президенты.

2) отрезок времени, определённый срок:

Setäni tulee meille kolmeksi päiväksi.

Мой дядя придет к нам на три дня.

Täytyy suorittaa tehtävä tiistaiksi.

Надо выполнить задание ко вторнику.

Упражнения

•••

Поставьте слова в скобках в форму партитива множественного числа.

- a. Miksi et halua lukea (kirja)?

b. Lapset poimivat (собирали) (sieni) ja (marja) (ягода).

v. Onko tässä metsässä (karhu) (медведь) ja (susi) (волк)?

r. Onko teillä uusia (peruna)?

d. Ritva kuuntelee vanhoja (laulu).
- a. Salissa tanssii (nainen), siellä ei ole miehiä.

b. Turistit ovat (ruotsalainen).

v. Lapissa asuu vähän (ihminen).

r. Tuleeko teille paljon (asiakas)?

d. En löydä (virhe) (virhe) tästä lauseesta (lause – предложение).

e. Onko oppikirjassa paljon (harjoitus)?

HALOSET OTTAVAT VIERAITA VASTAAN

Kuuntele

Rouva Halonen **Ovikello soi. Tämä taitaa olla Salli!**

Kyllä, se on Salli Pekan kanssa.

Vihdoinkin! Tervetuloa!

Pekka Nämä kukat ovat Teille, rouva Halonen.

Rouva H. Kiitos! **Ruusuja! Minä pidän ruusuista.**

Ne tuoksuvat ihanalta!

Herra Halonen Viktor **ei vielä tullut eikä soittanut.**

КОНТАУС

23

СЕМЬЯ ХАЛОНЕН ПРИНИМАЕТ ГОСТЕЙ

ovikello – дверной звонок

soi – звонит; глагол **soida** – звучать, звенеть, звонить

Tämä taitaa olla Salli. – Должно быть, это Салли.

Vihdoinkin! – Наконец-то!

Tervetuloa! – Добро пожаловать!

ruusuja – розы

Minä pidän ruusuista. – Я люблю розы.

Ne tuoksuvat ihanalta! – Они чудесно пахнут!

ei tullut eikä soittanut – он не пришёл и не позвонил

he eivät vielä tulleet – они ещё не
пришли

myöhystyimme – мы опоздали; глагол
myöhästyä – опаздывать
saanko esitellä – разрешите представить

Hauska tutustua! – Рад(-а)
познакомиться!

Lahjoittivatko (he) – (Они) подарили ... ?
emännälle – хозяйке
suklaata – форма существительного
suklaa – шоколад
he eivät lahjoittaneet – они не подарили

lahjoittivat – они подарили

istukaa pöytään – садитесь за стол;
istukaa – вежливая форма повелит.
наклонения глагола **istua**
istukaa tälle tuolille – садитесь на этот
стул

Rouva H. Hän halusi tulla sisarensa kanssa. Mutta **he eivät vielä tulleet**. Ovikello soi. Viktor!

Hyvää iltaa!

Viktor Iltaa! Anteeksi, että **myöhästyimme**. **Emme löytäneet** heti taloanne. **Saanko esitellä** sisareni Annan.

Haloset **Hauska tutustua!**

Anna Hauska tutustua!

Toista

Risto **Lahjoittivatko** Pekka ja Salli **emännälle suklaata?**

Pia Ei, **he eivät lahjoittaneet** suklaata. He **lahjoittivat** ruusuja.

Kuuntele

Rouva H. **Istukaa pöytään**. Professori, **istukaa tälle tuolille**.

Professori Hyvä.

Rouva H. Rouva Mäkinen, tänne, olkaa hyvä.

Rouva Mäkinen Kiitos.

Rouva H.	Viktor ja Anna, istukaa herra Halosen eteen .	eteen – перед
	Ja sinä, Timo, viereeni . Pekka istuu oikealla ja Salli on vasemmalla .	viereeni – рядом со мной oikealla – справа vasemmalla – слева
Herra H.	Ovatko kaikki nyt paikoillaan ? Hyvää ruokahalua!	paikoillaan – на своих местах
Rouva H.	Hyvää ruokahalua! <i>Toista</i>	Hyvää ruokahalua! – Приятного аппетита!
Risto	Kaikki istuvat pöydän ääressä . Pekka istuu oikealla. Salli istuu vasemmalla.	pöydän ääressä – за столом
Pia	Missä herra Halonen istuu?	
Risto	Hän istuu rouva Halosen vieressä . Missä Viktor ja Anna istuvat?	vieressä – рядом
Pia	He istuvat herra Halosen edessä . <i>Kuuntele</i>	edessä – перед
Herra H.	Haluatteko viiniä vai karpalolikööriä, professori?	Haluatteko viiniä vai karpalolikööriä? – Хотите вина или клюквенного ликёра? viini – вино karpalo – клюква likööri – ликёр
Prof.	Karpalolikööriä, aivan vähän.	
Herra H.	Se on oikein hyvää tämän juuston kera .	juuston kera – с сыром; juusto – сыр
Risto	Professori juo likööriä.	

pidän enemmän puolukkalikööriä –
 мне больше нравится брусничный ликёр
puolukka – брусника
en laittanut sitä – я не делала (готовила)
 его
tänä vuonna – в этом году
joskus – иногда

totta kai – конечно
kuiva – сухой
riittää – хватит, достаточно

haluaisin – я бы хотел
piirakka – пирог
pala – кусок
Se on hyvin maukasta. – Он очень
 вкусный.
Se maistuu ihanalta. –
 Он необыкновенно вкусный.
Saanko lisää? – Можно ещё?

sekä ... että ... – и ... и ...

Kuka pyysi piirakkaa? – Кто просил
 пирога?
hän ei pyytänyt – он не просил
 глагол **pyytää**:
minä pyysin – я просил
me pyysivät – мы просили

Prof. Se on erittäin hyvää likööriä.

Herra H. Niin. Mutta minä **pidän enemmän puolukkalikööriä. En laittanut sitä tänä vuonna.**

Prof. Äitini **joskus** laittaa puolukkalikööriä.

Viktor Saanko viiniä?

Herra H. **Totta kai.** Se on **kuivaa** viiniä.

Viktor Kiitos, **riittää.**

Salli **Haluaisin piirakkaa.**

Herra H. Ota iso **pala. Se on hyvin maukasta.**

Salli **Se maistuu ihanalta. Saanko lisää?**

Herra H. Olkaa hyvä.

Toista

Risto Juovatko vieraat jotain?

Pia Kyllä, he juovat **sekä** viiniä **että** likööriä.

Risto **Kuka pyysi piirakkaa?** Professoriko?

Pia Ei, **hän ei pyytänyt** piirakkaa. Salli pyysi sitä.

Risto Pitääkö hän piirakasta?

Pia Pitää kyllä.

Kuuntele

Anna	Hei! Koira on pöydän alla .	pöydän alla – под столом
Herra H.	Musti! Tulepas tänne! Tässä on Mustin paikka. Tavallisesti se nukkuu pöydän alla. Se ei vielä syönyt. Timo, anna sille jotain.	Musti – кличка собаки Tulepas tänne! – Иди-ка сюда! tavallisesti – обычно se – он, она (не о людях) se ei syönyt – он(-а) не поел(-а) sille – ему, ей vaan – а, но
Risto	Koira on pöydän alla. Ei vieressä, vaan alla. Onko koira pöydällä?	
Pia	Ei, se ei ole pöydällä vaan pöydän alla.	
Risto	Se on pöydän alla.	
Herra H.	Kuulkaahan! Tiedätkö mikä päivä tänään on?	kuulkaahan – послушайте(-ка); глагол kuulla; -han (-hän) – усилительная частица «же», «-ка», «ведь».
Professori	En tiedä. Mikä päivä se sitten on?	Mikä päivä se sitten on? – И какой же сегодня день?
Herra H.	Se on meidän häittemme vuosipäivä!	meidän häittemme vuosipäivä – годовщина нашей свадьбы häät – свадьба
Viktor	Ihanko totta? Tänäänkö?	Ihanko totta? – Правда?
Rouva H.	Kyllä.	Siis vietämme teidän häitteenne vuosipäivää! – Значит, мы отмечаем годовщину вашей свадьбы!
Salli	Siis vietämme teidän häitteenne vuosipäivää!	me menimme naimisiin – мы поженились mennä naimisiin – жениться, выйти замуж viisitoista vuotta sitten – пятнадцать лет назад
Rouva H.	Me menimme naimisiin viisitoista vuotta sitten. Tutustuimme tosin kaksikymmentä	tutustuimme – мы познакомились tosin – правда kaksikymmentä – двадцать

opiskelimme – мы учились
yhdessä – вместе

et halunnut – ты не хотел(-а)
tulla vaimokseni – стать моей женой
En rakastanut sinua vielä. – Я тебя ещё
 не любила.

Sydämelliset onnittelut! – Примите наши
 искренние поздравления!

vuosi sitten – год назад
viikko sitten – неделю назад
monta vuotta sitten – много лет назад
kauan sitten – давно

vuotta sitten. Opiskelimme yhdessä
 yliopistossa.

Herra H. **Mutta silloin et halunnut tulla vaimokseni.**

Rouva H. **En rakastanut sinua vielä. Mutta sitten...**

Salli **Sydämelliset onnittelut!**

Haloset
 (yhdessä)

Kiitos!

Toista

Risto **Vuosi sitten, viikko sitten, monta vuotta**
sitten, kauan sitten.

Грамматика

•••

1. Отрицательная форма прошедшего времени (имперфекта)

katso/a	
minä en katso/nut	me emme katso/neet
sinä et katso/nut	te ette katso/neet
hän ei katso/nut	he eivät katso/neet

Отрицательная форма имперфекта образуется с помощью личной формы отрицания (**en, et, ei, emme, ette, eivät**) и действительного причастия прошедшего времени, которое образуется путем прибавления к основе инфинитива окончания **-nut/-nyt** в единственном числе, **-neet** во множественном.

Другие типы окончаний действительного причастия прошедшего времени:

а) **-ssut (-sseet), -llut (-lleet), -rrut (-rreet)** – если согласная основа глагола оканчивается на **-s, -l, -r**:

nous/ta (вставать)	ei nous/sut	eivät nous/seet
tul/la (прийти)	ei tul/lut	eivät tul/leet
sur/ta (горевать)	ei sur/rut	eivät sur/reet

б) **-nnut/-nnyt (-nneet)** – если после гласной в инфинитиве стоит окончание **-ta/-tä**:

korja/ta (чинить)	en korjannut	emme korjanneet
määrä/tä (назначить)	et määrännyt	ette määränneet
halu/ta (хотеть)	ei halunnut	eivät halunneet

2. Послелог

Послелог **vieressä** (рядом), **edessä** (перед), **alla** (под), **ääressä** (за, у), **kanssa** (с), **kerä** (с), **vuoksi** (из-за, ради), **takana** (за), **luona** (у, около), **luokse** (к), **takia** (из-за), **yllä** (над) и др. употребляются с генитивом:

Talon takana on suuri puisto.	За домом большой парк.
Meren yllä lentävät lokit.	Над морем летают чайки.
Minkä vuoksi oli riita?	Из-за чего была ссора?

К послелогу может прибавляться притяжательный суффикс:

Sinun takiasi en saanut rahaa.	Из-за тебя я не получил денег.
Tyttö leikkii kanssani.	Девочка играет со мной.

Упражнения

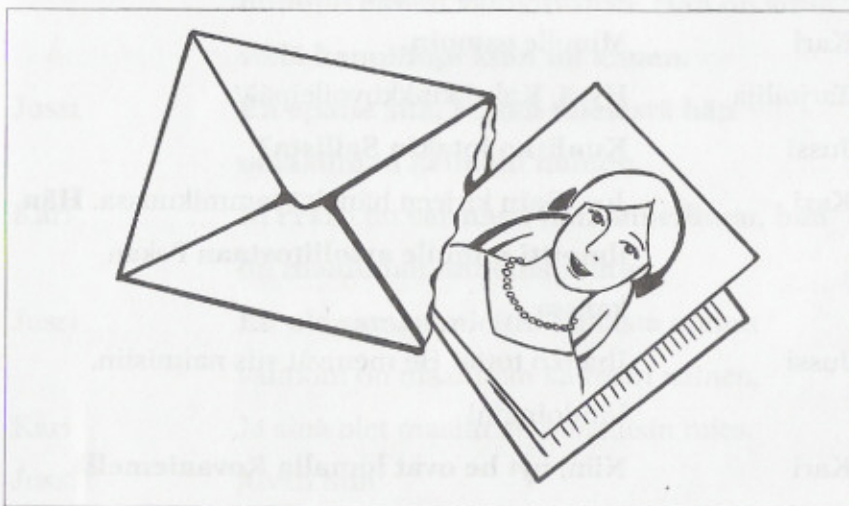
•••

1. Поставьте глаголы в скобках в отрицательную форму имперфекта (ед. ч.):

- a. Mies ei vielä (maksaa) illallisesta.
- б. Jussi ei (kalastaa) (ловить рыбу) viime sunnuntaina, koska oli liian kylmä.
- в. Mies oli vihainen (сердитый) vaimolleen eikä (haluta) puhua hänen kanssaan.
- г. Miksi et (pestä) astioita?
- д. Ritva ei (olla) a, koska hänen piti tehdä paljon läksyjä (läksy – урок).
- e. En (voida) osallistua kilpailuihin (участвовать в соревнованиях), koska olin sairaana.

2. Поставьте глаголы в скобках в отрицательную форму имперфекта (мн. ч.):

- a. Me emme (osata) suomea.
- б. Onneksi he eivät (kadottaa) (потерять) asiakapereita (asiakasperit – документы), vaan unohtivat (забыли) ne hotelliin.
- в. Ette (rakastaa) minua milloinkaan.
- г. Miksi tytöt eivät (lahteä) Helsinkiin.

KOLMEN VUODEN PÄÄSTÄ

Kuuntele

Risto **Kului kolme vuotta.** Salli ei ole toimistossa, Viktor ei ole toimistossa. Viktor ja Salli eivät ole enää toimistossa.

Tarjoilija Voinko auttaa teitä?

Jussi **Saisinko olutta.**

Kari Ja **kivennäisvettä**, olkaa hyvä.

Risto Jussi **tilaa** olutta. Risto tilaa kivennäisvettä.

КОНТАУС

24

ТРИ ГОДА СПУСТЯ

Kului kolme vuotta. – Прошло три года.
Глагол **kulua** – проходить.

Saisinko olutta. – Дайте, пожалуйста, пиво.

kivennäisvettä – (дайте) минеральной воды

tilaa – заказывает; глагол **tilata**

Saanko kinkkuvoileivän? – Дайте, пожалуйста, бутерброд с ветчиной.
kinkku – ветчина; **voileipä** – бутерброд
samoin – также

Kuulitko jotakin Sallista? – Ты слышал что-нибудь о Салли? Глагол **kuulla**,
sain – я получил

hän ilmoitti minulle – она сообщила мне
avioliitostaan – о своём браке

he ovat lomalla – они в отпуске; **loma** – отпуск
Rovaniemellä – в Рованиеми,
Rovaniemi – город на севере Финляндии, столица Лапландии

työmatkalla – в командировке

He lepäävät. – Они отдыхают.

kuinka kauan? – как долго? сколько времени?

viipyvät – пробудут
luulen – я думаю; глагол **luulla**

mutta en ole varma siitä – но я в этом не уверен

he palaavat Helsinkiin – они возвращаются в Хельсинки

Jussi

Kari

Tarjoilija

Jussi

Kari

Jussi

Kari

Risto

Pia

Risto

Pia

Risto

Pia

Jussi

Kari

Jussi

Kari

Saanko kinkkuvoileivän?Minulle **samoin**.

Hyvä. Kaksi kinkkuvoileipää!

Kuulitko jotakin Sallista?

Joo. **Sain** kirjeen häneltä tammikuussa. **Hän ilmoitti minulle avioliitostaan** Pekan kanssa.

Ihanko totta! He menivät siis naimisiin. Vihdoinkin!

Niin, nyt **he ovat lomalla Rovaniemellä**.*Toista*

Missä Salli ja Pekka ovat?

He ovat Rovaniemellä.

Ovatko he siellä **työmatkalla?**Eivät, he ovat siellä lomalla. **He lepäävät.**

Menivätkö he naimisiin?

Kyllä, he menivät naimisiin.

*Kuuntele***Kuinka kauan he viipyvät siellä?**

Luulen, kolme viikkoa, **mutta en ole varma siitä**.

Entä sitten?

Sitten **he palaavat Helsinkiin. Salli lähetti**

- minulle hänen valokuvansa. Hän on siinä vielä kauniimpi kuin oli ennen.
- Jussi En epäile sitä, Pekan mielestä hän omaailman kaunein nainen.
- Kari Ja Pekka on varmasti niin onnellinen, hän on maailman onnellisin mies.
- Jussi En ole samaa mieltä. Minusta minun vaimoni on maailman kaunein nainen.
- Kari Ja sinä olet maailman onnellisin mies.
- Jussi Aivan niin!
- Tarjoilija Olutta ja kivennäisvettä, olkaa hyvä.
- Jussi Kiitos.
- Risto Tarjoilija tuo olutta ja kivennäisvettä.
- Kari Missä professori on?
- Jussi Hän lähti Venäjälle viikko sitten.
- Kari Venäjällekö?
- Jussi Niin, hän lähti Venäjälle vaimonsa kanssa. He viettivät Pietarissa pari päivää ja sitten lähtivät Moskovaan. En tiedä, milloin hän palaa Helsinkiin.
- Kari Pietari on tietenkin pienempi kuin Moskovaa, mutta se on erittäin kaunis kaupunki. Siellä on paljon museoita.

Salli lähetti minulle hänen valokuvansa. – Салли прислала мне свою фотографию.
 Hän on siinä vielä kauniimpi kuin oli ennen. – Она на ней ещё красивее, чем была раньше.
 en epäile sitä – я в этом не сомневаюсь
 Pekan mielestä hän on maailman kaunein nainen. – По мнению Пекки, она самая красивая женщина в мире.
 varmasti – наверняка
 niin onnellinen – такой счастливый
 hän on maailman onnellisin mies – он самый счастливый мужчина в мире
 En ole samaa mieltä. – У меня другое мнение.
 olla samaa mieltä – быть того же мнения

tuo – приносит; глагол tuoda

hän lähti Venäjälle – он уехал в Россию
 viikko sitten – неделю назад

he viettivät – они провели
 Pietari – Петербург
 pari päivää – пара дней

pienempi – меньше; pieni – маленький
 kuin Moskovaa – чем Москва
 erittäin kaunis – очень красивый

ensi vuonna – в будущем году
kumpi – который (из двух)
vanhempi – старше; **vanha** – старый

kylmempi – холоднее; **kylmä** –
холодный

Minne sinä lähdet lomalle? – Куда ты
поедешь в отпуск?

Ranskaan – во Францию

poikansa kanssa – со своим (его) сыном

matkustan Turkuun – я поеду в Турку;
глагол **matkustaa**

ensi viikolla – на будущей неделе
Turusta – из Турку, **Turku** (чередование
kk:k)
ystäväni luokse – к моему другу
Oli kivaa! – Было здорово!
hauskin matka – самая весёлая поездка;
hauska – весёлый

Jussi Haluan lähteä sinne **ensi vuonna**. **Kumpi**
kaupunki on **vanhempi**: Pietari vai Moskova?

Kari Moskova, tietenkin.

Jussi Entä missä talvi on **kylmempi**?

Kari Pietarissa on kylmempi kuin Moskovassa.

Jussi **Minne sinä lähdet lomalle?**

Kari Tampereelle tai Rovaniemelle, en tiedä vielä.

Jussi Menetkö junalla?

Kari En, menen omalla autolla.

Risto Lähtivätkö Mäkitset **Ranskaan**?

Pia Ei, he lähtivät Venäjälle.

Risto Lähtivätkö he Moskovaan vai Pietariin?

Pia He lähtivät sekä Pietariin että Moskovaan.

Risto Lähtikö professori **poikansa kanssa**?

Pia Ei, hän lähti vaimonsa kanssa.

Risto Tänään minä **matkustan Turkuun**.

Pia Turkuunko?

Risto Kyllä. **Ensi viikolla** minä palaan **Turusta**.

Pia Minä matkustin Turkuun kaksi kuukautta
sitten **ystäväni luokse**. **Oli kivaa!** Se oli
hauskin matka.

Toista

Risto Minä matkustin, sinä matkustit, hän matkusti, me matkustimme, te matkustitte, he matkustivat.

Pia Minä lähdin, sinä lähdit, hän lähti, me lähdimme, te lähditte, he lähtivät.

Kuuntele

Kari Mitä professori ja hänen vaimonsa tekevät Moskovassa? Ovatko he siellä lomalla?

Jussi Eivät, professori työskentelee siellä **instituutissa. Hän luennoi suomalaista kirjallisuutta.**

instituutissa – в институте; **instituutti** – институт

Hän luennoi suomalaista kirjallisuutta. – Он читает лекции по финской литературе. Глагол **luennoida** – читать лекции; **kirjallisuus** – литература.

Грамматика

Превосходная степень прилагательного

Показателем превосходной степени прилагательного является суффикс **-in**, который прибавляется к основе генитива (в косвенных падежах **-impa-** или **-imma-**):

iso (ген. iso/n)	isoin (самый большой)
hullu (ген. hullu/n)	hulluin (самый глупый)

При этом конечные гласные основы **-a**, **-ä** выпадают:

hauska (ген. hauska/n)	hauskin (самый весёлый)
matala (ген. matala/n)	matalin (самый низкий)
vanha (ген. vanha/n)	vanhin (самый старый)

ikävä (ген. ikävä/n)
горе (ген. пореа/n)

ikävin (самый скучный)
nopein (самый быстрый)

Конечный гласный **-e** в основе генитива выпадает:

pieni (ген. piene/n)
suuri (ген. suure/n)

pienin (самый маленький)
suurin (самый большой)

mielenkiintoinen (mielenkiintoise/n)

mielenkiintoisin (самый интересный)

iloinen (ген. iloise/n)

iloisin (самый радостный)

valkoinen (ген. valkoise/n)

valkoisin (самый белый)

Гласные **-ii** переходят в **-e**:

kaunis

kaunein (самый красивый)

kallis

kallein (самый красивый)

Прилагательные **hyvä** и **pitkä** имеют свои степени сравнения:

hyvä (хороший)

parempi (лучше)

paras (parhain) (самый лучший)

pitkä (длинный)

pitempi (длиннее)

pisin (самый длинный)

Упражнения

•••

Поставьте прилагательные в скобках в превосходную степень сравнения.

- а. Ritva piti tästä sohvasta, koska se oli kaikkein (самый) (vanha).
б. Tämä on maan (korkea) vuori (ropa).
в. Tämä on (vaikea) tehtävä.
г. Sibelius on Suomen (kuuluisa) säveltäjä.
д. Pekalla oli (painava) matkalaukku.
е. Ulla osti tämän pöydän, koska se oli (halpa). p:v
- а. Jukka on perheen (nuori) lapsi.
б. Mikä on Venäjän (suuri) joki?
в. Eilen oli vuoden (iloinen) juhla.
г. Hänen taulunsa oli (kaunis).
д. Tänään on elämäni (hyvä) päivä!
е. Huomenna on vuoden (pitkä) päivä.

ОТВЕТЫ К УПРАЖНЕНИЯМ

УРОК 1

1. a. kapea, б. syödä, в. illalla, г. vastata, д. palata, е. yöllä, ж. kysyä, з. tietää, и. käydä, к. panna, л. huomenna, м. täällä, н. pöytä, о. haluta, п. tässä, р. juosta, с. ystävä, т. tuolla, у. löytää, ф. kesällä, х. vaikea, ц. juoda, ч. talvella, ш. katsoa
2. a. pöllö, б. työ, в. puisto, г. pullo, д. valo, е. lähtö, ж. jäätelö, з. tyttö, и. maito, к. pallo, л. talo, м. sääntö
3. a. pöly, б. laulu, в. mänty, г. tasku, д. hylly, е. polku, ж. pyssy, з. myrsky, и. näyttely, к. puku, л. sänky, м. rapu

УРОК 2

1. a. puisto, б. syksy, в. tuoli, г. kala, д. kesä, е. ikkuna, ж. seinä, з. kirja, и. kissa, к. maa, л. omena, м. koira, н. juna, о. peili, п. koulu
2. a. 5 + 6: viisi plus kuusi on yksitoista
б. 7 - 1: seitsemän miinus yksi on kuusi
в. 4 + 3: neljä plus kolme on seitsemän
г. 9 - 2: yhdeksän miinus kaksi on seitsemän
3. a. kaksi, б. viisi, в. neljä, г. seitsemän

УРОК 3

1. a. minä asun, б. sinä asut, в. hän asuu, г. minä istun, д. sinä istut, е. hän istuu, ж. minä sanon, з. sinä sanot, и. hän sanoo, к. minä laulan, л. sinä laulat, м. hän lauraa, н. me kysymme, о. te kysytte, п. he kysyvät, р. me seisomme, с. te seisotte, т. he seisovat, у. me maksamme, ф. te maksatte, х. he maksavat, ц. me nauramme, ч. te nauratte, ш. he nauravat
2. a. minä en seiso, б. sinä et seiso, в. hän ei seiso, г. minä en kysy, д. sinä et kysy, е. hän ei kysy, ж. minä en naura, з. sinä et naura, и. hän ei naura, к. me emme sano, л. te ette sano, м. he eivät sano, н. me emme istu, о. te ette istu, п. he eivät istu, р. me emme asu, с. te ette asu, т. he eivät asu

3. а. Asunko ...?	к. Istummeko ...?
б. Asutko ...?	л. Istutteko ...?
в. Asuuko ...?	м. Istuvatko ...?
г. Kysynkö ...?	н. Seisommeko ...?
д. Kysytkö ...?	о. Seisotteko ...?
е. Kysyykö ...?	п. Seisovatko ...?
ж. Laulanko ...?	р. Sanommeko ...?
з. Laulatko ...?	с. Sanotteko ...?
и. Laulaako ...?	т. Sanovatko ...?

УРОК 4

1. а. minun jalkani	2. а. meidän paikkamme
б. sinun tätiä	б. teidän polkupyöränne
в. hänen lehmänsä	в. heidän talonsa
г. minun jääkaappini	г. meidän lahjamme
д. sinun kellosi	д. teidän taulunne
е. hänen työnsä	е. heidän laulunsa
ж. minun koirani	ж. meidän kissamme
з. sinun elämäsi	з. teidän kirjanne
и. hänen takkinsa	и. heidän kissansa

УРОК 5

1. а. (katso/t)	Katso!	(katso/a)	Katsokaa!
б. (istu/t)	Istu!	(istu/a)	Istukaa!
в. (syö/t)	Syö!	(syö/dä)	Syökää!
г. (osta/t)	Osta!	(osta/a)	Ostakaa!
д. (tule/t)	Tule!	(tul/la)	Naurakaa!
е. (tuo/t)	Tuo!	(tuo/da)	Tuokaa!
ж. (etsi/t)	Etsi!	(etsi/ä)	Etsikää!
з. (saa/t)	Saa!	(saa/da)	Saakaa!
и. (opiskele/t)	Opiskele!	(opiskel/la)	Opiskelkaa!

2. а. minä kuulen/katselen, б. sinä kuulet/katselet, в. hän kuulee/katsee, г. me kuulemme/katselemme, д. te kuulette/katsette, е. he kuulevat/katselevat

3. а. sinä tuot/jäät, б. hän tuo/jää, в. te tuotte/jätte, г. he tuovat/jäävät

УРОК 6

1. а. teetä, б. keittoa, в. suolaa, соkeria
2. а. tuolia, б. omenapuuta, в. makkaraa, г. lasta

3. a. satua, б. hauskaa laulua, в. sanomalehteä, г. autoa
4. a. tätä taloa, б. televisiota, в. puhelinnumeroa, г. ikkunaa
5. a. olutta, б. kahvia

УРОК 7

1. a. takit, б. tulitikut, в. leivät, г. tavat, д. kaupat, е. loput, ж. suvut, з. luvut, и. matot, к. kartat, л. nahat, м. ruoat (блюда), н. sodat, о. paidat, п. langat, р. sängyt, с. säännöt, т. emännät, у. illat, ф. sillat, х. virrat
2. a. sinä leikit, б. hän leikkii, в. me leikimme, г. minä opin, д. hän oppii, е. te opitte, ж. he oppivat, з. minä yritän, и. me yritämme, к. he yrittävät, л. sinä kerrot, м. hän kertoo, н. te kerrotte, о. minä ymmärrän, п. hän ymmärtää, р. me ymmärrämme, с. minä löydän, т. hän löytää, у. he löytävät, ф. sinä lähdet, х. hän lähtee, ц. me lähemme, ч. minä käänän, ш. hän kääntää, щ. he kääntävät

УРОК 8

1. a. Hänellä on, б. Sinulla on, в. Onko teillä, г. Heillä ei ole, д. Meillä on, е. Onko hänellä, ж. teillä on, з. Heillä on
2. a. Ketulla, б. sohvalla, в. Talvella, г. teillä, meillä, illalla, д. opettajalla, е. lusikalla, haarukalla, ж. junalla, з. tiellä, и. pihalla, rannalla, к. työllä, hänellä

УРОК 9

1. a. pankissa, firmassa, б. kupissa, в. talossa, г. Ikkunassa, д. keittiössä, е. saunassa, ж. metsässä, з. kaupassa, и. kaupungissa, Moskovassa, к. Tässä järvessä
2. a. lapselle, б. asemalle, в. opettajalle, г. tytölle, д. hänelle, е. joelle, ж. kantajalle, з. Pekalle, и. pojalle, к. minulle

УРОК 10

1. a. Suomesta, б. etelästä, в. saunasta, г. taskusta, д. teatterista, е. huoneesta, ж. kahvilasta
2. a. kuuluisasta kirjailijasta, б. opettajasta, в. rohkeasta lentäjistä, г. työstä, д. kirjeestä, е. puusta; tiilistä

УРОК 11

1. a. ikkunalta, б. hyllyltä, в. torilta, г. mereltä, д. Venäjältä, е. kesämökiltä
2. a. ystävältä, б. äidiltä, в. Liisalta, г. Mikolta, д. tuttavalta, е. minulta

УРОК 12

1. a. kaupunkiin, б. Helsinkiin, в. Pietariin, г. kauppaan, д. lasiin, е. etelään, ж. kotiin

2. а. työhön, б. teehen, в. maahan, г. tähän lentokoneeseen, д. huoneeseen, е. kalliiseen ravintolaan, ж. tehtaaseen

УРОК 13

1. а. kynälläni, б. tietokonettasi, в. kissallansa (kissallaan), г. laukustani, д. kupistani, е. äidiltäni
2. а. naapurimme, б. opettajansa, в. puhelinnumeroanne, г. talossansa (talossaan), д. kylässämme, е. kaupungistanne

УРОК 14

1. а. herään, б. avaa, в. vastaa, г. palaa, д. haluaa
2. а. korjaamme, б. määräävät, в. pelaavat, г. tapaavat, д. lepäävät
3. а. tarvitsen, б. merkitsee, в. valitsemme

УРОК 15

1. а. oppilaan, б. vieraalla, в. kalliin, г. kauniin, д. sairaassa
2. а. liukkaalla, б. asiakkaalla, в. tehtaassa, г. kauniiseen; puhtaaseen, д. hampaan

УРОК 16

1. а. uimaan, б. tutustumaan, в. lähettämään, г. soittamaan, д. lukemaan
2. а. syömässä, б. ostamassa, в. lukemassa, г. katsomassa
3. а. huutamasta, б. soittamasta, в. ostamasta, г. hiihtämästä

УРОК 17

1. а. maksaisin, б. soittaisi, в. olisi; näyttäisitte, г. menisin; ostaisit, д. lukisi; olisi
2. а. näyttäisitkö, б. auttaisitke, в. soittaisitko, г. antaisitke, д. toisitteko
3. а. joisi, б. lähtisi, в. ottaisi, г. söisi, д. myöhästyisi; odottaisi

УРОК 18

1. а. autoissa, б. hyllyillä, в. kouluissa, г. kirjeistä, д. veneillä
2. а. kynillä, б. ystäville, в. laivoista, г. lahjoista, д. kuvissa, е. koirista
3. а. järvissä, б. lapsille, в. pankeissa, г. kupeista, д. naisista, е. punaisissa hameissa; valkoisissa puseroissa

УРОК 19

1. a. syö jäätelöä, б. palaa, в. huuda, г. pyydä tätä kirjaa, д. osta tätä pukua, е. puhu
2. a. näyttäköpunaista venettä, б. juosko, в. häiritkö, г. kirjoittako, д. uskoko, е. levätkö

УРОК 20

1. a. korkeampi, б. pimeämpi, в. vaikeampi, г. isompi, д. nopeampi
2. a. vanhempi, б. hauskempi, в. halvempi, г. laiskempi, д. ahkerampi
3. a. nuorempi, б. suurempi, в. rauhallisempi, г. punaisempi, д. kalliimpi

УРОК 21

1. a. puhuitte, б. nukkuivat, в. kysyimme, г. annoimme, д. halusivat, е. pääsivät
2. a. valitsi, б. sanoi, в. alkoi, аvasin, г. myi, lähti, д. toi

УРОК 22

1. a. kirjoja, б. sieniä; marjoja, в. karhuja; susia, г. perunoita, д. lauluja
2. a. naisia, б. ruotsalaisia, в. ihmisiä, г. asiakkaita, д. virheitä, е. harjoituksia

УРОК 23

1. a. maksanut, б. kalastanut, в. halunnut, г. pessyt, д. ollut, е. voinut
2. a. osanneet, б. kadottaneet, в. rakastaneet, г. lähteneet

УРОК 24

1. a. vanhin, б. korkein, в. vaikein, г. kuuluisin, д. painavin, е. halvin
2. a. nuorin, б. suurin, в. iloisin, г. kaunein, д. paras, е. pisin

ГРАММАТИЧЕСКОЕ ПРИЛОЖЕНИЕ

СКЛОНЕНИЕ ИМЁН

Склонение имён

	ед. ч.	мн. ч.	ед. ч.	мн. ч.
ном.	auto	autot	kuva	kuvat
ген.	auton	autojen	kuvan	kuvien
парт.	autoa	autoja	kuvaa	kuvia
адес.	autolla	autoilla	kuvalla	kuvilla
аблат.	autolta	autoilta	kuvalta	kuvilta
аллат.	autolle	autoille	kuvalle	kuville
инес.	autossa	autoissa	kuvassa	kuvissa
элат.	autosta	autoista	kuvasta	kuvista
иллат.	autoon	autoihin	kuvaan	kuviin
эссив.	autona	autoina	kuvana	kuvina
трансл.	autoksi	autoiksi	kuvaksi	kuviksi

Чередование согласных при склонении имён

	ед. ч.	мн. ч.	ед. ч.	мн. ч.	ед. ч.	мн. ч.
ном.	tyttö	tytöt	pöytä	pöydät	joki	joet
парт.	tyttöä	tyttöjä	pöytää	pöytiä	jokea	jokia
иллат.	tyttöön	tyttöihin	pöytään	pöytiin	jokeen	jokiin
эссив	tyttönä	tyttöinä	pöytänä	pöytinä	jokena	jokina
ген.	tytön	tyttöjen	pöydän	pöytien	joen	jokien
адес.	tytöllä	tyttöillä	pöydällä	pöydillä	joella	joilla
аблат.	tytöltä	tyttöiltä	pöydältä	pöydiltä	joelta	joilta
аллат.	tytölle	tyttöille	pöydälle	pöydille	joelle	joille
инес.	tytössä	tyttöissä	pöydässä	pöydissä	joessa	joissa
элат.	tytöstä	tyttöistä	pöydästä	pöydistä	joesta	joista
трансл.	tytöksi	tyttöiksi	pöydäksi	pöydiksi	joeksi	joiksi

В большинстве имён сильная ступень чередования выступает в паритиве, иллативе, эссиве единственного и множественного числа, в генитиве множественного числа.

В генитиве единственного числа и в остальных падежах в единственном и множественном числе выступает слабая ступень.

Склонение имён на **-e**

	ед. ч.	мн. ч.	ед. ч.	мн. ч.
ном.	kirje	kirjeet	sade	sateet
ген.	kirjeen	kirjeiden	sateen	sateiden
парт.	kirjettä	kirjeitä	sadetta	sateita
адес.	kirjeellä	kirjeillä	sateella	sateilla
аблат.	kirjeeltä	kirjeiltä	sateelta	sateilta
аллат.	kirjeelle	kirjeille	sateelle	sateille
инес.	kirjeessä	kirjeissä	sateessa	sateissa
элат.	kirjeestä	kirjeistä	sateesta	sateista
иллат.	kirjeeseen	kirjeisiin	sateeseen	sateisiin
эссив	kirjeenä	kirjeinä	sateena	sateina
трансл.	kirjeeksi	kirjeiksi	sateeksi	sateiksi

Склонение имён на **-si**

	ед. ч.	мн. ч.	ед. ч.	мн. ч.
ном.	vuosi	vuodet	käsi	kädet
ген.	vuoden	vuosien	käden	käsien
парт.	vuolta	vuosia	kättä	käsiä
адес.	vuodella	vuosilla	kädellä	käsillä
аблат.	vuodelta	vuosilta	kädeltä	käsiltä
аллат.	vuodelle	vuosille	kädelle	käsille
инес.	vuodessa	vuosissa	kädessä	käsissä
элат.	vuodesta	vuosissa	kädestä	käsistä
иллат.	vuoteen	vuosiin	käteen	käsiin
эссив	vuotena	vuosina	kätenä	käsinä
трансл.	vuodeksi	vuosiksi	kädeksi	käsiiksi

Склонение имён на **-nen**

	ед. ч.	мн. ч.	ед. ч.	мн. ч.
ном.	hevonen	hevoset	ihminen	ihmiset
ген.	hevosen	hevosien	ihmisen	ihmisten
парт.	hevosta	hevosia	ihmistä	ihmisiä
адес.	hevosella	hevosilla	ihmisellä	ihmisillä
аблат.	hevoselta	hevosilta	ihmiseltä	ihmisiltä
аллат.	hevoselle	hevosille	ihmiselle	ihmisille
инес.	hevosessa	hevosissa	ihmisessä	ihmisissä
элат.	hevosesta	hevosista	ihmisestä	ihmisistä
иллат.	hevoseen	hevosiin	ihmiseen	ihmisiin
эссив	hevosena	hevosina	ihmisenä	ihmisinä
трансл.	hevosiksi	hevosiksi	ihmiseksi	ihmisiksi

Склонение имён на **-as**

	ед. ч.	мн. ч.	ед. ч.	мн. ч.
ном.	sairas	sairaat	tehdas	tehtaat
парт.	sairasta	sairaita	tehdasta	tehtaita
ген.	sairaana	sairaiden	tehtaan	tehtaiden
адес.	sairaalla	sairailta	tehtaalla	tehtailta
аблат.	sairaalta	sairailta	tehtaalta	tehtailta
аллат.	sairaalle	sairaille	tehtaalle	tehtaille
инес.	sairaassa	sairaisissa	tehtaassa	tehtaissa
элат.	sairaasta	sairaista	tehtaasta	tehtaista
иллат.	sairaaseen	sairaisiin	tehtaaseen	tehtaisiin
эссив	sairaana	sairaina	tehtaana	tehtaina
трансл.	sairaaksi	sairiksi	tehtaaksi	tehtiksi

Во всех падежах в единственном числе, кроме номинатива и партитива, происходит удлинение последнего гласного и выступает (как и во множественном числе) сильная степень чередования.

Склонение имён на **-us, -ys, -os (-ös)**, образованных от глагола **kokous** (собрание): **koota** (собирать)
päätös (решение): **päittää** (решать)

	ед. ч.	мн. ч.	ед. ч.	мн. ч.
ном.	kokous	kokoukset	päätös	päätökset
ген.	kokouksen (kokouksien)	kokousten	päätöksen (päättöksien)	päätösten
парт.	kokousta	kokouksia	päätöstä	päätöksiä
адес.	kokouksella	kokouksilla	päätöksellä	päätöksillä
аблат.	kokoukselta	kokouksilta	päätökseltä	päätöksiltä
аллат.	kokoukselle	kokouksille	päätökselle	päätöksille
инес.	kokouksessa	kokouksissa	päätöksessä	päätöksissä
элат.	kokouksesta	kokouksista	päätöksestä	päätöksistä
иллат.	kokoukseen	kokouksiin	päätökseen	päätöksiin
эссив	kokouksena	kokouksina	päätöksenä	päätöksinä
трансл.	kokoukseksi	kokouksiksi	päätökseksi	päätöksiiksi

Склонение существительных на **-us, -uus, -ys, -yys**, образованных от существительного или прилагательного **mahdollisuus** (возможность): **mahdollinen** (возможный)

	ед. ч.	мн. ч.
ном.	mahdollisuus	mahdollisuudet
ген.	mahdollisuuden	mahdollisuuksien
парт.	mahdollisuutta	mahdollisuuksia
адес.	mahdollisuudella	mahdollisuuksilla
аблат.	mahdollisuudelta	mahdollisuuksilta
аллат.	mahdollisuudelle	mahdollisuuksille
инес.	mahdollisuudessa	mahdollisuuksissa
элат.	mahdollisuudesta	mahdollisuuksista
иллат.	mahdollisuuteen	mahdollisuuksiin
эссив	mahdollisuutena	mahdollisuuksina
трансл.	mahdollisuudeksi	mahdollisuuksiksi

Склонение местоимений **tämä, se, nämä, ne**

	tämä	se	nämä	ne
ген.	tämän	sen	näiden	niiden
парт.	tätä	sitä	näitä	niitä
адес.	tällä	sillä	näillä	niillä
аблат.	tältä	siltä	näiltä	niiltä
аллат.	tälle	sille	näille	niille
инес.	tässä	siinä	näinä	niinä
элат.	tästä	siistä	näistä	niistä
иллат.	tähän	siihen	näihin	niihin
эссив	tänä	sinä	näinä	niinä
трансл.	täksi	siksi	näiksi	niiksi

СПРЯЖЕНИЕ ГЛАГОЛОВ

1) глагол **puhua**

		Настоящее время		Прошедшее время	
		Утвердит. форма	Отрицат. форма	Утвердит. форма	Отрицат. форма
ед. ч.	I лицо	puhun	en puhu	puhvin	en puhunut
	II лицо	puhut	et puhu	puhuit	et puhunut
	III лицо	puhuu	ei puhu	puhui	ei puhunut
мн. ч.	I лицо	puhumme	emme puhu	puhuimme	emme puhuneet
	II лицо	puhutte	ette puhu	puhuitte	ette puhuneet
	III лицо	puhuvat	eivät puhu	puhuivat	eivät puhuneet

2) глаголы типа **ottaa, kirjoittaa**

Основа настоящего времени **ota-** (**otta-**), прошедшего **oti-** (**otti-**)

		Настоящее время		Прошедшее время	
		Утвердит. форма	Отрицат. форма	Утвердит. форма	Отрицат. форма
ед. ч.	I лицо	otan	en ota	otin	en ottanut
	II лицо	otat	et ota	otit	et ottanut
	III лицо	ottaa	ei ota	ottivat	ei ottanut
мн. ч.	I лицо	otamme	emme ota	otimme	emme ottaneet
	II лицо	otatte	ette ota	otitte	ette ottaneet
	III лицо	ottavat	eivät ota	ottivat	eivät ottaneet

3) глаголы типа **antaa, kantaa, saattaa**

Основа настоящего времени **anna-** (**anta-**), прошедшего **anno-** (**antoi-**)

		Настоящее время		Прошедшее время	
		Утвердит. форма	Отрицат. форма	Утвердит. форма	Отрицат. форма
ед. ч.	I лицо	annan	en anna	annoin	en antanut
	II лицо	annat	et anna	annoit	et antanut
	III лицо	antaa	ei anna	antoi	ei antanut
мн. ч.	I лицо	annamme	emme anna	annoimme	emme antaneet
	II лицо	annatte	ette anna	annoitte	ette antaneet
	III лицо	antavat	eivät anna	antoivat	eivät antaneet

4) глаголы типа **kuulla, tulla**

		Настоящее время		Прошедшее время	
		Утвердит. форма	Отрицат. форма	Утвердит. форма	Отрицат. форма
ед. ч.	I лицо	kuulen	en kuule	kuulin	en kuullut
	II лицо	kuulet	et kuule	kuulit	et kuullut
	III лицо	kuulee	ei kuule	kuuli	ei kuullut
мн. ч.	I лицо	kuulemme	emme kuule	kuulimme	emme kuulleet
	II лицо	kuulette	ette kuule	kuulitte	ette kuulleet
	III лицо	kuulevat	eivät kuule	kuulivat	eivät kuulleet

5) глаголы типа **oppia, leikkiä, ehtiä**

Основы настоящего и прошедшего времени в утвердительной форме совпадают

		Настоящее время		Прошедшее время	
		Утвердит. форма	Отрицат. форма	Утвердит. форма	Отрицат. форма
ед. ч.	I лицо	opin	en opi	opin	en oppinut
	II лицо	opit	et opi	opit	et oppinut
	III лицо	oppii	ei opi	oppi	ei oppinut
мн. ч.	I лицо	opimme	emme opi	opimme	emme oppineet
	II лицо	opitte	ette opi	opitte	ette oppineet
	III лицо	oppivat	eivät opi	oppivat	eivät oppineet

6) глаголы типа **syödä, tuoda, viedä**

		Настоящее время		Прошедшее время	
		Утвердит. форма	Отрицат. форма	Утвердит. форма	Отрицат. форма
ед. ч.	I лицо	syön	en syö	söin	en syönyt
	II лицо	syöt	et syö	söit	et syönyt
	III лицо	syö	ei syö	söi	ei syönyt
мн. ч.	I лицо	syömme	emme syö	söimme	emme syöneet
	II лицо	syötte	ette syö	söitte	ette syöneet
	III лицо	syövät	eivät syö	söivät	eivät syöneet

7) глаголы типа **voida, soida**

		Настоящее время		Прошедшее время	
		Утвердит. форма	Отрицат. форма	Утвердит. форма	Отрицат. форма
ед. ч.	I лицо	voin	en voi	voin	en voinut
	II лицо	voit	et voi	voit	et voinut
	III лицо	voi	ei voi	voi	ei voinut
мн. ч.	I лицо	voimme	emme voi	voimme	emme voineet
	II лицо	voitte	ette voi	voitte	ette voineet
	III лицо	voivat	eivät voi	voivat	eivät voineet

8) глаголы типа **saada, jäädä, myydä**

		Настоящее время		Прошедшее время	
		Утвердит. форма	Отрицат. форма	Утвердит. форма	Отрицат. форма
ед. ч.	I лицо	saan	en saa	sain	en saanut
	II лицо	saat	et saa	sait	et saanut
	III лицо	saa	ei saa	sai	ei saanut
мн. ч.	I лицо	saamme	emme saa	saimme	emme saaneet
	II лицо	saatte	ette saa	saitte	ette saaneet
	III лицо	saavat	eivät saa	saivat	eivät saaneet

9) глаголы типа **lukea, kulkea, tehdä, nähdä**

		Настоящее время		Прошедшее время	
		Утвердит. форма	Отрицат. форма	Утвердит. форма	Отрицат. форма
ед. ч.	I лицо	luen	en lue	luin	en lukenut
	II лицо	luet	et lue	luit	et lukenut
	III лицо	lukee	ei lue	luki	ei lukenut
мн. ч.	I лицо	luemme	emme lue	luimme	emme lukeneet
	II лицо	luette	ette lue	luitte	ette lukeneet
	III лицо	lukevat	eivät lue	lukivat	eivät lukeneet

10) глаголы типа **tavata, haluta, vastata, levätä, korjata, pelata**

		Настоящее время		Прошедшее время	
		Утвердит. форма	Отрицат. форма	Утвердит. форма	Отрицат. форма
ед. ч.	I лицо	taraan	en taraan	tapasin	en tavannut
	II лицо	tapaat	et tapaa	tapasit	et tavannut
	III лицо	tapaa	ei tapaa	tapasi	ei tavannut
мн. ч.	I лицо	tapaamme	emme tapaa	tapasimme	emme tavanneet
	II лицо	tapaatte	ette tapaa	tapasitte	ette tavanneet
	III лицо	tapaavat	eivät tapaa	tapasivat	eivät tavanneet

11) глаголы типа **merkitä, valita, tarvita**

		Настоящее время		Прошедшее время	
		Утвердит. форма	Отрицат. форма	Утвердит. форма	Отрицат. форма
ед. ч.	I лицо	merkitsen	en merkitse	merkitsin	en merkinnyt
	II лицо	merkitset	et merkitse	merkitsit	et merkinnyt
	III лицо	merkitsee	ei merkitse	merkitsi	ei merkinnyt
мн. ч.	I лицо	merkitsemme	emme merkitse	merkitsimme	emme merkinneet
	II лицо	merkitsette	ette merkitse	merkitsitte	ette merkinneet
	III лицо	merkitsevät	eivät merkitse	merkitsivät	eivät merkinneet

СЛОВАРЬ

Цифры обозначают номера уроков (сцен), где данное слово или словосочетание встретилось впервые

A			
aakkoset	алфавит	14	
aamiainen	завтрак	22	
syödä aamiaista	завтракать	22	
aamu	утро	9	
aamulla	утром	9	
ahkera	прилежный, старательный	15	
aika 1) (ajan)	время	3	
on aika	пора	6	
2)	довольно;		
aika aikaisin	довольно рано	15	
aika hyvin	довольно хорошо	5	
aikaisin	рано	9	
aikoa (aion)	намереваться,		
собираться		12	
aina	всегда	15	
ainoa	единственный	10	
aivan	совсем, совершенно	2	
aivan niin!	точно так, именно так!	24	
aivan oikein!	совершенно верно	2	
ajaa	ездить, ехать	8	
ajaa polkupyörällä	ездить на		
велосипеде		8	
ajatella (ajattelen)	думать	16	
ajossa	вовремя	18	
alkaa (alan)	начинать[-ся]	11	
alku (alun)	начало	11	
alla	под	10	
Amerikka (Amerikan)	Америка	1	
amerikkalainen (amerikkalaisen)			
1)	американский; 2) американец,		
американка		1	
ammatti (ammatin)	профессия	10	
mikä on teidän ammattinne?	какая		
у вас профессия?		10	
antaa (annan)	давать	8	
anteeksi	извини(-те)	4	
appelsiini	апельсин;	17	
appelsiinimehu	апельсиновый сок	17	
apu (avun)	помощь	10	
arabia	арабский язык	10	
arabialainen (arabialaisen)			
1)	арабский; 2) араб(-ка)	10	
artikkeli	статья	16	
asema	вокзал; станция	23	
asiakas (asiakkaan)	клиент	15	
asiapaperi	документ	23	
astiat (astioiden)	посуда	15	
asua	жить	3	
asunto (asunnon)	квартира	9	
auki	открыто	18	
auto	машина	1	
autotalli	гараж	10	
auttaa (autan)	помогать	12	
avain (avaimen)	ключ	9	
avioliitto (avioliiton)	брак,		
супружество		23	
B			
baari	бар	16	
baletti (baletin)	балет	13	
bronkiitti (bronkiitin)	бронхит	8	
bussi	автобус	1	
E			
edessä	перед	8	
ehdotus (ehdotuksen)	предложение	15	
ehkä	возможно, может быть	11	
ehdiä (ehdin)	успевать	12	
ei (en, et, emme, ette, eivät)	нет	1	
ei kestä	не за что (в ответ на kiitos –		
спасибо)		4	
eilen	вчера	21	
elämä	жизнь	4	
elää	жить	9	
elokuu	август	21	
elokuva	кино, фильм	18	
mennä elokuviin	пойти в кино	18	
elokuvateatteri	кинотеатр	9	
emäntä (emännän)	хозяйка	23	
enemmän	больше	16	

- Englanti (Englannin)** Англия 10
englanti (englannin kieli) английский язык 10
puhua englantia говорить по-английски 10
englantilainen (englantilaisen)
 1) английский; 2) англичанин, англичанка 10
ennen раньше 24
ensi будущий, следующий 14
ensi vuonna в будущем году 24
ensimmäinen (ensimmäisen) первый 20
ensin сначала 18
entä а, ну а 3
enää больше, уже 19
epäillä (epäilen) сомневаться 24
erehtyä (erehdyn) ошибаться 10
eri другой, разный, отдельный 15
erinomainen (erinomaisen) отличный, превосходный 13
erittäin особенно, очень 12
erittäin hyvä отличный, превосходный 18
esimerkiksi например 20
esitellä (esitelen) представлять, знакомить 23
saanko esitellä разрешите представить 23
eteenpäin вперёд, дальше 18
etelä юг 10
etevä способный 10
etsiä искать 5
etunimi (etunimen) имя 4
- F**
- firma** фирма 9
- H**
- haarukka (haarukan)** вилка 8
hajuvesi (hajuveden) духи 11
hakata (hakkaan) рубить 14
hallo! алло! 3
halpa (halvan) дешёвый 20
haluta (haluan) хотеть 14
hame (hameen) юбка 20
hammas (hampaan) зуб 15
harjoitella (harjoittelen) тренироваться 16
harjoitus (harjoituksen) упражнение 13
harvoin редко 18
hauska веселый, приятный 4
hauska tutustua! рад познакомиться! 4
pitäkää hauskaa веселиться 18
he они 3
hedelmä фрукт 22
heil привет! 4
no hei sitten! ну пока! 16
heidän их 4
heinäkuu июль 21
helmikuu февраль 21
helppo (helpon) лёгкий 9
Helsinki (Helsingin) Хельсинки 9
henki (hengen) человек, персона 10
montako henkeä сколько человек 10
herra господин 3
herätä (herään) будить 14
heti сейчас, немедленно 12
hetki (hetken) мгновение 22
hetkinen! одну минуточку! 5
hevonen (hevosen) лошадь 16
hidas (hitaan) медленный 14
hihtää (hihdän) ходить на лыжах 16
hiljaa! тихо! 6
hinta (hinnan) цена 2
hitaasti медленно 14
hoitaa (hoidan) ухаживать, заботиться, лечить 15
hopea серебро, серебряный 21
hotelli гостиница 1
housut (housujen) брюки 20
huhtikuu апрель 21
huolellisesti аккуратно, тщательно 15
huomaavainen (huomaavaisen) внимательный 15
huomenna завтра 13
huomio! внимание! 16
huone (huoneen) комната 20
huono плохой 1
huonosti плохо 15
huutaa (huudan) кричать 19
hyllä полка 11
hypätä (hyppään) прыгать 14
hyvä хороший, добрый 15
hyvää huomenta! доброе утро! 5
hyvää päivää! здравствуйте! добрый день! 5
hyvää iltaa! добрый вечер! 5
hyvää yötä! спокойной ночи! 5
hyvää ruokahalua! приятного аппетита! 23
olkaa hyvä! пожалуйста! 4
hyvin хорошо; очень 5
hyvin paljon очень много 10
hän он, она 8
hänen его, её .....
häntä (hännän) хвост 2
häiritä (häiriten) беспокоить, мешать 19
häät (häitten) свадьба 23
- I**
- ihanko totta?** правда? 23
ihminen (ihmisen) человек 19
ikävä скучный, скучно, грустно 15
ikävä kyllä, että жаль, что 16
ikkuna окно 3
illallinen (illallisen) ужин 17
syödä illallista ужинать 8
ilman без 16
ilman sinua без тебя 16
ilmoittaa (ilmoitan) сообщать, объявлять 24
iloinen (iloisen) радостный 21
tulla iloiseksi обрадоваться 21
ilta (illan) вечер 7
illalla вечером 22
insinööri инженер 10
instituutti (instituutin) институт 24
iso большой 5

isoäiti (isoäidin) бабушка	10
isoisä дедушка	10
isä отец	10
isäntä (isännän) хозяин	3
istua сидеть	5
italialainen (italialaisen)	
1) итальянский; 2) итальянец, итальянка	18
itse сам	16
Itävalta (Itävallan) Австрия	10
J	
ja и	1
jalka (jalan) нога	4
jalkapallo футбол	16
japani (japanin kieli) японский язык	3
japanilainen 1) японский; 2) японец, японка	3
jatkaa продолжать	5
jo уже	8
johtaja директор, руководитель	9
joka каждый, который	8
jokainen (jokaisen) каждый	16
joki (joen) река	1
joku кто-то, какой-то	18
jopa даже	21
jos если	7
jossa в котором	9
joskus иногда; когда-нибудь	16
Joulu Рождество	6
joulukuu декабрь	21
«Joutsenlampi» «Лебединое озеро»	14
joutua (joudun) очутиться; приходиться	16
juhla праздник	8
juna поезд	2
juoda (juon) пить	1
juosta (juoksen) бежать	15
juuri именно, как раз, только что; корень	20
juusto сыр	23
jälkeen после	22
järvi (järven) озеро	11

jättää (jätän) оставлять	9
jäädä (jään) оставаться	19
jääkaappi (jääkaapin) холодильник	4
jäätelö мороженое	6
K	
kaappi (kaapin) шкаф	10
kaataa (kaadan) налить	12
kadottaa (kadotan) (по)терять	23
kahdeksan восемь	1
kahdeksankymmentä восемьдесят	7
kahdeksansataa восемьсот	8
kahdeksantoista восемнадцать	5
kahdeksas восьмой	21
kahvi кофе	9
kahvila кафе	18
kaikki (kaiken) все, всё	19
kaksi два	2
kaksikymmentä двадцать	5
kaksisataa двести	8
kaksitoista двенадцать	2
kala рыба	2
kalastaa ловить рыбу	23
kalenteri календарь	21
kallis (kalliin) дорогой	20
kalliisti дорого	14
kamera фотоаппарат	7
kampaamo парикмахерская (женская)	9
kana курица	17
kansa народ	18
kansallisuus (kansallisuuden) национальность	19
kanssa с	17
kantaja носильщик	9
kapea узкий	15
karhu медведь	22
karpalo клюква	23
karpalolikööri клюквенный ликер	23
kartta (kartan) карта	7
kasetti (kasetin) кассета	2
kassa касса	20
kasvaa расти	6

katsella (katselen) смотреть, рассматривать	5
katsoa смотреть	5
katto (katon) крыша	9
katu (kadun) улица	1
kauan давно	23
kuinka kauan? как долго? сколько времени?	24
kauhea ужасный	19
kaukana далеко	3
kaula шея	6
kaunis (kauniin) красивый	1
kauniisti красиво	14
kauppa (kaupan) магазин	7
kauppatori рынок	22
kaupunki (kaupungin) город	7
keittiö кухня	9
keitto (keiton) суп	17
kello часы	1
keltainen (keltaisen) жёлтый	20
kemisti химик	10
kenen чей, чья, чьё, чьи	2
kenkä обувь, ботинки, туфли	20
kera с	23
kerros (kerroksen) этаж	20
kerta (kerran) раз	18
toisella kertaa в другой раз	20
tällä kertaa на этот раз	18
kertoa (kerron) рассказывать	20
keskipäivä полдень	19
keskiviikko (keskiviikon) среда	21
keskusta (keskus) центр	9
keskustella (keskustelen) разговаривать, беседовать	21
kesä лето	1
kesällä летом	1
kesäkuu июнь	21
kesämökki (kesämökin) дача, коттедж	14
ketu (ketun) лиса	1
kevät (kevään) весна	8
kevällä весной	8
kieli (kielen) язык	5
Kiina Китай	10

kiinalainen (kiinalaisen) китаец, китайка	10	kolme три	2	kurkku (kurkun) 1) гортань	22
kiinni: on kiinni закрыто	18	kolmekymmentä тридцать	5	2) горло	15
kiire спешка; minulla on kiire я спешу	13	kolmesataa триста	8	kurkkusalaatti салат из огурцов	17
kiirehtiä (kiirehdin) торопиться, спешить	13	kolmetoista тринадцать	5	kutsu приглашение	21
kiitos спасибо	1	konsertti (konsertin) концерт	18	kutsua пригласить	21
paljon kiitoksia большое спасибо	18	kor корзина	18	kutsua vieraaksi пригласить в гости	22
kiittää (kiitän) благодарить	10	koripallo баскетбол	16	kuudes шестой	21
kilo килограмм	6	korkea высокий	15	kuukausi (kuukauden) месяц	21
kilpailu соревнование	23	koska так как, потому что; когда	6	kuulemiin до свидания (по телефону)	21
kinkku (kinkun) ветчина	24	koskaan никогда	15	kuulla (kuulen) слышать	5
kinkkuvoileipä бутерброд с ветчиной	24	koti (kodin) дом	21	kuulua слышаться, звучать; принадлежать	14
kipeä большой	7	kotiin домой	14	mitä kuuluu? как дела?	14
kipu (kivun) боль	7	kotimainen (kotimaisen) отечественный	20	kuuluisa знаменитый, известный	10
kirja книга	2	kotirouva домохозяйка	10	kuuma горячий, жаркий, жарко	16
kirjailija писатель	10	kotoisin: olla kotoisin быть родом откуда-либо	19	kuume (kuumeen) температура, жар	15
kirjallisuus (kirjallisuuden) литература	24	kotona дома	13	kuunnella (kuuntelen) слушать	16
kirjanpitäjä бухгалтер	10	koulu школа	1	kuusi шесть	1
kirjasto библиотека	16	koululainen (koululaisen) школьник	19	kuusikymmentä шестьдесят	5
kirje (kirjeen) письмо	18	kova твердый, крепкий, сильный, громкий	19	kuusisataa шестьсот	8
kirjoittaa (kirjoitan) писать	7	kovin очень, сильно	10	kuusitoista шестнадцать	5
kirjoituspöytä (kirjoituspöydän) письменный стол	21	kuin чем; как	8	kuva картина, фотография	4
kirkas (kirkkaan) яркий	20	kuinka как, каким образом;	10	kylä деревня	22
kirkko (kirkon) церковь	7	kuinka monta сколько	6	olla kylässä быть в гостях	12
kirsikkamehu вишнёвый сок	17	kuinka kauan? как долго?	24	kyllä да	1
kissa кошка	2	Kuinka vanha olette? Сколько вам лет?	10	kylmä холодный, холодно	17
kitarra гитара	18	kuitenkin всё-таки	17	kylpyhuone (kylpyhuoneen) ванная	14
kiva интересный, отличный, симпатичный; хорошо, здорово	18	kuiva сухой	23	kymmenen десять	1
kivennäisvesi (kivennäisveden) минеральная вода	17	kuka (kenen, ketä) кто	1	kymmenes десятый	21
kivi (kiven) камень	1	kukka (kukan) цветок	22	kynä карандаш, ручка	22
klassillinen (klassillisen) классический	16	kukkaro кошелек	11	kysellä (kyselen) спрашивать	1
kohtelias (kohteliaan) вежливый	15	kuljettaja водитель	21	kysyä спросить	1
koira собака	2	kulta (kullan) золото	21	kysymys (kysymyksen) вопрос	3
koko 1) весь, целый; 2) размер	20	kultanan (kultasen) милый	16	käsi (käden) рука	22
kokous (kokouksen) собрание	21	kuhua проходить	24	käsine (käsineen) перчатка	20
kolmas третий	15	kuluttua через	12	kääntää (käännän) переводить	7
		kuluttua через	12	kääntyä (käännyn) повернуть	18
		tunnin kuluttua через час	12	kääntyä vasemmalle повернуть налево	18
		kumpi который (из двух)	24	kävellä (kävelen) гулять, ходить	20
		kun когда	22	käydä (käyn) ходить, идти	1
		kuorma-auto грузовик	8	käykää sisään! войдите!	5
		kuppi (kupin) чашка	9		

käydä koulua ходить в школу	11
käyttää (käytän) пользоваться;	
употреблять	13
köyhä бедный	6

L

laatu (laadun) качество	20
lahja подарок	21
lahjoittaa (lahjoitan) дарить	23
Lahti (Lahden) Лахти (город)	7
lainkaan: ei lainkaan совсем не,	
совсем нет	16
laitaa (laitan) делать, готовить	22
laittaa ruokaa готовить еду	22
laiva пароход, корабль	1
lanka (langan) нитка	7
Lappeenranta (Lappeenrannan)	
Лалпеенранта (город)	10
Lappi (Lapin) Лапландия	9
lapsi (lapsen) ребёнок	10
lasi стакан; стекло	6
laskea считать	5
lasku счёт	17
latvia пол	11
lauantai суббота	13
lauantaina в субботу	12
laukku (laukun) сумка	2
laulaa петь	3
laulu песня, пение	6
lause предложение	22
lautanen (lautasen) тарелка	18
lehmä корова	4
lehti газета	16
lehtimies (lehtimiehen) журналист	12
leikata (leikkaan) резать	22
leikkiä (leikin) играть	7
leipä (leivän) хлеб	6
leivos (leivoksen) пирожное	11
leninki (leningin) платье	18
lento (lennon) полёт	22
lentokone (lentokoneen) самолёт	12
lentää (lennän) летать	11
lentää pois улетать	11

lentäjä лётчик	10
levätä (lepään) отдыхать	14
liha мясо	22
lihaliemi (lihaliemen) мясной бульон	17
liharuoka (liharuoaan) мясное блюдо	17
liian слишком	18
liikemies (liikemiehen) бизнесмен	10
liitu (liidun) мел	8
likööri ликёр	23
lilja лилия	22
linja-auto автобус	4
lintu (linnun) птица	8
lippu (lipun) билет	4
lisää еще	23
liukas (liukkaan) скользкий	15
loistava блестящий, великолепный	5
loistavaa! великолепно!	5
lokakuu октябрь	21
lokki (lokin) чайка	23
loma отпуск, каникулы	10
olla lomalla быть в отпуске	10
lopettaa (lopetan) кончать	22
loppu (lopun) конец	7
loppua кончаться	13
luennoida (luennoin) читать лекции	24
luistella (luistelen) кататься	
на коньках	16
lukea (luen) читать	16
lukea läksyjä учить уроки	18
lukeminen (lukemisen) чтение	13
luku (luvun) число	7
lumi (lumen) снег	8
luo к	22
luokse к	24
luonto (luonnon) природа	1
lusikka (lusikan) ложка	8
luulla (luulen) думать	24
luultavasti вероятно	12
luumu слива	22
luvata (lupaan) обещать	14
lyhyt (lyhyen) короткий	6
lähellä близко	3
lähettää (lähetän) посылать,	
отправлять	24

lähin ближайший	18
lähteä (lähten) пойти, отправляться,	
уходить	7
lähtö отправление, отъезд	1
läksy урок	23
länsi (lännen) запад	6
lääkäri врач	11
löytää (löydän) находить	1

M

maa 1) страна; 2) земля	2
maalla за городом, на даче,	
в деревне	9
maailma мир	24
maaliskuu март	21
maanantai понедельник	10
mahdollinen возможный	14
mahdollisesti возможно	14
mahdollisuus возможность	14
mahdoton невозможный	16
mainiota! прекрасно!	14
maistaa пробовать	16
maistua иметь вкус	23
tämä maistuu hyvältä это вкусно	23
maito (maidon) молоко	1
makkara колбаса	6
maksaa 1) платить, 2) стоить	3
paljonko maksaa? сколько стоит?	21
maljakko (maljakon) ваза	22
malli модель	20
marja ягода	22
marraskuu ноябрь	21
matka поездка, путь, путешествие	24
matkalaukku (matkalaukun) чемодан	9
matkalippu (matkalipun) проездной	
билет	7
matkustaa ехать, путешествовать	24
matkustaja пассажир	8
matto (maton) ковёр	7
maukas (maukkaan) вкусный	17
me мы	3
mehu сок	17
meidän наш	4

melkein почти.....	14
meluisa шумный.....	9
mennä naimisiin жениться, выйти замуж.....	23
mennä (meneä) идти.....	1
merkitä (merkitsen) отмечать.....	14
metsä лес.....	1
mielelläni (-si, -än) с удовольствием, охотно.....	22
mielenkiintoinen (mielenkiintoisen) интересный.....	15
mieli: olla eri mieltä быть другого мнения.....	15
mies (miehen) 1) мужчина, 2) муж.....	22
mihin куда.....	9
mihin aikaan? когда? в котором часу?.....	12
miksi почему.....	12
mikä (minkä, mitä) что.....	1
mikä tämä on? что это?.....	1
mitä sinä teet? что ты делаешь?.....	7
mitä kuuluu? как дела?.....	14
mikä on teidän ammattinne? какая у вас профессия?.....	10
millainen (millaisen) какой.....	1
milloin когда.....	8
ei milloinkaan никогда.....	15
minä я.....	2
minne куда.....	9
minun мой.....	3
minusta по-моему.....	5
minuutti (minuutin) минута.....	19
missä где.....	1
mistä откуда, о чём.....	11
miten как.....	8
miten voitte? как вы себя чувствуете? как поживаете?.....	8
mitään: ei mitään ничего.....	17
mones который (по счёту).....	21
monesko päivä tänään on? какое сегодня число?.....	21
monta много, несколько.....	6
kuinka monta? сколько?.....	6
muistaa помнить.....	6

muistomerkki (muistomerkkin) памятник.....	17
muistuttaa (muistutan) напоминать.....	12
mukaan с, вместе с; по, согласно.....	12
mukava удобный.....	13
mummo бабушка.....	16
muodikas (muodikkaan) модный.....	20
museo музей.....	12
musta черный.....	1
mutta но.....	20
muuttaa (muutan) менять; перевозить.....	21
myöhästyä опаздывать.....	15
myöhään поздно.....	21
myös тоже, также.....	1
myrsky буря.....	1
myydä (myyn) продавать.....	20
myyjä продавец.....	20
mänty (männyn) сосна.....	1
määrätä (määrään) назначать.....	23
määrätä lääketä прописать лекарство.....	14

N

naapuri сосед.....	10
nahka (nahan) кожа.....	7
nainen (naisen) женщина.....	16
nakki (nakin) сосиска.....	17
nauhuri магнитофон.....	18
nauraa смеяться.....	3
nauru смех.....	2
ne они (о животных, вещах и явлениях).....	8
neljä четыре.....	1
neljäkymmentä сорок.....	5
neljäs четвёртый.....	15
neljäsatua четыреста.....	8
neljätoista четырнадцать.....	5
nenä нос.....	3
neula игла.....	8
neuvo совет.....	11
New York Нью-Йорк.....	10
niin так.....	13
aivan niin так точно.....	2
nimi (nimen) имя.....	4

noin примерно.....	18
nojatuoli кресло.....	13
nopea быстрый.....	14
nopeasti быстро.....	7
nopeus (nopeuden) скорость.....	14
Norja Норвегия.....	10
norjalainen (norjalaisen) 1) норвежский; 2) норвежец, норвежка.....	10
nostaa поднимать.....	15
nousta (nousen) подниматься.....	1
nukke (nukun) кукла.....	9
nukkua (nukun) спать.....	8
nuo те.....	18
nuori молодой.....	15
nuorin (veli) младший (брат).....	10
nykymusiikki (nykymusiikin) современная музыка.....	16
nyt сейчас, теперь.....	6
nähtävyys (nähtävyyden) достопримечательность.....	18
näkemiin до свидания.....	12
nälkä: minun on nälkä я голоден.....	18
nämä эти.....	18
näyteikkuna витрина.....	18
näyttely выставка.....	1
näyttää (näytän) 1) показывать; 2) выглядеть,.....	10
näyttää onnelliselta выглядеть счастливым.....	21

O

odottaa (odotan) ждать.....	7
ohjelma программа.....	22
oikea правый.....	8
oikealla справа.....	7
oikein правильно, верно.....	2
oikein hyvin очень хорошо.....	5
oksa ветка.....	1
ole hyvä пожалуйста (при обращении на «ты»).....	5
olkaa hyvä пожалуйста.....	4
olla (olen, olet, on...) быть, находиться.....	3

olut (oluen) пиво	6
oma свой, собственный	10
omena яблоко	2
omenapuu яблоня	6
ommella (ompelen) шить	8
onnellinen (onnellisen) счастливый	20
onni (onnen) счастье	1
onneksi к счастью	22
onnitella (onnittelen) поздравлять	16
ooppera опера	14
opas (oppaan) гид	18
opettaa (opetan) учить, преподавать	6
opettaja учитель, преподаватель	6
opiskeleminen изучение	13
opiskelija учащийся, студент	2
opiskella (opiskelen) учиться, изучать	2
opiskella suomea учить финский язык	6
oppia (opin) выучить	1
oppikirja учебник	18
oppilas (oppilaan) ученик	2
oppitunti (oppitunnin) урок	9
orava белка	1
orkesteri оркестр	21
osallistua участвовать	23
osata (osaan) уметь	14
osoite (osoitteen) адрес	14
ostaa покупать	20
ostaja покупатель	18
ostos (ostoksen) покупка	21
ottaa (otan) брать	7
ottaa vastaan встречать	14
ottelu матч	15
ovi (oven) дверь	9
ovikello дверной звонок	23

P

paikka (paikan) место	4
painava тяжёлый	10
paisti жаркое	17
paita (paidan) рубашка	7
pala кусок	23
palata (palaan) возвращаться	1

paljon много	6
hyvin paljon очень много	10
paljonko kello on? сколько времени?	1
pallo мяч	1
pankki (pankin) банк	7
panna (panen) класть, положить	1
paremmin лучше (нареч.)	8
parempi лучше (прилаг.)	20
pari пара	24
parta (parran) борода	8
parturiniike парикмахерская (мужская)	9
patsas (patsaan) статуя, памятник	9
peili зеркало	2
pelata (pelaan) играть	7
peltö (pellon) поле	7
pelätä (pelkään) бояться	19
perhe (perheen) семья	6
perjantai пятница	13
peruna картофель	16
peseytyä (peseydyn) умываться	15
pestä (pesen) мыть	5
pian скоро	7
pieni (pienen) маленький	5
Pietari Петербург	12
piha двор	19
pihvi бифштекс	17
piirakka (piirakan) пирог	23
piirtää (piirän) рисовать, чертить	6
pimeä темный	1
pitää (pidän)	
1) pitää kiveä держать камень	16
2) pidän hänestä он мне нравится	16
3) pitää нужно	22
pitkä длинный	15
poika (pojan) мальчик	1
poikaystävä кавалер, бой-фрэнд	18
poimia собирать	18
pois прочь	8
lentää pois улететь	11
poissa: olla poissa отсутствовать	8
hän on poissa его нет	8
poistua уходить, выходить, удаляться	10

polkea (poljen) топтать	7
polku (polun) тропа, тропинка	1
polkupyörä велосипед	4
polttaa (poltan) курить	16
posti почта	9
postimerkki (postimerkin) почтовая марка	18
presidentti (presidentin) президент	22
professori профессор	6
puhdas (puhtaan) чистый	15
puhe (puheen) речь	6
pitää puhetta произносить речь	10
puhelin (puhelimien) телефон	13
puhelimessa слушаю (у телефона)	3
puhelinnumero номер телефона	4
puhua говорить	5
puisto парк, сад	1
pukeutua (pukeudun) одеваться	15
puku (puvun) костюм	20
pullo бутылка	1
punainen (punaisen) красный	20
puoli (puolen) половина, сторона	19
kello on puoli neljä сейчас половина четвёртого	19
puolukka (puolukan) брусника	23
puolukkalikööri брусничный ликёр	23
purra (puren) кусать	5
purukumi жевательная резинка	16
pusero блузка	18
puu дерево	6
pyhä святой	22
pyramidi пирамида	9
pyssy ружьё	1
pysähtyä (pysähdyn) останавливаться	18
pysäkki (pysäkin) остановка	8
pyytää (pyydän) просить	19
pyytää anteeksi просить прощения	19
pyörä колесо	2
päivä день	6
päivällä днём;	8
Päivää! Здравствуй(-те)!	11

päivällinen (päivällisen) обед	22
syödä päivällistä обедать	22
pää голова	4
pääkaupunki (pääkaupungin) столица	9
pääryna груша	22
päästä (päsenen) добраться, попасть	21
päätyä кончаться	11
pöllö сова	22
pöly пыль	1
pöytä (pöydän) стол	8

R

raha деньги	8
raitiovaunu трамвай	9
rakas (rakkaan) любимый, дорогой	16
rakastaa любить	19
rakennus (rakennuksen) здание	11
rakentaa (rakennan) строить	21
Ranska Франция	9
ranska французский язык	6
puhua ranskaa говорить по-французски	6
ranskalainen (ranskalaisen) 1) французский; 2) француз, француженка	19
ranta (rannan) берег	7
rantakatu (rantakadun) набережная	9
rapu (ravun) рак	1
raskas (raskaan) тяжёлый	15
rauha мир	1
rauhallinen (rauhallisen) спокойный	20
rautatieasema железнодорожная станция; железнодорожный вокзал	11
ravintola ресторан	17
resepti рецепт	11
riita (riidan) ссора	23
rikki: kello on rikki часы сломаны	19
riittää хватать, быть достаточным	23
rikas (rikkaan) богатый	15
rohkea смелый	1
rouva госпожа	22

ruma некрасивый	15
rumpu (rummun) барабан	7
ruoka (ruoan) еда	7
ruokahalu аппетит	23
hyvää ruokahalua! приятного аппетита!	23
ruokala столовая	9
ruokalista меню	17
ruotsalainen (ruotsalaisen) 1) шведский; 2) швед, шведка	1
ruotsi шведский язык	6
puhua ruotsia говорить по-шведски	6
Ruotsi Швеция	10
ruusu роза	23
ryhmä группа	1

S

saada (saan) 1) получать; 2) мочь	5
saatte lähteä можете идти	21
saapas (saappaan) сапог	15
saapua (saavun) прибывать	12
saari (saaren) остров	1
saattaa (saatan) провожать	16
sadetakki (sadetakin) плащ	16
saippua мыло	15
sairaala больница	10
sairaanhoidtaja медсестра	10
sairas (sairaan) больной	8
tulla sairaaksi заболеть	16
olla sairaana болеть	16
sairastua заболеть	16
šakki шахматы	16
Saksa Германия	10
saksa немецкий язык	6
puhua saksa говорить по-немецки	6
saksalainen (saksalaisen) 1) немецкий; 2) немец, немка	2
sakset ножницы	9
salaatti (salaatin) салат	17
salaisuus (salaisuuden) тайна	14
sali зал	20

samalla вместе с тем	9
samoin таким же образом	16
sanoa сказать	21
sanomalehti (sanomalehden) газета	6
sata сто	8
sataa идёт дождь	16
satama порт	12
sateenvarjo зонт(-ик)	15
sauna сауна	12
se он, она, оно (о животных, вещах, явлениях)	14
тот, та, то, этот, эта, это	1
seinä стена	2
seisoa стоять	10
seitsemän семь	2
seitsemänkymmentä семьдесят	5
seitsemänsataa семьсот	8
seitsemäntoista семнадцать	5
seitsemäs седьмой	21
sekä и, также; sekä ... että ... и ... и, как ... так и	13
setä (sedän) дядя	1
siellä там	5
sieni гриб	17
sienikeitto (sienikeiton) грибной суп	17
sihteeri секретарь	15
siis значит	3
sika (sian) свинья	22
silloin tällöin иногда, время от времени	22
silmä глаз	3
silmälasit очки	11
silta (sillan) мост	7
sinfonia симфония	14
sininen (sinisen) синий	20
sinun твой	4
sinusta по-твоему	5
sinä ты	1
sisar (sisaren) сестра	10
sisko сестра	20
sisään внутрь	5
sitruuna лимон	12
sitten потом	17
vuosi sitten год назад	23

mihin aikaan sitten? в котором же часу?	5
sohva диван	8
soida звучать, звенеть, звонить	23
soittaa (soitan) 1) звонить	9
2) играть	16
sokeri сахар	6
solmio галстук	20
sopia (sovin) подходить, годиться	18
kyllä se sopii хорошо (договорились)	5
sormus (sormuksen) кольцо	21
sorsa утка	17
sota (sodan) война	7
sotilas (sotilaan) солдат	8
soudella (soutelen) кататься на лодке	16
soviittaa (sovitan) примерять	20
sovitushuone (sovitushuoneen) примерочная	20
sujuvasti свободно	5
suklaa шоколад	23
suku (suvun) род	7
sukunimi (sukunimen) фамилия	4
sulaa таять	8
sulkea (suljen) закрывать	5
sunnuntai воскресенье	12
sunnuntaina в воскресенье	12
suola соль	6
suomalainen (suomalaisen) 1) финский, 2) финн, финка	1
suomen kieli финский язык	3
Suomi (Suomen) Финляндия	5
suomi финский язык	3
puhua suomea говорить по-фински	3
suoraan прямо	18
suorittaa (suoritan) выполнять	12
suositella (suosittelen) рекомендовать	17
susi (suden) волк	1
suu рот	22
suuri (suuren) большой	1
sydämelliset onnitelut! примите наши искренние поздравления!	23

sydän (sydämen) сердце	6
syksy осень	8
syksyllä осенью	8
syntymäpäivä день рождения	11
syyskuu сентябрь	21
syödä (syön) есть	1
syödä aamiaista завтракать	8
syödä illallista ужинать	8
syödä päivällistä обедать	8
syöttö (syötön) подача	16
sänky (sängyn) кровать	1
särkeä ломать; болеть	15
päästäni särkee у меня болит голова	15
hammastani särkee у меня болит зуб	15
sää погода	6
sääntö (säännön) правило	1

T

tabletti (tabletin) таблетка	15
tai или	7
taita (taidan) наверно, пожалуй	20
taiteilija художник	6
takana за, сзади	13
takia из-за	22
sinun takia из-за тебя	22
takki (takin) пальто	2
taksi такси	12
talo дом	1
talvi (talven) зима	5
talvella зимой	5
tammikuu январь	21
tanssia танцевать	16
tapa (tavan) способ, обычай, привычка	7
tapaaminen (tapaamisen) встреча, свидание	19
tarjoilija официант	17
tarjota (tarjoan) предлагать	14
tarkastaa проверять	21
tarkoittaa (tarkoitan) иметь в виду	19
tarvita (tarvitsen) нуждаться	14

tasan ровно	19
kello on tasan kuusi сейчас ровно шесть (часов)	19
tasku карман	1
taulu картина	4
tavallisesti обычно	22
tavaratalo универсам	20
tavata (tapaan) встречать	14
tavattoman suuri огромный	9
te вы	3
teatteri театр	1
tee чай	6
tehdas (tehtaan) завод	12
tehdä (teen) делать	6
tehtävä задание	11
teidän ваше	4
tekijä автор	22
teksti текст	12
televisio телевизор	1
tennis теннис	16
teollisuus (teollisuuden) промышленность	16
terve! привет!	13
tervetuloa! добро пожаловать!	23
terveellinen (terveellisen) полезный, здоровый	16
terveys (terveyden) здоровье	14
tie дорога	11
tietää (tiedän) знать	7
tietenkin конечно	9
tietokone (tietokoneen) компьютер	1
tiili кирпич	10
tiistai вторник	13
tilata (tilaan) заказывать	17
todella действительно	11
toimisto офис, бюро	13
toinen (toisen) другой; второй	4
toistaa повторять	13
toivoa надеяться	17
toivottaa (toivotan) (по)желать	11
tomaatti (tomaatin) помидор	17
tomaattimehu томатный сок	17
tori площадь	9
torstai четверг	13

tosin правда	23
totta kai конечно	9
toukokuu май	21
tuhat тысяча	8
Tukholma Стокгольм	19
tuliitikku (tuliitikun) спичка	7
tulla (tulen) приходить, приезжать, становиться	5
tulla sairaaksi заболеть	22
tuntea (tunnen) знать	7
tunti (tunnin) час	10
tuo тот, та, то	1
tuoda (tuon) приносить	5
tuoksua пахнуть	23
tuoli стул	2
tuolla там	1
turisti турист	8
turkki (turkin) шуба	2
tuttava знакомый	12
tutustua знакомиться	16
työ работа	1
työläinen (työläisen) рабочий, работница	18
työmatka командировка	10
työpäivä рабочий день	8
työskennellä (työskentelen) работать	11
työtoveri коллега	22
tytär (tyttären) дочь	6
tyttö (tytön) девочка, девушка	7
tyytyväinen (tyytyväisen) довольный	17
tämä этот, эта, это	1
tänään сегодня	13
tänne сюда	6
tässä здесь	1
täti (tädin) тётя	4
täytyy нужно, следует	12
minun täytyy мне нужно	12
täällä здесь	1
U	
uida (uin) плавать	16
uinti (uinnin) плавание	16

ukonilma гроза	19
ukrainalainen (ukrainalaisen) 1) украинский; 2) украинец, украинка	19
ulkomaalainen (ulkomaalaisen) иностранец	2
ulkona на дворе, на улице	16
Unkari Венгрия	11
unkarilainen (unkarilaisen) 1) венгерский; 2) венгр, венгерка	11
unohtaa (unohdan) забывать	23
urheilu спорт	13
usein часто	18
uskoa верить	19
utelias (uteliaan) любопытный	19
uudenaikainen (uudenaikaisen) модный	20
uusi (uuden) новый	21
V	
vaalea светлый	20
vaaleansininen (vaalaeansinisen) светло-синий, голубой	20
vaan а, но	12
vai niin! вот как!	4
vai или (в вопросительном предложении)	8
vaikea трудный	9
vaikuttaa (vaikutan) казаться	23
vaille без	19
viittätoista vaille kaksitoista без пятнадцати двенадцать	19
vaimo жена	3
vain только	6
vaiva труд, усилие	15
vaivalla с трудом	15
vaivatta без труда	15
vaivata беспокоить	15
valita (valitsen) выбирать	14
valitettavasti к сожалению	6
valkoinen (valkoisen) белый	16
valkoihija белая лилия	22

valkovenäläinen (valkovenäläisen) белорус(-ка)	19
valmis (valmiin) готовый	12
valo свет	1
valoisa светлый	5
valokuva фотография	10
valtava огромный	10
valtavan paljon исключительно много	10
vanha старый	5
vanhemmat (vanhempien) родители	8
vanhin старший	10
vapaa свободный	17
vapaapäivä выходной	13
varattu: olen varattu я занят(-а)	8
varma: olla varma siitä быть уверенным в этом	24
varmaan(kin) вероятно, наверное	12
varmasti наверняка	12
varten для	22
minua varten для меня	13
vasen левый	8
vasemmalla слева	23
vasemmalle налево	18
vasta только	10
vastata (vastaan) отвечать	1
veitsi (veitsen) нож	6
veli брат	10
velka (velan) долг	12
paljonko olen velkaa? сколько я вам должен?	12
Venäjä Россия	7
venäjä русский язык	3
puhua venäjää говорить по-русски	3
venäjän kieli русский язык	3
venäläinen (venäläisen) русский, русская	2
vene (veneën) лодка	16
verho занавеска, занавес	9
viedä (vien) нести; отнести	12
viehättävä привлекательный	10
vielä еще	4

vieras (vieraan) гость.....	15
viereen около, рядом.....	23
vieressä около, рядом.....	8
viettä (vietän) отмечать, праздновать.....	16
vihainen (vihaisen) сердитый, злой.....	19
vihannekset овощи, зелень.....	22
vihdoinkin наконец-то.....	11
viheltää (vihellän) свистеть.....	21
vihko (vihon) тетрадь.....	2
vihreä зелёный.....	13
viides пятый.....	21
viikko (viikon) неделя.....	22
viikonloppu (viikonlopun) конец недели, уик-энд.....	16
viikonpäivä (viikonpäivän) день недели.....	13
viime прошлый.....	11
viimeinen (viimeisen) последний.....	21
viini вино.....	23
viinirypäleet виноград.....	23
viipyä (viivyn) пробыть, задержаться.....	24
viisi пять.....	5
viisikymmentä пятьдесят.....	5
viisisataa пятьсот.....	8
viisitoista пятнадцать.....	5

viisitoista yli kymmenen пятнадцать минут одиннадцатого.....	5
villapaita (villapaidan) шерстяной свитер.....	20
virhe (virheen) ошибка.....	22
virta (virran) течение.....	8
voi масло.....	6
voil ой! ах!.....	1
voida (voin) мочь.....	5
voileipä (voileivän) бутерброд.....	11
voittaa (voitan) побеждать.....	16
vuokrata (vuokraan) снимать, арендовать.....	14
vuoksi из-за, ради.....	23
vuosi (vuoden) год.....	18
vuospäivä годовщина.....	23
vuosisata (vuosisadan) век, столетие.....	11
väliaika (väliajan) перерыв.....	18
vähän мало; немного.....	18
väri цвет.....	20
väsyä уставать.....	21

Y

yhdeksän девять.....	1
yhdeksänkymmentä девяносто.....	5

yhdeksänsataa девятьсот.....	8
yhdeksäntoista девятнадцать.....	5
yhdeksäs девятый.....	21
yhdessä вместе.....	18
yhteisyritys (yhteisyrityksen) совместное предприятие.....	10
yksi один.....	11
yksin один.....	20
yksitoista одиннадцать.....	5
yli сверх, больше.....	5
ylihuomenna послезавтра.....	19
yliopisto университет.....	2
yllä над.....	23
ymmärtää (ymmärrän) понимать.....	21
yrittäjä предприниматель.....	3
yrittää (yritän) пытаться.....	7
yritys (yrityksen) предприятие.....	10
ystävä друг.....	21
ystävätär (ystävättären) подруга.....	21
yö ночь.....	1
yöllä ночью.....	1

Ä

äiti (äidin) мать.....	7
älykäs (älykkään) умный.....	15
ääressä за, возле.....	7